National Library Bibliothèque Nationale
FEB 11 1981
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

R 103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 6 SESTDIENA, 1981. GADA 7. FEBRUĀRIS 31. GADS

SATURDAY, FEBRUARY 7, 1981

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

Rēgens sauc Kremli īstā vārdā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Emocionālā septītā viļņa galotne, kas sakrita ar prezidenta Rēgena stāšanos amatā un Teherānā turēto ķīlnieku atgriešanos mājās, patiesi izraisīja drāmatisku pagriezienu pasaules lielākās demokratijas mentālitātē. Spožās parādes, karogu jūras un citas amerikāņiem raksturīgās īpašības bija tikai ārējās dekorācijas, kuŗu fonā gaiši uzliesmoja patriotisma un tautas vienības atdzimšanas rīta saule.

Šim septītajam jūtu kulminācijas vilnim saplokot, tomēr paliks amerikāņu tautas sirdī par jaunu iededzinātas lepnuma un apņēmības liesmas.

Vai nu mēs amerikāņu tautas jauno nostāju saucam par politiskas apņēmības renesansi vai par atgriešanos pie veciem amerikāņu tradiciju principiem — šī jaunā lielākās pasaules demokratijas pilsoņu mentālitātes manifestācija atbalsosies arī tālāko notikumu attīstībā starptautiskā forumā. Par to, šķiet, pašreiz visvairāk noraizējušies amerikāņu politiskie pretinieki ar sarkanās imperijas caru Leonidu Brežņevu priekšgalā.

Bez šaubām, prezidents Rēgens nav burvis, kas pāris dienās vai mēnešos spētu izlabot viņa priekšgājēja izdarītās kļūmes aizvadīto četru vai desmit gadu laikā. Un tomēr liktenim ir labpaticies, ka šī gada vēsturiskās janvāŗa dienās, Rēgenam pārņemot valsts stūres ratu, tauta neticamā patriotisma uzplūdu iespaidā kā pēc burvju mājiena tika vaļā no Vietnamas kaŗa morālām paģirām un reizē varēja pagriezt muguru arī 444 dienu ilgajam Teherānas murgam. Un tā Rēgens savu valdības laiku sācis zem laimīgas zvaigznes. Protams, ka viņam nākamajos četros gados būs jāpierāda ne vien sava politiskā izmaņa, bet arī jāattaisno uz viņu liktās cerības.

(noslēgums 20. lp.)

Teodors Sīlis

Jaunatnęs augstākie ideāli

Aizvadītajos 35 darbības gados DV organizācija ar tuvu pie 10,000 biedriem, no tiem 2,400 vanadzes, ir izveidojusies par lielāko un darbībā plašāko trimdas latviešu organizāciju, kas darbojas 12 valstīs un savās rindās tagad aicina visus latviešus, kas grib darboties Latvijas brīvības labā. Aizvadītajos gados organizācija ne brīdi nav aizmirsusi tos ideālus, ko jaunatne ielika dibinot organizācijas pamatos un ko bieži vien tagad saucam par ,,Cēdelgēmas garu''. Šis gars sevī ietveŗ: visgrūtākā brīdī nezaudēt ticību Latvijas brīvībai, paļauties uz saviem spēkiem un cīņai par savām un tautas tiesībām saliedēties ciešā vienībā visām paaudzēm, izglītības grupām un par vadītājiem izraudzīt vīrus, kas nesalaužamā ticībā, nelokāmā stājā cīnās par tiem pašiem brīvības ideāliem, par kuŗiem pirmajā un otrā pasaules kaŗā savas dzīvības atdeva latviešu kaŗavīri. Cēdelgēmas gars sevī ietveŗ arī tās pateicības jūtas, ko kaŗavīri izjuta kā augstāko tautas mīlestību pret saviem kaŗavīriem tagad jau tālajās cīņu dienās Austrumu frontē bargā ziemas salā.

Lai gan DV organizāciju nodibināja jaunatne, ietveŗot tās mērķos un garā jaunatnes augstākos ideālus, tomēr arī DV organizācijai, tāpat kā citām trimdas organizācijām un draudzēm, lielākā problēma ir jaunās maiņas nodrošināšana. Tagad DV organizācijas sastāvā vairs ir tikai 36% biedru, jaunāki par 35 gadiem. Pirmkārt, organizācijas sākuma gados biedru vidū maz bija jaunatnes vadītāju, un valdīja uzskats, ka DV organizācijai ar jaunatnes latvisko audzināšanu pašai nav jānodarbojas, jo to veic latviešu skolas, draudzes, skautu un gaidu organizācijas. Jāatbalsta tikai citu izveidotie jaunatnes audzināšanas pasākumi un skolas, gan tad tur izaugs arī DV organizācijai jaunā maiņa. Šo uzskatu dēļ arī pirms 20 gadiem iesāktais un jau sekmīgi ievadītais vanadzēnu audzināšanas darbs ar nodomu šai audzināšanai iekļaut visus DV organizācijas biedru ģimeņu bērnus, nerada pienācīgu atbalstu. Iedarbojās arī citu organizāciju nenovīdība, nepamatotas bažas par konkurenci, un pēdējā laikā nākusi klāt arī komūnistu varas pakalpiņu pretdarbība. Šie šķēršļi un parādības DV delegātu sapulcēs un arī DV Centrālās valdes sēdēs nekad nopietni nav izdebatētas — arvien tie atlikti kā pēdējie, un tiem parasti ir ,,pietrūcis laika''.

Kā izpaužas pretdarbība, esmu izsekojis ilgākā laika posmā, pat to esmu rakstījis un arī ziņoju kādā DV Centrālās valdes prezidija sēdē 1978. g. kā oficiāls referents jaunatnes audzināšanas jautājumos. Vērojumos ir skaidri saredzams, ka komūnistu varas pakalpiņi visiem iespējamiem līdzekļiem, lietojot pat melus un demagoģiju, ,,pēc plāna un grafikas'' cenšas DV organizāciju jaunatnes acīs iztēlot par nesimpatisku, pat par noziedznieku organizāciju, kuŗā jaunatnei ar savu ideālismu un progresīvo domāšanu nav vietas. Jaunatnei stāsta, ka DV organizāciju veido tikai ,,bijušie nacistu kalpi'', kas arī trimdā ,,kurina militārismu un šovinismu''. No kāda jaunieša mutes dzirdēju pat šādus vārdus: ,,Visiem Daugavas vanagiem domāšana apstājusies kopš Latvijas atstāšanas un ir pārkaļkojušās smadzenes, tāpēc viņi neredz progresīvās pārmaiņas pasaulē. Uz viņu domām vairs nav ko klausīties, tās ir tikai tādu smilšu vecīšu domas''.

Ar līdzekļiem, ko devusi DV organizācija, izaudzināti arī jaunieši, kas saka: ,,Daugavas Vanagi tikai jauc gaisu! Tie ir pret kultūras sakariem ar Latviju un nosoda visus tos, kas apciemo radus Latvijā''. Šādas domas dzirdēju, sarunājoties ar jauniešiem 2 x 2 nometnē. Bez tam esmu dzirdējis, ka ,,audzinātāji'' sarunās ar jauniešiem ,,nevainīgi sarkastiski'' izsakās par DV organizāciju, lai pateiktu, ka jaunatnei nav vērts par šo organizāciju pat runāt.

Atklāti tiek pausti uzskati, ka jaunatnei vieta ir ,,pa kreisi no centra'' un ka Latvija arī pēc pārmaiņām ,,būs pietiekami sarkana'', un kāpēc gan nevar būt komūnistiska un neatkarīga Latvija.

Par šādiem ,,domu gājieniem'' man ir bijušas ,,spēcīgas pārrunas'' ar kreisajiem ,,audzinātājiem'' un arī ar viņu samulsinātiem jauniešiem.

(Turpinājums 6. lp.)

Andrejs Eglītis

— Kaut man būtu tā naudiņa,
Kas guļ nama pamatos.
Es ar naudu noslaucītu
Bārenīšu asariņas —

Tas nams

Tas nams, ko sanesuši esat,
tas nedroši uz savu ešku kājām turas.
Tas templis lepnumam, svešs tautas nelaimei,
tas brūces plēšot tautas sirdī duŗas.
Vai nesīsiet to tēvzemei
un viņas postam dāvāsiet ar visām balvām?
Tas nams.
Nav cita ceļa jums,
lai bojā neietu ar nama sirmajām un jaunām galvām.
Tas lepnums mums, teiç saimnieki.
Kā karātavas goda vārti karogotie celti.
Tas nams.
Ja tautas mīlestībai svešs šis nams un nelaimei
un celts tas nava upuŗiem par godu —
Tas nams.
Celts nams tas sanestais —
nams celts ir velti.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. GADA 7. FEBRUĀRIS 6. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Valdis Lānis

Maldu ceļi

Eiropas Latviešu Jaunatnes apvienības gada sapulcē atkal runāts par sakariem ar jaunatnes organizācijām okupētā Latvijā. Valdes priekšsēde L. Grase minējusi, ka šie mēģinājumi izauguši no vasaras kursiem okupētā Latvijā, Rīgā. Komisija atzinusi, ka tikšanās ar Latvijas jaunatnes organizāciju pārstāvjiem bijis kontroversāls solis, bet atzīstams par lietderīgu. Komisija uzteica L. Grases darbību par sekmīgu. Piezīmēts arī, ka bija jau trešā rīta stunda, kad sapulces vadība sēdi pārtrauca, bet nenogurdināmie vēl palika noskatīties Bites filmas par V.L.F.K. Florefā un vasaras kursiem Rīgā.

Kas tie par vasaras kursiem Rīgā? Kādi sakari ar jaunatnes organizācijām okupētā Latvijā un kā tie atsaucas uz tautu dzimtenē? Savā laikā Lešinskis jau par kursiem ir sīki aprakstījis, kuŗus viņš pats kā čekas augstais komisārs ir rīkojis. Beigās viņš norāda, ka jaunatne nonāk briesmās, ja šos kursus apmeklē. Ar solījumiem un draudiem jaunatne kursos tiek pakļauta komūnisma pavēļu izpildīšanai. Mūsu trimdas jaunatne mācoties ,,pareizu latviešu valodu'' čekas kursos Rīgā. Vai jūs varat to saprast, Rīgas čekai interesē, lai trimdas latviešu jaunatne runātu pareizu latviešu valodu? Bet medaļas otrā puse rāda pavisam kaut ko citu. Šajos čekas kursos tiek sagatavoti komūnisma cīnītāju kadri. Rīgas čeka ir jau paspējusi sagatavot 60 trimdas jauniešus. Mums ir jāņem vērā komūnisma stratēģija, ka vislabākos panākumus var iegūt, ja liek šo cīņu izvest pašu tautas brāļiem. Kas tad pildīja tos mocekļu masu grāvjus ar nacionāliem latviešiem un patriotiem? Kas pildīja vergu ešalonus ar mūsu tautas piederīgiem? Atbilde — latvietis pats. Izmisuma pilnas ziņas saņemu no dzimtenes nacionāliem cīnītājiem. Viņiem nekas nepaiet gaŗām nezināms, ko mēs te trimdā darām. Viņi izsaka sašutumu, ka trimdas jaunieši biedrojas ar latviešu tautas ienaidnieku. Mūsu jaunieši mācās komūnisma metodes čekas skolā Rīgā. Lūk, kas mēs trimdā esam! Mums brīvībā esošiem būtu jāpalīdz savai tautai verdzībā nest viņu nastu, bet ko mēs darām? Kur ir mūsu trimdas vadība? Vai viņiem nav jāredz, ka jaunatne pastrādā noziegumu? Kāpēc viņi nekā nedara? Tie šodien atkal tīri un balti kā eņģeļi ņem mutē Latvijas vārdu. Viņi pat cīnoties par brīvu Latviju. Bet kāda tā Latvija būs, to viņi nesaka. Viņi tikai saka, tāda Latvija nebūs, kāda viņa bija. Nepadarīsim šo jautājumu pārāk mistisku, skatīsimies uz to reāli. Tad, kad tāda nacionāla brīva Latvija bija, mums arī tad bija daži neapmierinātie, kuŗi nēsāja sarkano karogu un dziedāja internacionāli. Šodien tie ir trimdā. Tie paši ir tie lielie brīvās Latvijas cīnītāji, kuŗi zina, ka Madrides konference nesīšot Latvijas brīvību. Viņi paliek nikni, kad viņiem neticam.

Joprojām trimdā tiek turēts neskaidrībā mūsu tautas likteņis dzimtenē. Par visām reizēm, mums ir jāzina, ka latvieši dzimtenē ir saskaldīti divās daļās. Tā viena daļa tā lielākā, apm. 1 milj. ir tie notiesātie, sodu izcietušie, kuŗi atgriezušies no soda nometnēm un ceļos nospiesti, bez kādām cilvēka tiesībām, kuŗi stāv rindās pēc trūcīga maizes kumosa. Viņiem nav nekādas tiesības organizēties, biedroties un izrādīt kādu nacionālu izpausmi. Otra daļa ir tie privilēģētie, partijas biedri, komisāri, ziņotāji, kuŗi par Jūdasa grašiem iepērkas speciālos veikalos, un reizē viņi ir arī savas tautas brāļu pipkātāji.

(Turpinājums 6. lp.)

Lasītāju Vēstules

DARDEDZE VĒLAS ĪSTENOT INTERESANTUS PASĀKUMUS

Okupētās Latvijas žurnāla Literātūra un māksla š.g. 9. janvāŗa numurā rakstā Nākotnes ieceres atrodama interesanta informācija, kas būtu sevišķi jāiegaumē Kanadas latviešiem:

,,Janvāŗa pirmajās dienās Latvijas Komitejā kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs Sanfrancisko Mazā teātŗa mākslinieku grupas vadītājs — režisors un aktieris Laimonis Siliņš (ASV), kā arī Latviešu kultūras veicināšanas organizācijas ,,Dardedze'' viceprezidents, direktors rīkotājs Guntis Liepiņš un sarīkojumu daļas vadītāja Anita Liepiņa (Kanada) tikās ar Kultūras sakaru komitejas vadību.

Pārrunājot līdzšinējās sadarbības rezultātus, tikšanās dalībnieki apmainījās domām par Padomju Latvijas kultūras sakaru paplašināšanas iespējām ar ASV un Kanadas latviešiem.

1981. un 1982. gadā paredzētas Latvijas teātŗu mākslinieku viesizrādes ASV, bet Sanfrancisko Mazā teātŗa nākamā viesošanās Rīgā iecerēta 1983. gadā.

Interesantus pasākumus kultūras sakaru jomā vēlas īstenot arī ,,Dardedze'' Kanadā.

J. A.''

Komentāri lieki. Droši vien Kanadas latvieši no ,,Dardedzes'' viceprezidenta direktora rīkotāja dzirdēs, kādi ir tie interesantie iecerētie pasākumi kultūras sakaru jomā.

O. J.

KOMŪNISTU DIŽDZEJNIEKS STOKHOLMĀ

Arī Stokholmas latvieši piedzīvoja kulturņiku uzbrukuma pirmo fazi ar čekas uzticības vīru un reizē komūnistu partijas diždzejnieku I. Ziedoni priekšgalā. Organizētājos tā saucamais Baltijas institūts Stokholmā un Zviedrijas ārlietu departamenta ierēdnis latvietis J. Beķeris. No Baltijas institūta lielā daļa latviešu akadēmiķu jau izstājusies, jo institūts sāk kalpot čekas mērķu īstenošanai, atmetot programmas, kas runā par apspiesto Baltijas tautu brīvību, tajā vietā liekot mākslu un literātūru. Nost ar svešatnes latviešu politisko darbu.

Stokholmā šī mēneša beigās ieradīsies kultūras sakarnieku komitejas — čekas filiāles — priekšnieks Buranovskis. Mērķis — kā apklusināt Zviedrijas baltiešu politisko darbu. Izolēt. Tās gan būs veltas pūles. Dīvaina liekas J. Beķeŗa līdzdalība J. Ziedoņa sarīkojumu organizēšanā. Vai tāpēc, ka viņam okupētajā Latvijā ciemojoties dotas dažas priekšrocības maršrutu izvēlē? J. Ziedonis divos lielākos sarīkojumos Stokholmā bija pulcinājis ap 200 ļautiņu. Viņam piepalīdzēja sieva ar dzejolīšu lasīšanu, arī citi censoņi, censones no Zviedrijas latviešiem. Gala punktu pielika izvēlēto Stokholmas latviešu dižvīru pulcēšanās atvadu rautā J. Beķeŗa mājās par godu J. Ziedonim. J. Beķeris ir Pad. savienības sūtniecībā strādājošais čekists A. Liepa. Patiesībā liels sīkums. (Protams, netika aicināts Andrejs Eglītis, M. Čulbe, F. Dziesma, L. Švābe un c.).

Nobeigumā tas skumjākais — aicinātajiem dižgariem nama tēvs uzlika uzpurni, — nedrīkst neko J. Ziedonim jautāt par latviešu tautas šodienas postu, jauniešu apcietināšanu, pārtikas trūkumu, krievu ieplūdumu un t.t. Citiem vārdiem, aicinātie nedrīkst ,,riet'' okupācijas varas pārstāvi, čekas uzticības personu J. Ziedoni, autoru Ļeņin, tu esi pasaules ass un Himna Ļeņiņam. Uzpurni godam turēja prof. H. Biezais, V. Strēlerte, Dr. A. Johansons ar junioru, jaunais J. Kronbergs, vēsturnieks U. Ģērmanis un c. Tas reizē bija arī spilgts latviešu tautas sejā. Klusēšana uzpurnī.

R. L. Stokholmā

PATĪK VIENTUĻI DZĪVOT

Atbilde uz š.g. 10. janv. rakstu: Ērti un izdevīgi. Rakstītāja žēlojas par pamestību un vientulību pensionāru namos. Cik zinu, apstākļi pensionāru celtnēs ir daudzmaz vienādi. Divas istabiņas, ko vari iekārtot pēc savas patikas. Arī par savu laiku esi kungs. Vari dzīvot vientuļi, vari atrast draugus, jo šeit dzīvo cilvēki ar dažādām interesēm un izglītības pakāpēm.

Lai arī cik mīļi savējie, bet pensionāru mājas dzīvoklītī ir nesalīdzināmi lielāka personīgā brīvība, kas nav ne ar ko atsveŗama. Vientulības vai pamestības doma ne sapņos nenāk. Tieši tagad, šajos netraucētos apstākļos, var atrast to, kas apmierina gara dzīvi. Tā vairojas dzīves prieks, veselība un patika dzīvot pat otru laimīgu mūžu.

Valentina Auguste Čikagā

Ž. Zentiņš

Virsdiriģents Arvīds Purvs

Diriģents un komponists Arvīds Purvs ir laipns cilvēks. Koļa mēģinājumos viņš nebaras un nelieto ,,spēcīgus'' izteicienus, un tikai reti pacel nedaudz balsi, ja neiet gluži tā, kā viņš vēlas. Un tomēr, kaut arī viņam ir tik daudz

Arvīds Purvs
H. Berga šaržs.

labu īpašību, nav gandrīz iespējams ar viņu parunāties. Visu Arvīda Purva laiku aizņem mēģinājumi ar trim koļiem, koncerti, dziesmu svētku rīcības komitejas sēdes, dziesmu svētku programmas plānošana, sarakste ar māksliniekiem, dziesmu krājumu rediģēšana, Toronto koncertapvienības koncertu vadība un vēl daudz citu amatu un pienākumu, kas tos visus lai uzskaita. Ir jābrīnās, kā Arvīds Purvs spēj reizē būt arī viens no latviešu ražīgākiem komponistiem. Pats komponists smaidīdams saka, būtu jau labāk, ja netraucētu ikdienas darbs. Tā nu iznāca, ka ar viņu parunājos gandrīz vai pusnaktī viņa viesmīlīgā mājā. Un arī tad viņš stāstīja vairāk par citiem nekā par sevi pašu.

Liekas, pavisam nesen Mariss Vētra, Jānis Cīrulis un Tālivaldis Ķeniņš rakstīja, ka Arvīda Purva personā mums radies jauns un daudzsološs diriģents un komponists. Tagad šis jaunais diriģents ir bijis dziesmu svētku virsdiriģents 14 reizes — Kanadā, ASV un Eiropā. Arvīdu Purvu pazīst visi, kam interesē latviešu skaņu māksla. Pavisam nedaudzi zina, ka viņš iesāka vijoli spēlēt 9 gadu vecumā un 10 gadu vecumā diriģēja baptistu agrās jaunatnes Saulstaru pulciņa orķestri Rīgā. 16 gadu vecais Arvīds bija jau draudzes lielā orķestļa diriģents. Protams, viņš dziedāja arī draudzes un Latvijas Sarkanā Krusta bērnu korī, ar pēdējo devās pat koncerta turnejā uz Dāniju.

Pēc Otrā pasaules kaŗa Arvīds Purvs spēlē vispirms Taubes vadītā latviešu orķestrī Libekā, vēlāk latviešu operas orķestrī Oldenburgā. 1947. gadā viņš pārceļas uz Angliju, kur uzņemas diriģēt Lesteres DV jaukto kori. Šai dzīves posmā Arvīds Purvs ir arī Lesteres simfoniskā orķestļa mūziķis un spēlē arī vairākos kamermūzikas ansambļos. Komponista A. Jeruma ierosmē Arvīds Purvs iesāk rakstīt mūzikas recenzijas. Arvīda Purva spalvai pieder arī daudzi apcerējumi par mūziku.

1956. gadā Arvīds Purvs pārceļas uz dzīvi Toronto, Kanadā, kur kļuvis pazīstams ne tikai kā izcils diriģents, bet arī kā viens no latviešu spēcīgākiem komponistiem, galvenokārt garīgās mūzikas laukā. Arvīds Purvs devis latviešu garīgai mūzikai lielāku skaitu plašāka rakstura skaņdarbu — kantātes korim, solistiem, orķestrim un ērģelēm, un arī a capella dziesmas. Viņa kompozicijas patīk izpildītājiem un klausītājiem, kā arī guvušas cildinošas mūzikas kritiķu atsauksmes.

Šī gada Dziesmu svētku programmā ir arī Arvīda Purva darbi. Garīgā koncertā dzirdēsim pirmatskaņojumā viņa kantāti Laiks. Šo darbu pasūtinājusi Dziesmu svētku rīcības komiteja. Interesanti atzīmēt, ka tekstu kantātei devis sirmais, Latvijā dzīvojošais dzejnieks Vilis Dzelmītis, viens no retajiem dzimtenē, kas iedrošinājies rakstīt garīga satura dzejas. Kantāte Laiks rakstīta korim, solistiem, stīgu orķestrim, timpāniem un ērģelēm.

Kopkoļu koncertā dzirdēsim A. Purva Skan balsiņas rītā agri, sabalsotā jauktam korim. Oriģināls bija rakstīts trešajiem jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā. Toronto dzirdēsim šo dziesmu pirmo reizi.

Dziesmu svētku virsdiriģents Arvīds Purvs diriģēs garīgā koncertā visus tos skaņdarbus, kas būs ar orķestri. Atklāšanas koncertā dziedās Zīles, protams, diriģēs Arvīds Purvs.

Komponists A. Jērums savā laikā raksturoja Arvīdu Purvu kā komponistu, kas iet īpatnējus ceļus, meklējot modernākas un svaigākas harmonijas, bet kā diriģents viņš ir bez īpašām pretenzijām, darbīgs un apzinīgs bez gala. Viņa entuziasms, prasme ierosināt un aizraut ir neaizstājamas īpašības.

VAN GOGH PAŠPORTRETS

Ontario mākslas galerijā Toronto 24. janvārī Holandes bijušā karaliene princese Juliana atklāja slavenā gleznotāja Vincenta van Gogh un viņa laika biedru darbu skati ,,Vincent van Gogh and the Birth of Cloisonism''. Pirmo reizi Ziemeļamerikas kontinentā sakopoti 80 van Gogh un Paula Gaugina darbi, ko papildina viņu laika biedru Henri de Toulouse-Lautrec, Emile Bernard, Louis Anquetin, Jakob Meyer de Haan, Paul Serusier, Charles Laval un Maurice Denis 65 mākslas darbi. Skate ilgs līdz š.g. 22. martam. Ieejas kartes dabūjamas tikai iepriekš pasūtinot mūzejā, paredzot ne vien apmeklējuma dienu, bet arī stundu, jo vienā laikā ielaiž tikai ierobežotu apmeklētāju skaitu.

Dr. E. Upenieks

Dokumentāriski vērtīga ārsta grāmata

DR. ARVEDA ALKŠŅA GRĀMATA, HIPOKRATS SPĪLĒS, 322 LP., DAUGAVAS VANAGU APGĀDS, 1980. G.

Domājot par grāmatu lasīšanu, nāk prātā anekdots par kādu lauku mācītāju, kas brīdinājis savus ticīgos, lai tie nelasot labas grāmatas. Kad klātesošie palikuši lielā izbrīnā par savādo brīdinājumu, viņš pēc īsas pauzes svinīgi turpinājis — lasiet tikai vislabākās!

Cilvēka dzīve ir par īsu, lai izlasītu visas labās grāmatas, bet grūtības tomēr ir zināt ,,vislabākās grāmatas''. Nekad nelasu t.s. ,,Best seller'' grāmatas. Vispirms izvēlos pareizo autoru, par kuŗa gara pasaules vērtībām man nav šaubu. Šais Ziemsvētkos kā vērtīgu dāvanu saņēmu nesen iznākušo Arvēda Alkšņa ,,Hipokrats spīlēs''.

Pazīstot mazliet personiski šo izcilo kollēgu, bet vairāk gan dzirdot savus pacientus un kollēgas pieminam viņa vārdu ar lielu cieņu, tāpat arī viņa tēvu, Latvijas universitātes profesoru, šī grāmata saistīja manu interesi; izlasīju to vienā paņēmienā. Tā idejiski ierosina, kā arī ir dokumentāriski vērtīga ar svarīgu faktu sakopojumu par mūsu tautas traģiskāko vēstures posmu, īpaši medicīnas laukā. Šai ziņā šī grāmata, cik zināms, ir vienīgā tāda veida.

Lasot grāmatu Hipokrats spīlēs, man autora personības pozitīvais iespaids ne tikvien nostipriņājās, bet arī bagātināja ar daudz vērtīgām atziņām par dzīvi, cilvēkiem un dzīves vērtībām. Viena no atziņām, kas šodien vairāk kā jebkad varētu attiekties uz visu ārstu profesiju, ir, ka jārespektē dzīves nemainīgās pamatvērtības. Vairāk nekā pirms 2000 gadiem slavenais grieķu dziednieks Hipokrats ar savu Morāles kodeksu ir gribējis šo cildeno profesiju pasargāt no profesionāliem hipokritiem. Cik nevainojami pat daža laba akadēmiķa mutē šie divi vārdi — Hipokrats un hipokrits izskan ar tik sinonimu nozīmi, — taču aiz valodnieciskas ignorances, — tikpat viegli vienam ārstam, īpaši šodien, ir kļūt no hipokratiska par hipokritisku.

Nekur ,,Hipokrats'' nav bijis tik lielās ,,spīlēs'' kā pašreiz mūsu tautā dzimtenē jautājumā par zemo dzimstību.

Lasot nodaļu par autora darbu apriņķa slimnīcā, kur chirurgam ir bijis jāsastopas ar tik daudziem abortu gadījumiem, kas bijuši ,,ievadīti ārpus slimnīcas'', es sagaidīju autora vairāk izteiktu domu vai padomu šīs mūsu tautas sērgas novēršanai.

Ļoti objektīva ir autora analize arī par vācu ,,draudzību'' pret mūsu tautu, kas izlikās draudzīga tikai gadījuma pēc — kā pelei, kam laimējies izsprukt no kaķa nagiem tikai tādēļ, ka šo kaķi bija sācis trenkāt suns.

Amizanta un nožēlojama parādās kandidātu cīņa universitātē par amatiem pie katedrām. Šķiet, ka noteicējs faktors tur dažkārt bijusi nevis kandidāta zinātniskā kvalifikācija, bet gan nodrošināta aizmugure.

Visumā jāatzīst, ka Hipokrats spīlēs ir ļoti vērtīgs devums katra nopietna lasītāja grāmatu galdam. Tur mūsu tautas traģēdija ir skatīta ārsta ideālista acīm. Tas ir autobiografisks darbs, kuŗam nepārtraukti cauri vijas liela latviešu dziednieka godīgums, taisnīgums, akadēmiskā ekselence un pāri visam augsta morāle. Šīs grāmatas autors ir cilvēks ar tām gara dzīves acīm, kuŗas, priecājoties par rozes zieda skaistumu, spēj saredzēt arī šī zieda dzīvību uzturošās neredzamās saknes. Šī spēja piemīt tikai lieliem cilvēkiem, un tā izriet no cilvēka morālo vērtību slāņiem. Tā dod dziļāku izjūtu par dzīves vērtībām vispār. Par to, cik zinātniekam vajadzīga arī augsta morāle, skaisti pateicis Einšteins: ,,Zinātne bez reliģijas morāles ir akla''. Daudz vairāk patiesi tas ir medicīnas laukā, kur tā var būt pat bīstama; tieši morālais aklums šinīs laikos visciešāk tur ,,Hipokratu'' spīlēs.

Dr. E. Upenieks

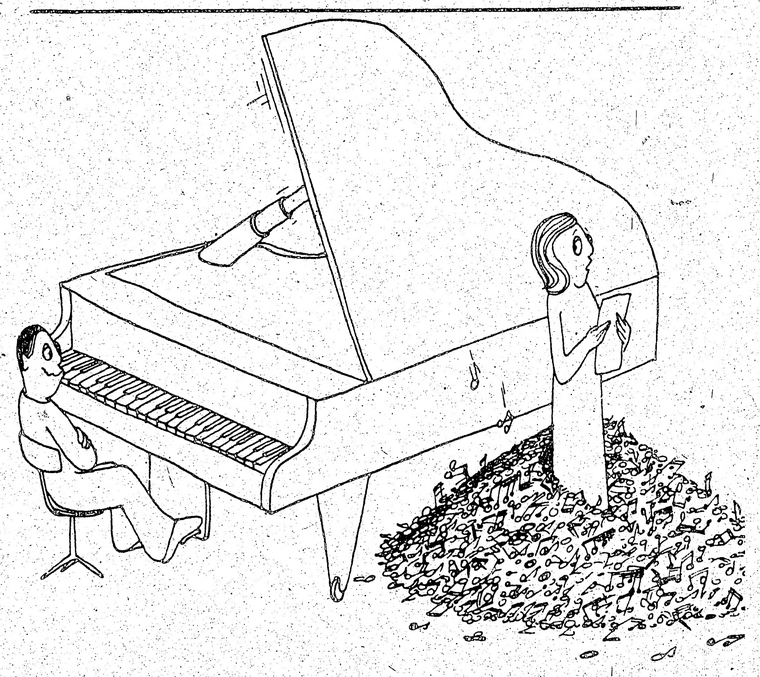

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

(12. turpinājums)

Pāris arabu bez liekas domāšanas soļo tik pāri. Viena otra mašīna nobremzē, viena otra skaļi taurē, bet arabi tomēr tiek pāri. Metos arī es raibajā auto straumē. Tāpat — bremzē, taurē, izlīkumo, bet pāri esmu. Beidzot esmu Nīlas malā, kur vairs nav veikaliņu, kur rietošā saule kļuvusi zeltaināka. Uz tiltiem negribu iet, pār tiem plūst auto straumes, bet man gribas būt pēc iespējas tālāk nost no modernās civilizācijas trokšņa.

Kolīdz esmu klāt krastam, no tā izlien pāris puikas: Vai negribat braukt ar laivu? Kāds cits sola mani pārcelt Nīlai pāri, kāds cits — vizināt tikai 15 minūtes, ja es vairāk negribu. Un kur gadījušies kur ne, ap mani ir jau vesels bars — gan mazāki, gan lielāki. Nu redzu arī, ka krasta stāvumā šur tur tup arabi, vērdamies Nīlā, bet ar ausīm droši vien klausīdamies, kas notiek krastā. Arī viņi pieceļas un uzlien augšā, arī viņi piedāvā laivu braucienus vai taksīti. Kādam atkal žvadz krelles un rokas sprādzes, un kāds no platajām piedurknēm izvelk sainīti ar alabastra figūriņām.

Es virzos tālāk, cerēdama, ka tur nebūs citu, bet — viņi ir visur! Viņi taču tup šajā krastā, gaidīdami tūristus. Sevišķi tādas — vientuļas sievietes, kuŗas noteikti vienas pašas nekur neprot tikt! — Vai gribat, lai jūs aizvedu līdz tiltam? — Laikam paskatos jaunajā arabā diezgan nikni, jo patiešām — gribu kliegt, lai viņi visi liek mani mierā! —

Nē, es saku, es gribu skatīties saules rietā, bet jūs te man neļaujat. Kāpēc jūs bāžaties virsū ar saviem pakalpojumiem? — Madam, jaunais puisis taisnojas, mēs gribam jums palīdzēt! — Tad ļaujat man mirkli paskatīties saulrietā un Nīlā! —

Puisis kaut ko saka citiem, un patiešām — mirkli viņi liek man mieru. Atspiežos ar elkoņiem pret cementa stabu un skatos pretējā krasta melnajos palmu siluetos. Bet cerētā miera manī vairs nav. Traucē apziņa, ka pāris soļus tālāk stāv un uz mani ar žēlām acīm skatās bars puiku. Viņi jau mani neaiztiek, viņi tikai grib ko nopelnīt, un viņi visi zina, ka tūristiem ir nauda.

Paveŗos apkārt. Mani vēro gan lieli, gan mazi, un tuvumā nav neviena cita baltā cilvēka. Ja viņi gribētu, viņi varētu manu rokas somu pievākt pavisam viegli! Bet ēģiptieši to nedara, viņi ir godīgi cilvēki, vismaz vēl pagaidām tādi ir!

Un tomēr man sameties bail. Strauji apgriežos un eju pāri platajai ielai. Pati nezinu kā, bet izskrienu caur autostraumi un esmu blakām kaŗavīram, kuŗs uz stūŗa mūŗa atliekām sēž, savu šauteni ar uzmaukto durkli vaļīgi turēdams. Ko viņš sarga? Krastmalu?

Kad eju viņam gaŗām, atskan tik bieži dzirdētais: Madam, bakšiš! Viņa roka pašāvusies uz priekšu, un es zinu, viņš gaida, lai tajā ielieku naudu. Ja arī es atdotu visu, kas man ir, kas te būtu līdzēts?

Mani pavada žēli acu skati, bet es bēgu atpakaļ uz viesnīcu. Varenā Ēģipte, kā tu lūdzies! Neviena izdēdējuša vai badā pavārguša cilvēka šajās dienās netikām redzējuši, taču ubago visur un visi.

Viesnīcā atgriežos nevis nomierinājusies, bet vēl vairāk sarūgtināta. Mieru te nekur nevar atrast. Manas ceļa biedrenes noraizējušās, kur es viena aizskrējusi? Viņas pa šo laiku bijušas tepat galveno veikalu rajonā, sapirkušas skaistus kokvilnas audumus.

Pēc vakariņām dodamies uz lielajām piramidām skatīt skaņu un gaismu spēli tur. Braucam uz Gīzu pa skaistu avēniju, kuŗa izveidota jau pirms 100 gadiem, lai franču valdība un Suecas kanāla atklāšanas viesi tiktu līdz lielajai sfingai. Tagad šis ceļš modernizēts un pa to drāžas lielie tūristu autobusi un simtiem auto mašīnas. Vakars ir auksts. Kaut mēs zem mēteļiem esam pavilkušas jakas un ap galvām apsējušas lakatus, tomēr noīrējam arī segas.

Milzu laukums pilns ar soliem. Satinamies segās un gaidām. Aiz muguras spīd Gīzas veikaliņu ugunis, ieejas vārtu spuldzes, bet priekšā — šī vakara izrādes skatuve — melnā debess ar zvaigznēm un tuksnesis, no kuŗa nāk nejēdzīgi auksts vējš.

Atskan maigas fanfaras, balsis — it kā tālu aiz piramidām, kuŗas viegli izgaismotas parādās pret melnajām debesīm. — Šeit sākas vēsture, — balss saka un milzu laukums ar ļaužu masu ir sastindzis. Spilgā gaismā izcelta pirmā tiek lielā Cheopsa piramida, tad mazākās un tālākās — Kefrena un Mikerinos piramidas. Gaisma ļauj tās redzēt tā, kā nekad agrākos laikmetos cilvēks tās nav redzējis. Kamēr šī varenība aizrauj elpu, balss tuksnesī stāsta par to celšanu, izskaidrojot, kas ir šie ģeometriski precīzie akmens bluķu kalni un kāpēc tos cēla. Klausītāji skaņās iet līdzi faraonu bēŗu ceremonijām un pēcnāves ceļojumam. Gaismas izceļ tekstu nozīmi.

Tā ir spēle bez aktieŗiem. Tāpat kā Karnaka templī, šeit sāk dzīvot pagātne. Kad spožā gaisma pārlīst pār milzu sfingu, gadu tūkstošiem veco Ēģiptes simbolu, pārņem neizskaidrojams prieks un arī žēlums. Ne cilvēki, ne gadu tūkstoši nav spējuši nodeldēt sfingas seju, tās mistisko smaidu. Sfinga redzējusi civilizācijas uzplaukumu, pagrimumu, bijusi ūdens un smilšu pārklāta, tomēr atkal tā smaida! Šajā nakts tumsā, spilgtas gaismas apskauta, liekas tā smaida par mums.

Esam tālu no viņas, mūs šķiŗ vismaz pusjūdze, taču gribas pacelt roku un sasveicināties ar monumentālo sfingu. Bet spektakls beidzas, izskan slavas dziesma Nīlai, nodziest gaismas. Mirkli vēl tumsā neizprotama, salta un vilinoša spīd sfinga viena pati, un tad tumsa aizsedz visu nule redzēto. No tuksneša tikai pūš auksts nakts vējš.

Tagadne sākas laukumā ar auto taurēm, cilvēku balsīm un Gīzas veikaliņu sīkajām spuldzītēm. Cik mazs, cik niecīgs viss nu liekas!

* * *

Nākamā dienā satiekamies ar otru slaveno sfingu kādreizējā Ēģiptes galvaspilsētā Memfis. Arī tās seja laika papostīta, tomēr alabastra spīdums un rāmais, tikko jaužamais smaids liekas no aizlaikiem, no pašas mūžības. No kādreizējās pilsētas godības šeit maz kas palicis — nedaudz templa drupas, bet kopts dārzs visapkārt. Aiz dārza palmu birzs.

Ja paiet mazliet sānis, kāda ļoti gaŗa palma izskatās kā ielikta sfingas ķepās.

Vēl ir diezgan agra priekšpusdiena un dārzi nav tūristu pilni. Vēl varu mierīgi staigāt ap sfingu un pat ar to sarunāties. Un liekas, ka tieši viņu satikt man vajadzēja šeit braukt. Ne to otro, to vareno, kuŗa gadu tūkstošiem sargā milzu piramidas, nē, ne to, bet šo daudz mazāko, kuŗa it kā savā smaidā pauž kādu senu noslēpumu, kādu atklāsmi. Ko viņa vēstī? Mieru?

Jo ilgāk skatos, jo mierīgāka kļūstu. Jā, kur gan mums jāskrien, kas jāmeklē? Vai nav tā, ka katram ir sava vieta, noteikta vieta, un tikai tajā cilvēks var būt īsti laimīgs?

Esmu pagriezusies ar seju pret ziemeļiem. Paveŗos atkal sfingas mierīgajā sejā, un man liekas, ka viņa pamirkšķina vienu aci. Nē, tas nevar būt, to es zinu! Un tomēr man liekas, viņa to dara apstiprinādama, ka mana vieta ir tur — ziemeļu pusē. Liekas, nu viņa smaida skumjāk, un arī mani pārņem skumjas. Palmu vietā gribētos redzēt slaidās priedes, kā tur — tās tālās jūras krastā.

Dodos meklēt, kur palika pārējie. Sameklēju viņus tik ar acīm un neeju klausīties gida paskaidrojumus. Palieku atkal viena, kur neskaidrā ūdenī grimst Ptah templa atliekas. Palikušie kolonnu gali kā skumjas sīkas saliņas. Malā visādi akmens bluķi, gan aprakstīti, gan ar reljefa skulptūrām. Vai šie raksti izlasīti? Aiz drupu atliekām palmas, tad mūris, un aiz mūŗa dzīvo modernā Ēģipte, kas maz interesējas par saviem senajiem rakstiem, saviem smilšu apbērtajiem templiem.

Vakardienas sfinga sauca — šeit sākas vēsture! Šīsdienas sfinga — klusē, bet arī šeit sākas vēsture. Vajag pierakstīt visu, kas bijis! Un te rakstīts ir daudz. Lūk, te palikušie raksti lasāmi, akmenī cirsti mūžībai, paaudžu paaudzēm. Bet kā ar mūsu vēsturi, kas to pieraksta? Vai pēc paaudžu paaudzēm kāds vairs lasīs mūsu rakstus?

(turpinājums sekos)

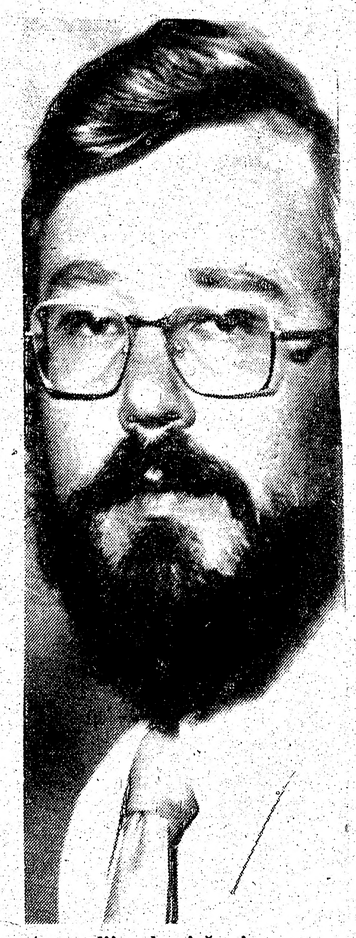

Austrālijas latviešu jaunatnes kursus Pertā šogad vadīja skolotājs un jaunatnes darbinieks Juris Skābe, kas maizes darbu strādā par skolas pārzini Dienvidaustrālijā.

* * *

Biruta Senkēviča

Saknes satiekas

Šodien egļu zarus
Pelēki debeši klāj, —
Dzimtenes saltās ārēs
Sniegi putina.

Mīļai sirmai galvai
Bērni apkārt stāj,
Gaŗus, baltus sapņus
Lēni risina.

Māte nespēj nomirt,
Saknes tura ciet.
Saules smaidam līdzi
Vēlējumi iet.

Pāri tālām jūrām,
Manas ilgas skrien.
Dzimtā zemē šodien —
Saknes satiekas...

* * *

Edvarts Tūters

Dīvais slogs ...

Debess pilna zvaigznēm.
Vakars rāms un kluss.
Skumju krēslā sēdies
Skaitu sirdspukstus.

Zvaigznes, vai tās zina
Kā mirdz skumju logs? —
Liekas, arī prātam
Svešs šis dīvais slogs ...

Tikai sirds vien, mazā,
Saka: zinu es
Kāda skumjām vara,
Un kas šurp tās nes. —

Radītājs, kas devis
Zvaigznēm mirdzumu;
Arī skumjas laidis —
Lai mūs urdītu ...

Kam nav dzīvē skumju,
Tam viss gaŗām slīd;
Tas ne redz, nedz zina —
Kam šīs zvaigznes spīd.

RAIBĀ NEDĒĻA

PĀRSTEIGUMS DOBRĪŅINAM

Vašingtonā ar katru dienu skaidrāk iezīmējas ne vien amerikāņu ārpolitikas, bet arī visas starptautiskās polītikas jaunie vaibsti. Ārlietu ministra Aleksandra Heiga deklarētai stingrai nostājai pret Padomju savienību tagad pievienojusies vēl izteiktāka paša prezidenta ārpolītikas pamatprincipu deklarācija. Amerikāņu sabiedrotie un arī ienaidnieki bija vairāk nekā pārsteigti, kad prezidents savā pirmajā preses konferencē Kremļa varasvīrus nodēvēja par meļiem un blēžiem.

Interesanti atzīmēt, ka Kārtera laikā tik ļoti respektētais Pad. savienības sūtnis Vašingtonā Anatolijs Dobrīņins pagājušā nedēļā piedzīvoja negaidītu pārsteigumu. Dobrīņina auto mašīnai līdz šim bija ierādīta īpaša novietne Ārlietu ministrijas garāžā, kamēr pārējiem diplomātiem, kas iegriezās ārlietu resorā, bija savas mašīnas jānovieto citur. Kad Dobrīņins pēc ģenerāļa Heiga stāšanās ārlietu resora vadībā iebrauca ar savu mašīnu privilēģētā novietnē, garāžas pārraugs viņam norādīja,

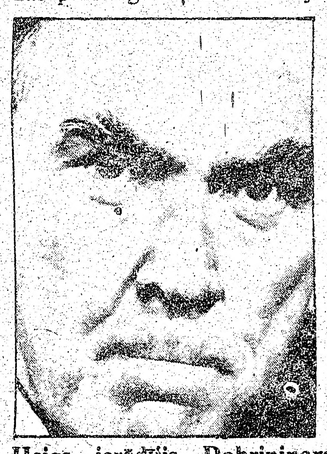

Heigs ierādījis Dobriņinam jaunu limuzīna novietošanas vietu.

ka turpmāk arī viņam būs jānovieto savs limuzīns turpat, kur savas auto mašīnas liek visi pārējie Vašingtonā akreditētie ārzemju diplomāti. Dobrīņins paraustīja plecus, un tāpat plecus paraustīja arī necilais Ārlietu ministrijas automobiļu novietošanas pārraugs.

JAMAIKAS PREMJĒRS VAŠINGTONĀ

Varbūt ka tā nemaz nebija sagadīšanās, ka viens no pirmajiem prezidenta Rēgena oficiālajiem ciemiņiem Baltajā namā bija tieši Jamaikas ministru prezidents Edvards Sejēga. Abu valstsvīru sarunas notika ļoti draudzīgā atmosfairā. Kā zināms, tad Sejēga piedāvāja visiem bijušajiem Teherānas ķīlniekiem un viņu ģimenēm divu nedēļu atpūtu kādreizējā tūristu paradīzē Jamaikā. Vai šo piedāvājumu arī izmantos, nav svarīgi, bet Sejēgas simbolisko žestu amerikāņu tauta novērtējusi ļoti augstu. Kā zināms, Sejēga pagājušā gada vēlēšanās Jamaikā smagi sakāva Kubas diktātoram draudzīgo sociālistu Michaelu Manliju. Pieminot šīs vēlēšanas, Rēgens sarunā ar Sejēgu citā starpā norādīja: ,,Jamaikas tautas brīva izšķiršanās par savu nākotni var būt par paraugu daudzām citām Karaību jūras valstīm. Es nešaubos, ka arī tās noraidīs svešu un ar viltu uzspiestu polītisku režīmu izvēli. Man šķiet, ka Jamaika ievadījusi jaunu polītisku pagriezienu Karaību jūras telpā, un mēs tagad varam raudzīties daudz paļāvīgāk nākotnē.''

Rēgena apspriedes ar Jamaikas premjēru ievada jaunu ēru Karaību jūras telpā.

Sociālists Manlijs, kas Jamaiku bija novedis tuvu pilsoņu karam un saimnieciskam bankrotam, kā to nesen ziņoja Kanadas prese, pretendē uz 60,000 dol. lielu Kanadas ,,stipendiju'' kāda pretrunīga akadēmiska plāna ietvaros. Sejēgam ir nepieciešama amerikāņu palīdzība Jamaikas saimnieciskās krizes pārvarēšanai, un nav šaubu, ka Vašingtona šo palīdzību neliegs.

ARAFATS MAINA NOSTĀJU

Saudi Arabijā notikušā islāma valstu apspriede iezīmējās ar pretēju konservātīvo un radikālo uzskatu deklarācijām un lieku reizi liecināja par arabu pasaules polītisko sašķeltību. Šķiet, ka viss arabu pasaules naids vērsts pret Izraēlu un konkrētā gadījumā pret mi-

Arafats atzīst Izraēlu.

nistru prezidentu Menachimu Beginu. Polītiskam klimatam Jeruzālemē mainoties, droši vien atkritīs ierosinātā rezolūcija par svētā kara izsludināšanu pret žīdu valsti.

Par jaunu pagriezienu jāuzskata Palestīnas atbrīvošanas kustības vadoņa Arafata negaidītais izteiciens, ka pēc palestīniešu problēmas izkārtojuma varot paredzēt radikālu palestīniešu nostājas maiņu pret Izraēlu resp. Izraēlas suverēnitātes atzīšanu no palestīniešu puses. Arafats pats pie tam norādīja, ka palestīniešu problēmu varētu sākt risināt ar kādas līdz šim Izraēlas okupētās territorijas atdošanu atpakaļ palestīniešiem. Līdz šim Begins Izraēlu baidīja tieši ar to, ka Arafats un viņa piekritēji ir par žīdu valsts iznīcināšanu.

Sadats par jaunu Vidējo austrumu militāru savienību.

Ēģiptes ministru prezidents Sadats, būdams tālredzīgs valstvīrs, ļoti labi apzinās pa-

Šimons Perezs būs piekāpīgāks.

tiesās briesmas, kas visiem Vidējiem austrumiem draud no Pad. savienības varbūtējas ekspansijas šajā telpā. Pēdējās dienās kā Kairo, tā arī Vašingtonā runā par Ēģiptes, Izraēlas un Saudi Arabijas savstarpējo militāras alianses radīšanu. Ir zināms, ka ģenerālis Heigs ASV militāro spēku klātieni Vidējos austrumos uzskata par absolūtu nepieciešamību Kremļa tālāko dēku apturēšanai. Domājams, ka pēc Izraēlas parlamenta vēlēšanām Begina vietā ministru prezidenta amatā nāks tagadējais opozicijas līders Šimons Perezs, kas būs daudz elastīgāks palestīniešu jautājumā un arī sadarbībā ar arabu kaimiņu valstīm. Tādā gadījumā nav neiespējama arī Jordānas pievienošanās pieminētai triju valstu militārai aliansei. Protams, ka Pad. savienība darīs visu iespējamo, lai aizkavētu šādas militāras savienības īstenošanos. Ir zināms, ka Pentagons jau sakomplektējis ap 10,000 vīru izlases militāro spēku kontingentu pastāvīgai sardzei Vidējo austrumu telpā.

POLIJĀ PAGAIDU VIENOŠANĀS

Polijā komūnistu partijas un brīvo arodbiedrību Solidāritātes konfrontācijas ietvaros pagājušā nedēļā Valesa un Jagiļskis mēģināja atrast kompromisu arodbiedrību prasībās pēc piecu dienu darba nedēļas un brīvām sestdienām. Jagiļskim izdevās pierunāt Valesu pagaidām samierināties ar 42 stundu darba nedēļu, pie kam trīs sestdienas mēnesī būtu brīvas, bet ceturtā darba diena. Partija bija spiesta apsolīt Solidāritātes arodbiedrībām katru nedēļu brīvu pieeju radio un televīzijas raidījumiem.

Šī kompromisa rezultātā Valesa atsauca otrdien paredzēto simbolisko vienas stundas ģenerālstreiku, bet ja līdz 15. februārim nebūs panākta pilnīga vienošanās arodbiedrību prasībās, tad Valesa draud ar ģenerālstreiku, kas paralizēs visu Poliju. Piedauzības akmens vēl joprojām ir poļu mazo zemnieku vēlēšanās apvienoties savā Solidāritātes arodbiedrībā. Viņi pamatoti norāda, ka strādnieku prasības valdība ievērojusi, bet zemnieku prasības atstātas novārtā.

Te gan jāpiezīmē, ka Polijā nepastāv kolchozu iestādījums, bet partijas kontrolētās valsts saimniecības atrodas privilēģētā stāvoklī. Valdība un partija droši vien pēc Maskavas norādījuma stūrgalvīgi pretojas poļu zemnieku organizēšanai jebkādā vienībā, kas vēlāk varētu izrādīties par svarīgu faktoru savienībā ar Valesas ievadīto kustību.

Augstspriegums Polijā, šķiet, atslābis, bet padomju prese atjaunojusi uzbrukumus Valesas un viņa tuvākiem līdzstrādniekiem. TASS aģentūra tagad apgalvo, ka Solidāritāte negri-

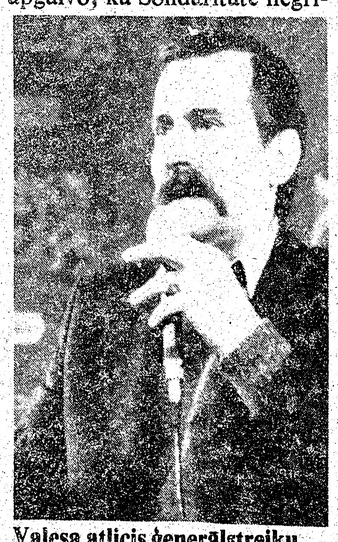

Valesa atlicis ģenerālstreiku.

bot neko citu kā gāzt pastāvošo valsts iekārtu.

Pēc neitrālu diplomātu vērtējuma Kremli no invāzijas Polijā attur ne tikai poļu tautas fanātiskais nacionālisms, bet arī bailes no tā, ka poļu armijas vairākums nostāsies Valesas pusē. Viens no Kremļa velnišķīgiem plāniem esot radīt pašā Polijā pretējo polītisko uzskatu aizstāvju atklātu sadursmi — pilsoņu karu. Tādā gadījumā Kremlis tikai gādātu par visu Polijas robežu hermētisku noslēgšanu un ļautu poļiem pašiem noasiņot savstarpējā ideoloģiskā slaktiņā. Jāšaubās, vai poļi iekritīs šādā Kremļa slazdā.

PALĪDZĪBA EL SALVADORAI

El Salvadorā komūnistu teroristi vēl joprojām cenšas asiņainās cīņās gāzt likumīgo valdību. Viņu pēdējie mēģinājumi nav sekmējušies, bet terrorā gājuši bojā simtiem nevainīgu cilvēku. Nav šaubu, ka amerikāņi nepieļaus El Salvadoras un visas Centrālamerikas pārvēršanos par internacionālā komūnisma tilta gala poziciju. Teroristi ir nepārtraukti saņēmuši ,,brālīgo palīdzību'' ieroču un municijas veidā gan no Kremļa, gan no Kubas.

Salvadoras valdība rāda komūnistu terroristiem atņemtos ieročus.

KANADAS ĀRLIETU MINISTRS NOSTĀJAS HEIGA PUSĒ

Lai sagatavotu prezidenta Rēgena un Kanadas ministru prezidenta Trudo drīzu tikšanos, Vašingtonā bija iegriezies Kanadas ārlietu ministrs Mekgvigins. Sarunās ar Aleksandru Heigu pārspriesti jautājumi, kas skar amerikāņus un kanadiešus. Nav šaubu, ka Vašingtonas un Otavas attieksmes arī turpmāk paliks tradicionāli draudzīgas.

Par pārsteigumu jāuzskata Mekgvigina preses konferences izteiktais apliecinājums, kā arī Kanada atzīstos to, ka Kremļa izturēšanās pagātnē bijusi tāda, par ko Maskavai būtu jākaunās, citiem vārdiem, Mekgvigins atzīst par pareizu Heiga un Rēgena stingro nostāju pret Maskavu.

Lolitas un Brigitas Ritmaņu jauno skaņu plati Meitenes dziesma Latvijai atzinīgi novērtējuši arī daudzi amerikāņu modernās mūzikas kritiķi.

Maldu ceļi ...

(nobeigums no 2. lp.)

No šīs daļas komplektējas biedrības un organizācijas un arī kultūras sakaru komitejas. Tos aptuveni var vērtēt uz 150,000. Vienīgais, ko tu vari darīt ar pirmās grupas piederīgiem — sarakstīties, aizbraukt apciemot viņus, un tas viss. Ja ir runa par kultūras sakariem vai jaunatnes sakariem, tas tas iespējams tikai ar privilēģēto daļu resp. funkcionāriem. Kādi pozitīvi iespaidi var rasties trimdas jaunatnei, satiekoties ar funkcionāriem? Tie ir komūnisti. Bet vai tu Bet vai tu, trimdas jaunieti, saproti, ka tava tikšanās ar saproti, ka tava satikšanās ar funkcionāriem var pārējos dzimtenes latviešus ļoti sāpināt un sarūgtināt? Kāds tad ir atrisinājums tavai tikšanās ar funkcionāriem? Vai tavs solis nav noziedzība pret savu tautu? Vai tu domā, kas tas nacionālo upuru skaits 1940. un vēlākos gados nav vēl pietiekami liels bijis, tu gribi vēl papildināt to? Man ir tiesības to zināt. Kas tevi uz tādiem sakariem pavedināja?

Šodien lielāka atbildība jāprasa no trimdas organizācijām un no to amata personām. Pēc manas labākās pārliecības, neviens nav atbrīvots no atbildības par jaunatnes audzināšanu. Varu pieminēt arī šādu personisku pieredzējumu: Kad Beļģijā no dzelzceļa stacijas devāmies uz gūstekņu nometni, pelēko kaŗavīru rindās ieraudzījām vecu vīru, ģērbušos tumšās drēbēs. Kaŗavīriem iepatikās uzzināt vecā vīra gaitas un sāka viņu izjautāt: ,,Tu nu gan, vecīt, esi apmaldījies, tavs ceļš ved atpakaļ pie brīviem cilvēkiem.'' Uz to saņēmām šādu atbildi: ,,Šajā masā līdzi nāk arī daži simti gaisa izpalīgu jaunieši, es nevaru viņus atstāt vienus bez garīgās aprūpes. Es esmu mācītājs Kraulis.'' Šis garīdznieks pildīja augstāko cilvēka pienākumu pret savu tautu. Kāpēc mēs šodien atkratāmies no saviem pienākumiem?

Vienīgie sakari ar savu tautu dzimtenē var būt, ja tu vari dot savai tautai dzimtenē morāliskus spēkus cīņā par patstāvību. Tas ir lielākais, ko tu vari darīt savas tautas labā.

Mums, trimdas latviešiem, ir jāpieņem viena rūgta patiesība. Mēs esam zaudējuši dzimtenes latviešu uzticību. Viņi netic tam, ka mēs gribam un varam viņus aizstāvēt. Iemeslus viņu neuzticībai nepārtraukti ir sagādājuši mūsu augstās trimdas vadības daudzie vārdi un mazie darbi.

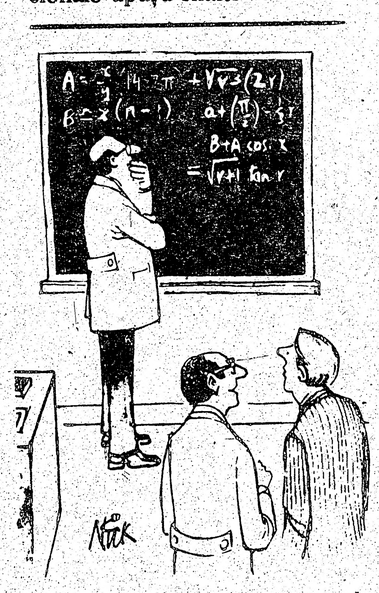

Inflācijas laikā: ,,Viņš aprēķinājis, cik izmaksās jaunnedēļ kukulis maizes.''

Šveicē miris Citadeles autors

Montroksā, Šveicē, janvāŗa sākumā miris pazīstamais angļu rakstnieks Arčibalds Džozefs Kronins, dzimis Kardrosā, Skotijā, 1896. gadā. Viņš izstudēja par ārstu un strādāja Dienvidvelsas ogļraktuvju rajonā, kur labi iepazinās ar ogļraču dzīvi. Vēlāk viņš vadīja kādu slimnīcu Glazgovā, tad pārcēlās uz Londonu. Trīsdesmito gadu sākumā, jau kā pazīstams rakstnieks, viņš ārsta darbu atstāja, pārcēlās uz Šveici un nodevās tikai rakstniecībai.

Pasaules slavu viņš ieguva ar romānu Citadele par ārstu dzīvi, kas tulkots daudz valodās un iznācis 25 milj. eksemplāros. Citadelē notēlota kāda jauna ārsta dzīve, kas, tāpat kā pats autors, ar jaunības ideālismu ārstē ogļračus, vēlāk pārceļas uz Londonu, uz citadeli, kur praktizē aristokratu rajonā. Vīlies savos kollēgās, kuŗi savu ārsta māku izmanto naudas iegūšanai, un zaudējis sievu, romāna varonis aizbrauc atpakaļ uz provinci.

Pirms Citadeles iznāca Kronina sociālkritiskais romāns par Velsas ogļračiem — Un zvaigznes raugās lejup, vēlāk romāns par konservātīvu sīktirgotāja ģimeni ,,Tiranns''. Romānā Ziemeļu zvaigzne notēlota maza laikraksta izdevēja un redaktora cīņa par pastāvēšanu, bet darbā Debesu valstības atslēga stāstīts par Anglijas katoļu baznīcu un kādu jaunu priesteri neveiksminieku, kas beidzot dodas uz Ķīnu par misionāru. Tur viņš izveido nelielu, bet spēcīgu katoļu draudzi, kas palīdz visiem, it sevišķi divu ģenerāļu armiju sadursmju un lielā mēŗa laikā.

Kronins uzrakstījis arī citus romānus, bet šie pieci pieminētie tulkoti latviski un izdoti trimdā. Līdz ar to Kronins ir visvairāk latviski lasītais angļu rakstnieks.

Ievērojamākie Kronina romāni arī filmēti. Slava un arī turība Kroninu neglāba no vientulības viņa greznajā Šveices mājā. Rakstnieka sieva vairākus gadus desmitus slimoja un pavadīja kādā ārstniecības iestādē Edinburgā. No tā rakstnieks cieta. Neilgi pirms miršanas viņš kādam žurnālistam sūdzējās tikai par savu vientulību: ,,Es esmu ļoti vientuļš. Man apkārt gan ir ļoti jauki un mīļi cilvēki, tomēr es esmu vientuļš vīrs.''

Ojārs Alks

Jaunatnes...

(Nobeigums no 1. lp.)

Samulsinātie jaunieši domā, ka DV ,,kultivē militārismu un šovinismu''. ,,Audzinātāju'' atrunāšanās ir vienkārša — kāpēc gan ar jauniešiem visus jautājumus nevar pārrunāt akadēmiskā plāksnē, lai viņi visu zinot pēc tam paši izšķiras par savu rīcību. Bet sarunās ar samulsinātiem jauniešiem bija skaidri saredzams, ka ,,akadēmiskā plāksne'' ir bijusi ļoti vienpusīga komūnisma izpratnē un par Daugavas vanagiem gluži tā pati ,,izpratne un piedēvētie grēki'', ko pauž kultūrsakarnieki: ,,Daugavas vanagos ir sastājušies tikai ,,naci'' piekritēji, tie domā, ka visi Latvijā palikušie latvieši ir komūnisti un jaunieši, kas aizbrauc uz Latviju, tūlīt paliks par komūnistiem un t.t.'' Aizrādīju, ka tās ir tikai ļaunos nolūkos izplatītas nepatiesības, lai grautu uzticību Daugavas Vanagu organizācijai, jo patiesība ir tā, ka DV organizācija tieši ieteic uzturēt sakarus ar tautu Latvijā, sarakstīties un sniegt materiālo palīdzību.

Norādīju, ka DV organizācija pati sūta palīdzības saiņus uz Latviju trūkumcietējiem, bet ir gan pret sakariem un ,,brāļošanos'' ar čekistiem un Latvijas okupācijas varas funkcionāriem — komūnistu partijas biedriem, ko tagad dara kultūras sakarnieki. Tomēr arī pēc šiem aizrādījumiem kāds jaunietis noteica: ,,Bet vai tik tā tas ir?'' Vai nesaskatīsim, ka šāda jauniešu ,,gudrība un neticība'' nav radusies tikai pašu jauniešu galvās vien? Jaunatnes nometnēs un skolās par audzinātājiem ir arī tādi, kuŗiem par ,,darbu'' čeka atklāti ar ,,kultūras sakaru komitejas'' starpniecību ir pasniegusi rakstus. Ir jānovērš šādu ,,audzinātāju'' jaunatnes mulsināšana visos audzināšanas pasākumos, kas saņem organizāciju pabalstus.

Vērojams, ka visumā trimdas jaunatne ģimenēs izaudzināta nacionāla un grib strādāt savas tautas labā, bet jaunatne ir jāpasarga no kultūrsakarnieku mulsināšanas un viņu ieteiktiem ,,jauniem ceļiem, jaunām idejām'' un pieglaimošanās nolūkos teiktiem vārdiem: ,,Jaunatne pati ir pietiekami intelliģenta un gudra, lai pati patstāvīgi spriestu un neklausītos uz vecās paaudzes novecojušiem un nogurdinošiem spriedelējumiem un idejām!''

Aplam būtu iedomāties, ka pati jaunatne, kuŗai nav vēl pietiekamu zināšanu un pieredzes, atradīs labāku politisko ceļu uz Latvijas brīvību. Liekas, mēs it kā esam aizmirsuši, ka katram cilvēka dzīves posmam ir sava dzīves ziņa un pienākums — augt, gūt zināšanas, pieredzi, izkopt savas spējas un tad ar to visu veidot labāku dzīvi sev un kalpot savai tautai. Dzīves posmā, kas aptver bērnību un skolas gadus, vecākai paaudzei ir bijis un ir arī šodien pienākums bērniem un jaunatnei palīdzēt iegūt zināšanas un atrast atbilstoši spējām un centieniem pareizāko ceļu dzīvē, lai pēc tam jaunieši, nonākot brieduma gadu posmā, paši šos ceļus varētu veidot tālāk vai arī meklēt pavisam jaunus ceļus.

Visai trimdas nacionālai jaunatnei un viņas vecākiem vieta Daugavas Vanagu organizācijā. Daļa jaunatnes to jau ir saskatījusi un stājusies DV organizācijas rindās kopā ar vecāko paaudzi. Šiem jaunmiešiem ir jādod un DV organizācija arī dos nākotnē visu iespējamo atbalstu piedalīties latviskos jaunatnes audzināšanas pasākumos, pretkomūnistiskajās demonstrācijās, jaunatnes sanāksmēs un svētkos, lai tur tā varētu pacelt savu balsi kā vienota DV organizācijas jaunatne. Jau esošais jaunatnes spēks ir jāsaliedē un jālauj tam izpausties, lai tas visur būtu jūtams, tad arī skaitliski tas pieaugs.

Ar gandarījumu varam vērot, ka nacionālā jaunatnes daļa jau ir saskatījusi, ka DV organizācija visu laiku uztur skaidru savu augstāko mērķi, kas jāsasniedz, un ka arī ,,kultūtas sakaru'' jautājumā Daugavas vanagu nostāja ir bijusi pareiza — norobežoties no šiem ,,sakariem'', jo tie ir čekas organizēti trimdas nacionālpolitiskā darba saārdīšanai.

T. Sīlis

Laipni lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKĀ

1981. gada abonementa maksas.

Māris atbrīvots

Redakciju slēdzot saņemta ziņa, ka Māris Tilgalis atbrīvots un patlaban uzturas tēva mājās.

Skolotāju kursi rada interesi

Toronto Latviešu biedrības pārstāvis TLB Sestdienas skolā V. Pakalns sagādājis skolai 1.625 dol. federālās valdības atbalstu. Viņš ierosinājis dibināt pie skolas skolotāju kursus. Kursi sāka darboties 17. janvārī ar 18 kursantiem. Mācību daļu kārto V. Slavieša, kursu administrātore E. Pētersone. Vēl uzņem jaunus kursantus.

Pēc 6 gadu darba skolā no skolas aizgājusi skolotāja Dace Belardi. Ar 4. februāri 3. klasē latviešu valodu mācīs skolotāja Gita Ezera, ģeografiju 7. klasē mācīs D. Cielava un 6. klasē Ieva Brīviņa. Latviešu nams ar rakstu paziņojis, ka skolas sarīkojumiem telpas dod bez maksas. Skolas pārzine M. Matīsa skolas janvāņa aprakstā izsaka nama valdei pateicību.

Skolas filatēlistu pulciņš saņēmis jaunus pastmarku ziedojumus, ko sadala starp pulciņa dalībniekiem. Skola vēl vienmēr pieņem Dominion veikala kases zīmes, kuras lūdz skolai nodot iespējami lielā skaitā, aicinot palīgā arī paziņas. Skolas 30 gadu jubilejas sarīkojums devis 3.650 dol., TLB Drāmas kopas E. Zālītes lugas Rudens rozes izrāde 332 dol., bet skolas eglītes vakars 657 dol.

7. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā TLB Sestdienas skola piedalīsies ar 28 dejotāju pāriem. Vecākā grupā B. Niedras vadībā dejo 12 un jaunākajā grupā I. Ķeniņas vadībā 16 pāri. Varētu sastādīt vēl vairākus dejotāju pāņus, ja pieteiktos vairāk zēnu.

V. S.

Bērzainē savu fonotēku

Pag. g. 5. septembrī Bērzaines pārvaldniekam Sirdsvaldim Spurdziņam nodots Ziemeļkalifornijas DV apvienības biedra Ernesta Langes dāvātais lielais Filipa skaņu lenšu stereo aparāts ar diviem 70 vatu stipriem skaļruņiem. Dāvanu atbalstījuši arī Ziemeļkalifornijas vanagi un vanadzes. Modernā skaņu ierīce ir liels ieguvums Bērzainei.

Atskaņošanai tika sakārtoti pirmie skaņu ieraksti lentēs. Mācītājs Celms izteiksmīgā lasījumā ieskaņoja Jāņa evaņģeliju, lentes dāvinājusi Saules nodaļa. Saņemti dažādi ieskaņojumi no daudzām DV nodaļām un privātpersonām visā pasaulē:.,

Lai fonotēka ikvienam Bērzaines viesim būtu ātri pārskatāma, skaņu ieraksti sadalīti sādi: Dzejas, referāti — svētku runas, mūzika un dziesmas, lugas — teātŗu ieskaņojumi, dievvārdi — dievkalpojumi — svētbrīži, proza un Bērzaines programma. Šī aptver īsus 1 līdz 2 stundu garus literārus apcerējumus, latviskos radio raidījumus, dzimtenes atmiņas, Kārļa Ulmaņa brīvās Latvijas laika idejas, dziesmas, mūziku, kā arī koncertu, skeču utt.

Bērzaines pārvaldnieks Spurdziņš ir teicies iekārtot tiklab mūzikas, kā lasāmo istabu, lai atpūtas un mūzikas cienītājiem būtu savs kaktiņš par sevi. Pēc Ernesta Langes norādījuma fonotēkai būtu jākalpo visiem Bērzaines viesiem, pirmkārt, kaŗa invalidiem — tomēr priekšroka ir jādod neredzīgajiem tautiešiem. ja tajā laikā tie uzturētos Bērzainē. Te radīts mazs iesākums kādam skaistam pasākumam. Ikviens aicināts iemūžināt skaņu lentēs skaistas latviskas dziesmas un mūziku — ja iespējams, stereo technikā. Klasiskās mūzikas tikpat kā vēl nav, pilnīgi trūkst deju mūzikas, nemaz nerunājot par operetēm un operu ārijām. Vēlami visāda veida koncerti, arī dzeja un proza, teātŗu uzvedumi pēc raidāmlugu principa un viss cits, kas varētu noderēt labai latviskās mītnes skaņu ierakstu krātuvei.

Ernestam Langem, Ziemeļkalifornijas DV apvienības vanadzēm un vanagiem, literāro darbu autoriem, visiem augšminētiem darba darītājiem, dāvinātājiem un fonotēkas atbalstītājiem lai izteikta vissirsnīgākā pateicība Bērzaines vārdā!

E. Retigs,
Gustav - Adolf - Str. 23
8940 Memmingen,
West - Germany

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00

☐ 6 mēnešiem $18.00

☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

No mums pēkšņi šķīries

Hugo G. Reinbergs

dzimis 1922. gada 6. martā

miris 1981. gada 21. janvārī.

Tavs mūža gājums ir galā,
Sirds bija pagurusi ciest.

Mīlestībā piemin

sieva Toronto un māsas ar ģimenēm dzimtenē.

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais draugs

Pēteris Puļķis

dzimis 1896. gada 17. jūnijā Liepājā,

miris 1981. gada 20. janvārī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Ērika un Vilis Pudzis.

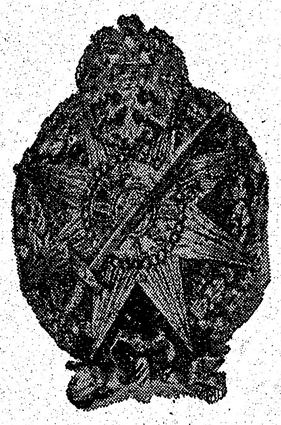

Mūsu biedrs un ilggadējais valdes loceklis

Pēteris Puļķis

dzimis 1896. gada 17. jūnijā Liepājā

miris 1981. gada 20. janvārī Toronto

Latvijas Kaŗa Veterānu
— Veco Strēlnieku Biedrība.

Nadezda Līduma

Dzimusi 1891. gada 12. aprīlī

Mirusi 1980. gada 20. decembrī

Sv. Andreja ev. lut. dr. Palīdzības fonds

Kārlis Piegāzē

Dzimis 1909. gada 25. oktobrī Sibirijā

Miris 1980. gada 25. decembrī Toronto

Sv. Andreja ev. lut. dr. Palīdzības fonds

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu centrs jau otro gadu savās telpās bija rīkojis Grāmatu svētdienu. Šogad tas notika 25. janvārī. Ap 150 sanāksmes dalībniekus apsveica Centra bibliotēkas komitejas priešsēde Emīlija Ziplāne, kas ir arī Toronto univesitātes bibliotēkas gāmatu izvēles sekcijas vadītāja, un iepazīstināja ar referenti ģermaņu filologi Veru Streitu no Hamiltonas. Savā referātā, „Latviešu valoda — mūsu bagātīgais pūrs" viņa runāja par latviešu valodas idiomiem un pareizu latviešu valodas lietošanu. Mūsu valodu tagad piebārsta angļu vārdiem, kam varētu atrast latviskojumus. Viņa nolasīja piemērus no Jaunsudrabiņu Baltās grāmatas. Tāpat pareiza valoda sastopama mūsu tautasdziesmās. Referāts ilga ap vienu stundu. Apmeklētāji noziedoja centra bibliotēkai pāri par 100 grāmatu un 400 dol. naudā, saņemot E. Ziplānes pateicības vārdus. Viņa arī informēja, ka Centra bibliotēkai jau pāri par 2300 grāmatu. Retu grāmatu nodeva Žaņa Šmita ģimene — A. Gulbja apgāda Rīgā izdoto konversācijas vārdnīcas eksemplāru. Bibliotēkas komitejas vadītāja E. Ziplāne uzaicināja nodibināt arī Bibliotēkas draugu grupu, kas atbalsta un ziedo bibliotēkas ikdienas darbības izdevumiem. Atbalstos var iemaksāt 10 dol. kā gada maksu vai 100 dol. vienreizēju ziedojumu. Grāmatu svētdienā jau pieteicās divi mūža biedri un divi gada biedri, iemaksājot kopā 220 dol. bibliotēkas atbalstam.

● Latviešu biedrības sestdienas skolā Draudzīgā aicinājuma aktu 31. janvāra rītā pirms mācībām sāka skolas pārzine M. Matīsa ar lūgšanu un īsu uzrunu. Aktu vadīja skolotāja Benita Brence, uzaicinot kopīgi nodziedāt Latvijas himnu. Viesis — skolas 20. izlaiduma absolvents Andris Briedis, runāja par Draudzīgo aicinājumu un grāmatu vērtību, arī labu grāmatu lasīšanu. Skolas bibliotēkāre Rasma Ruģele pasniedza grāmatu balvas sešiem čaklākajiem grāmatu lasītājiem — Ingai Brencei (izlasījusi gadā 12 grāmatu), Dainai Eislerei (11) Moirai Kambelai un Gintim Brencim (5). Pārējiem skolēniem obligāti jāizlasa vismaz divas grāmatas gadā. Skolēnu priekšnesumos bija 2., 3. un 4. klašu skolēnu kopdeklamācijas. Pārzine M. Matīsa informēja, ka skolu Draudzīgā aicinājumā ar ziedojumiem atcerējušās 20 organizācijas, draudzes un individuāli ziedotāji, saziedojot pāri par 1000 dol. Draudzīgā aicinājuma aktā DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece Silvija Ozola nodeva aploksni. Vecāku pārstāvis Juris Tērauds ziedoja Dainas koŗa skaņu plati. Nobeigumā pārzine pateicās ziedotājiem. Pēc akta, kurā bez skolēniem un skolotājiem piedalījās 65 vecāki, kopā tuvu pie 200 dalībnieku, vecāki iegriezās klasēs vērot mācību gaitu. Klasēs skolēni saņēma pirmā mācību pusgada liecības. Kā jau skolas jubilejas gadā, skola bija sagādājusi skolēniem azaidu. Nākošais skolas sarīkojums, pulkveža Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas brīdis, pirms mācībām 7. martā, bet 15. martā paredzēta skolēnu mūzikālā pēcpusdiena.

● Pēc DV Toronto nodaļas Latvijas vēstures mūzeja sekcijas vadītāja A. Brumeļa lūguma Toronto latviešu sestdienas skolas pārzine M. Matīsa ziņojusi, ka Viktors Upeslācis savā spiestuvē 1951./52. mācību gadā iespiedis un dāvinājis Toronto latviešu biedrības sestdienas skolai beigšanas apliecību veidlapas. Tām simbolisku zīmējumu devis mākslinieks Jānis Deksnis. Tas skolai bijis otrais mācību gads un pirmais izlaidums ar 20 absolventiem. 1952./53. mācību gadā sāktas lietot skolēnu krūšu nozīmes. Arī tām metu devis māksl. J. Deksnis, kurš tagad jau miris. 1953./54. mācību gadā skolas padome dāvinājusi skolai karogu. To iesvētījis māc. A. Čops 3. izlaiduma aktā 1954. g. 6. jūnijā. Skolas pārzine nodevusi mūzejam skolas beigšanas apliecības veidlapu, skolēnu krūšu nozīmi un atzinības raksta veidlapu.

● Tautas augstskolas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 24. un 25. janvārī par ieejas biļetēm, loteriju, bufeti un no organizāciju, draudžu un individuāliem ziedotājiem ieņemts pavisam 4038 dol. No šīs summas vēl jāatskaita izdevumi. Draudzīgais aicinājums pēc klašu ziedojumu listēm skolai līdz šim devis 2200 dol. Bez tm vēl ģimnazijai dāvāts laikraksta Latvija Amerikā gada abonements un Toronto latviešu filatēlistu apvienības žurnāls Marku Krājējs gada abonements, kā arī viena Dainas koŗa skaņu plate.

● Latviešu Namā dāmu komitejas tradicionālā pankūku pēcpusdiena 21. februārī pl. 15 latviešu nama pārbūvētajā pagraba zālē. Kā parasti, būs dažādu šķirņu pankūkas ar mājās gatavotiem ievārījumiem, arī pilna bufete. Programmā piedalīsies mazais Diždancītis. Deju mūziku skaņu lentēs atskaņos J. Galejs. Ieeja bez maksas.

● Māc. I. Gaide kristīja Ādamu Dāvidu Stokes, Dāvida un Irēnes, dzim. Zosules dēlu.

● Gleznotājs Ēriks Dzenis ar astoņiem akvareļa pasteļa un jauktas technikas darbiem piedalās gadskārtējā tēlotāju mākslas izstādē, ko rīko Kanadas nacionālā baleta komiteja no 11. februāŗa līdz 14. martam Toronto Okīfa centrā. Ēriks Dzenis jau piedalījies visas 11 līdzšinējās izstādēs ar savu iemīļoto baleta tematiku. Pirmajos gados rīkotās izstādes sauca „The Art of Dance" un aprobežojās tikai ar baleta tematiku, bet nu jau vairākus gadus šajās izstādēs uzņemti darbi ar brīvu tematiku. Izstādi atklās 10. februārī, tā atvērta no pl. 17.30 — 21. Ieejas kartes par 2.50 dol. iegādājamas Okīfa centrā pie kases. No 11. februāŗa līdz 14. martam izstādi varēs apskatīt visi Okīfa centra sarīkojumu apmeklētāji, visu Kanadas nacionālā baleta izrāžu sezonu.

● Ticības celsmes rīkotā Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena ar tējas galdu 24. janvārī Sv. Jāņa baznīcas telpās pulcināja 70 apmeklētāju, kurus apsveica māc. I. Gaide. Pēc A. Kurses uzvadvārdiem galvenā runātāja Valija Mērniece pastāstīja par slimnieku apmeklējumiem slimnīcās. Viņa sacīja, ka apmeklētājam vispirms pašam jānokļūst saskarē ar Dievu, lai viņš varētu slimnieku stiprināt un atvieglot tā ciešanas .Meitenu ansamblis Vilmas Vītolas vadībā sadraudzības pēcpusdienā nodziedāja piecas garīgas dziesmas un apvienotais sieviešu ansamblis divas dziesmas Maijas Barušas klavierpavadījumā. Ruta Cālīte nolasīja stāstu par žēlsirdīgo samarieti. Nellija Ābele pateicās referentei V. Mērniecei un priekšnesumu izpildītājiem. Apmelētāji bija iepriecināti ar šādu sadraudzības pēcpusdienu un ierosināja tās turpināt arī nākotnē. Nākošā pēcpusdiena 7. martā pl. 14 turpat. Paredzēts māc. Ž. Kristberga (no Ņūbransvikas) priekšlasījums.

● Toronto universitātes latviešu studentu kopas 22. janvāŗa semināra starptautiskā studentu kluba telpās Dr. Guntis Siliņš referēja par ķīniešu vecajām ārstēšanās metodēm - akupunktūru. Referents trīs mēnešus uzturējies studiju nolūkos Taivanā, kur iepazinies ar šo veco ārstniecības metodi. Dr. G. Siliņš praktizējies arī Port Perī, Ont. galvas un mugursāpju ārstēšanai. Dr. G. Siliņš priekšlasījumu papildināja krāsu diapozitīviem un punktūras demonstējumiem. Interesanto referātu, kas kopā ar jautājumiem ilga pāri pa divām stundām, noklausījās 36 apmeklētāji, arī vairāki no mūsu vecākās paaudzes. Klausītājus ar referentu iepazīstināja kluba valdes locekle Karīna Mieriņa. Nākošais referāts š.g. 26. februārī pl. 20 turpat, 33 St. George Str. Referēs veterinārārsts Dr. Olģerts Miniāts no Gvelfas, Ont. par tematu „Gnotobioloģija medicīnā un pētniecībā."

● Savā mājā ar sirdstrieku 22. janvārī miris 79 g.v. Rūdolfs Untiks. Aizgājēju 26. janvārī Mount Pleasant kremātorijā izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikim paliek dzīvesbiedre Amālija, dēls Rolfs un divi mazberni.

● Centennial slimnīcā 27. janvārī mirusi 83 g.v. Elza Modačova, dzimusi Valdovska. Aizgājēju 29. janvārī no Ogden bēŗu nama uz kremātoriju izvadīja māc. I. Gaide. Nelaikē atstāj meitas Alīsi, znotu Vitaliju Švirkstu un 3 mazbērnus un Ženiju, znotu Gunāru Bušu un dēlu Voldemāru Rokolu, vedeklu Evu un 4 mazbērnus.

● Toronto Mednieku un makšķernieku kluba asaŗu zibulēšanas sacensības 8. februārī pl. 20 Simēo ezera Virdžīnijas līcī. 14. martā pl. 10 kluba tītaru šaušanas sacensības Bērzainē un gada sapulce 15. februārī pl. 10.30 Latviešu namā.

● Latviešu centrā par Afganistānu saistošu referātu sniedza Ilze Kalniņa, referātu ar slīdītēm illustrējot Vitautam Kalniņam un Valdai Zobenai. Viņi visi trīs Afganistānu apceļojuši jau 1973. gada vasarā, tur uzturoties četras nedēļas. Šajā ceļojumā pa šo svešo un maz attīstīto zemi izpalīdzīgs bijis Juris Žagariņš no Bostonas, kas tajā laikā strādājis tur par mācībspēku, jo pratis turienes valodu. Sakarā ar krievu okupāciju, interese par Afganistānu pieaugusi, jo šī zeme atradās tikpat kā pasaules notikumu degpunktā. Arī mūsu dzimtenei savā laikā bija līdzīgs liktenis, kādēļ bija interesanti par šo mums agrāk gluži svešo zemi dzirdēt ko vairāk. Šķautnainie kalni ar šaurajām aizām krievu okupantiem grūti pārvarami. Vietām var virzīties uz priekšu tikai ar ēzeļiem un kamieļiem. Ceļmalās redz daudz Budas tēlu un dievlūdzēju. Alkoholisko dzērienu lietošanu reliģija aizliedz, bet toties ir populāra smēķešana. Lieto opiju, mariuanu, audzē mūsu kaņepes. Iedzīvotāji pret ārzemniekiem viesmīlīgi, bet asi pret ienaidniekiem. Referente demonstrēja arī afganistāniešu sieviešu un vīriešu tērpus, tepiķus, ūdens traukus. Ap 200 klausītāju sekoja referātam ar lielu interesi, bija arī jautājumi. Referāta sākumā ar Afganistānas apcelotājiem iepazīstināja Centra valdes locekle Anitra Leksere.

● DV Kanadas valdes Ārējās informācijas daļas darba kopas sanāksmē 28. janvārī DV namā piedalījās 18 informācijas darbinieku. Par Madrides aktīvitātēm vēl runāja P. Vasariņš. Nosūtīta vēstule Kanadas ārlietu ministram Makgviganam par Kanadas delegācijas pretimnācību Madridē. Šogad paiet 40 gadi kopš lielajām 14. jūnija deportācijām Latvijā un pārējās Baltijas valstīs. Šo traģisko atceri šovasar paredz plašāk atzīmēt, lai vērstu brīvās pasaules uzmanību, kas notiek komūnistu okupētajās zemēs. LNJAK politiskās daļas vadītāja Aija Abene sakopo Kanadas preses materiālus par latviešu aktīvitātēm Madridē. LNJAK valdes priekšsēde Ingrīda Mukāne veiks priekšdarbus īpašas Madrides brošūras sagatavošanai, kā arī apzinās padomju politiski apcietināto adreses. Elga Miniate piestrādājusi pie Latvijas neatkarības uzsaukuma (1980. g. 6. novembrī) teksta angļu valodā izsūtīšanai federālā parlamenta deputātiem. Viņa arī ierosināja uzņemt kontaktus ar Afganistānas emigrantu aprindām, kas varētu informēt savas dzimtenes prētestības kustības cīnītājus saudzēt latviešu karavīrus, kas iesaistīti krievu okupācijas vienībās. DV Toronto nodaļas informācijas daļas vadītājs K. Zenaitis vēlējās latviešu vadītājām organizācijām ciešāk sadarboties ar vietējām poļu organizācijām sakarā ar pēdējiem notikumiem Polijā. V. Kalniņš veic priekšdarbus, sagādājot materiālus pretkomūnistiskā darba skatei. J. Valdmanis no Hamiltonas demonstrēja video lentē uzņemtās norises no Latviešu centra atklāšanas svinībām Toronto, Politiskā semināra Sidrabenē, 2 x 2 paneļa, sieviešu koŗa Zile koncerta u. c. Nākošā darba kopas sanāksme 25. februārī pl. 19.45 DV namā.

28. febuārī pl. 17 Latviešu namā Toronto latv. katoļu vienības pankūku vakars. Piedevām — Zviedija vārdos un ainās.

14. martā pl. 19 DV namā Toronto DV sporta kluba Sezonas atklāšanas balle.

DAINAS KORIS JAU MĀCĀS DZIESMU SVĒTKIEM

Pēc gadskārtējā koncerta decembŗa sākumā un Ziemas svētku brīvlaika dainieši paguvuši ievēlēt jaunu priekšnieku un valdi, kā arī atsākuši kārtējo dziedāšanu savai 32. sesonai.

K. Lapiņa vietā par koŗa priekšnieku ievēlēts J. Tērauds, priekšnieka biedru J. Palieps, bet no jauna valdē ievēlētā A. Liepiņa — sekretāre, B. Upāns — kasieris un G. Bernaus — mantzine.

Pie Dainas koŗa pastāvošais koŗa pirmās diriģentes komponistes E. Freimanes piemiņas fonds šā gada stipendiju piešķīris pašu koŗa diriģentam J. Beloglazovam. Pēc diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas aiziešanas atpūtā viņš uzņēmies koŗa vadību. Kā valdei, tā diriģentam ir daudz nākotnes ieceŗu.

Pirmajā rēgulārajā mēģinājumā dziedātāju rindās redzēja dažas jaunas sejas. Tā kā torontiešiem šis ir dziesmu svētku gads, gribam redzēt tādu vairāk.

Visi gaidīti un aicināti, gan jauni, gan bijušie dziedātāji.

Mēģinājumi svētkiem notiek katru pirmdienu Sv. Jāņa baznīcas telpās — 200 Balmoral Ave. — plkst. 19.30. Tuvākai informācijai zvanīt: 225-5534.

A.Z.

Meklēju

Elzas Ķezberes dzejoļu krājumu „Solvegas vēstules Peram Ģintam" — izlasīt, noklausīties vai nofotografēt. Telefons Toronto (416) 421-1291.

Sirsnīgi pateicos māc. J. Cālītim, Daugavas vanagiem un vanadzēm, draugiem un labvēļiem par skaistajiem ziediem un parādīto mīlestību mana vīra Hugo Reinberga atvadu brīdim pēdējā gaitā.

Katrīne Reinberga

Richarda Kronberga piemiņai

Richarda Kronberga mūža gājums raksturīgs viņa paaudzei — divi pārdzīvoti pasaules kaŗi; pirmais sajauc izglītības gaitas, liek uz spēles dzīvību, tāpat arī 2. Pasaules kaŗš.

R. Kronbergs dzimis 1897. g. 24. septembrī Vecsaules Dzilnās, saimnieka ģimenē. Agrā bērnība aizrit gaiša un saulaina. Skolas gaitas norit Jelgavas ģimnazijā, bet tad mūsu dzimteni skaŗ kaŗš ar tam sekojošo postu, tā ka izglītības gaitās rodas pārtraukumi. Pēc sekmīgas skolotāju kursu beigšanas agrā jaunībā darbojies par skolotāju un darbu ar jaunajām dvēselēm ļoti iemīļojis, bet dzīves gaitas ievirzījušās citādi. 1919. g. R. Kronbergs iestājies Latvijas universitātē, sākumā ķīmijas, vēlāk pārgājis uz juridisko fakultāti.

Latvijā strādājis Rīgas apgabaltiesā, vēlāk par slimo kases valdes priekšsēdi un Zemes bankas padomes locekli. Bijis Latvijas jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijas ģenerālsekretārs, tā aizstāvot jaunās latviešu zemnieku šķiras centienus. R. Kronberga interešu lokā vienmēr bijusi cīņa par demokratisku Latvijas valsti.

Kad otrreiz kaŗš vēlās pār mūsu zemi, leģionāru rindās stājās arī vecākais dēls Gunārs un atdeva savu dzīvību par dzimteni. Kronberga ģimene dodas svešumā. Bēgļu dienas tie vada Mērbekas nometnē, pēc tam Anglijā, bet ar 1952. g. pārceļas uz Toronto.

20. janvārī mūžības ceļos aizgājušo R. Kronbergu plaša sabiedrības daļa pavadīja pēdējā gaitā 24. janvārī no Rosara bēŗu nama. Par viņu sēro dzīvesbiedre Lilija, meita Aina Zūle ar ģimeni un dēls LNAK priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs ar ģimeni, kā arī akadēmiskās vienības Austrums saime.

E. Ezera

† Richards Kronbergs

Nopūdelēti nākotnes pareģojumi

Gadu mijā allaž dzirdam vēlējumu: jauns gads ar jaunu laimi nāk! Latvieši arī trimdā nav piemirsuši seno paražu Veco gadu aizvadot un laiku īsinot zīlēt laimi „liet laimes".

Ar nākotnes zīlēšanu šinī pusē pelnas profesionāli pareģi. Agrāk, dzimtenē, pie tādiem pieskaitījām Finku un Dravenieku, taču laikraksti atturējās publicēt viņu nākotnes pareģojumus. Šet tas ir citādi, un jaungada pirmajās nedēļās nākotnes zīlējumi piepilda laikrakstu slejas, un tos labprāt lasa, ikviens šajā rūpju pilnajā pasaulē cer uz labvēlīgāku rītdienu.

Populārākā Amerikas pareģe Džina Diksone jau 14 gadu vecumā iekaroja sev vārdu ar trāpīgiem Holivudas aktieru nākotnes zīlējumiem. Paši esam pieredzējuši, ka it pareizi piepildījušies Diksones kārtējie pareģojumi par nelaimīgo Korejas kaŗu, par Staļina nāvi un ka viņa pēcteča Maļenkova vietā stāsies „kaŗavīrs ar zaļām acīm un kazbārdiņu" (2 gadus vēlāk Kremlī iesēdās maršals Bulgāņins). Viņa ne tikai pareģoja prezidenta Kenedija nogalināšanu, bet pat iepriekš pateica, ka vainīgā vārds sāksies ar burtu — O (Osvalds).

Starp Diksones agrāko gadu pareģojumiem, kas vēl nav piepildījušies, mināmi šādi: 80 gados Amerika piedzīvos asiņainus civīlos nemierus; Amerika pasāks plaša vēriena gaisa patvertņu būves un masīvu gatavošanos bruņotam konfliktam. Ar pārtiku un enerģiju bagātā Kanada un Brazilija kļūs par varenām valstīm. Starp 2000. un 2037. g. Ķīna gribēs pārņemt varu pasaulē, bet tas viņai neizdosies.

2020 g. piepildīsies bībeles pareģojumi par Antikristu un Armagedonas izšķirīgo kauju. Pēc tam mūsu dzīve būs kā paradīzē.

Bez viņas Amerikā pazīstami vēl daudzi citi nākotnes zīlnieki. Oregonā populārā astroloģe Tenija Hole nākošajos gados paredz nabadzības pieaugumu, bet ievērojami atklājumi medicīnā novērsīs daudz ļaundabīgu slimību. Negadījuma dēļ notiks atomkatastrofa, kas iznīcinās fabrikas, kuŗas ražo sintetiskas pārtikai vielas un ķīmikālijas.

Tenesijā Irene Hjūdža jau agrāk bija pareģojusi abu brāļu Kenediju traģisko nāvi, bet maldījās, ka Fidelu Kastro padzīs no Kubas par to, ka tas nobēdzinājis milzu vērtības Šveicē.

1980. gados krievi uz Mēness izdarīšot atomeksperimentus, kas prasīšot upuŗus. Tā piepildīšotieš bībelē teiktais, ka Mēness kļūs asiņains. Viņa aplam pirms pāris gadiem pareģoja, ka nāk. prezidenta vēlēšanās Kārteru ievēlēs no jauna un viņa viceprezidents būšot nēģeris. Hjūdža pareģoja, ka 1981. g. ASV prezidents miršot dabiskā nāvē Krievijā vai Krievijas tuvumā. ASV divpartiju sistēmu aizstāšot trijpartijas.

Bijušā aktrise Kebrīna Kinkēda pēc zvaigznēm pareģoja, ka līdz 2000. g. pasaulē būšot viena veida dolars kā vispārējs maksāšanas līdzeklis. Apvienotās Nācijas tikšot nolikvidētas, saules enerģijas darbināti auto piedzīvošot masu popularitāti, ASV būšot lieli rasiski nemieri (sakrīt ar Diksoni!), bet zemestrīces radīšot jaunas salas Klusajā okeanā. Cigaretes tikšot noliegtas.

Arī Džandolīna Marksa, kuŗas pareģojumi balstās uz zvaigznēm un sapņiem, saka, ka 1980. g. ievēlētais ASV prezidents amata laikā nomiršot dabiskā nāvē. 1981. g. aprīli viņa paredz Konkorda dižlidmašīnas avāriju. 1987. g. Krievijai būšot militārs konflikts Afrikā, bet 2000. gadā vīrieši un sievietes dzīvošot izplatījumā.

Britu populārais gaišreģis Fredriks Dēviss pirms gadiem pareģoja, ka starp 1983.–85. g. cilvēks apmeklēšot Marsu, bet 1988. g. jau trešā daļa no dzīvojamām mājām ASV apsildīšanai un virtuvei lietošot saules enerģiju.

Kanzasietis Mariss Delongs saka, ka 2000 g. cilvēce piedzīvošot lielāko medicīnas atklājumu — zāles, kas sekmīgi izārstēs alkoholismu. Enerģijas un bada problēmas nākotnē gan tikšot novērstas, bet ne bezdarbs. Japānā būšot revolūcija, pēcāk tā apvienošoties ar Ķīnu, bet Lielbritanijā ar karalienes Elizabetes II nāvi izbeigšoties monarchija.

Ja nu viss, kas pareģots, galu galā nepiepildās, tad vainojamas ir zvaigznes, kārtis, sapņi vai gari un viss cits, kas nu katram nākotnes pareģim vai zīlniecei devis aplamu nākotnes viziju. Savu likteni kalsim mēs paši!

Karolus.

Saulaines vasaras nometne meklē

Uz divu nedēļu posmiem vai uz visu vasaru, no 12. jūlija līdz 21. augustam.

1) Komandantu
2) Vadītājus vasaras nometnei
3) Vadītājus latviski nerunājošo nometnei.

Pieteikties līdz 1981. g. 28. februārim pie:
I. Semenovas (Mrs.)
112 Glenwood Cres., Toronto, Ontario
M4B 1K2 Tel.: (416) 751-7436

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

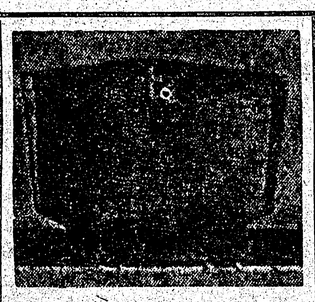

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mēts
Igaunu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Meklējam apzinīgu kluba vadītāju ar labu latviešu valodu. Pieredze vēlama, bet nav nepieciešama. Alga pēc vienošanās. Lūdz pieteikties rakstiski, adresējot Kluba vadītājam 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2A1. Telef. (416) 759-4900.

Latviešu Centra valde

VALODE JEWELLERY LTD
DIMANTI PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

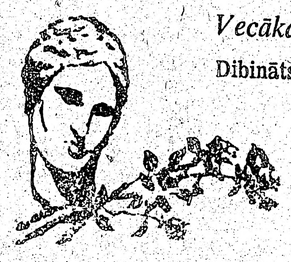

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl 20.
Māra Gugāns-Lūsis

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATESU VEIKALI
Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie galas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. februārī pl. 20 Diždancis rīko Ziemas karnevālu „Starp debesīm un elli" Latviešu centrā. Galdiņi rezervējami vakaros pie V. Volmeres 469-0803 vai Diždanča dalībniekiem pirmdienu un otrdienu vakaros Centrā.

8. febr. pl. 11:30 — 15:00 azaids Latviešu Centrā.

8. februārī pl. 14.30 Latviešu namā TLB rīko K. Zariņas priekšlasījumu „Vērtību atīstīšana". Kafija.

8. februārī pl. 12.30 pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā draudzes pēcpusdiena ar E. Lejiņa filmu un slīdītēm — Uz svēto zemi.

8. februārī, DV namā pl. 15 E. Ātrēna referāts Kurzemes cietokšņa izveidošanās un dzīve okupētajā Latvijā pēc kapitulācijas.

8. februārī pl. 17.00 Latviešu namā LPB Kanadas kopas literāri mūzikāls sarīkojums Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros.

13. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas zālē keramiķes Annas Graudiņas podu izstādes atklāšana.

14. februārī pl. 19 Latviešu Centrā Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 30 gadu svētku vakariņas ar deju.

15. februārī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu centrā. Pl. 15 LNJAK „Šī māksla ir jauna" ietvaros „Nemierīgais azaids".

15. februārī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 30 g. svētku dievkalpojums un pl. 16.30 svētku akts Sv. Andreja zālē. Visi laipni ielūgti.

4., 18. febr., 4., 18. martā, 1., 15. aprilī pl. 1 p.p. Latviešu Centrā Reliģisku pārdomu pēcpusdienas, mācītāju J. Cālīša un I. Gaides vadībā. Kafija. Visi mīļi aicināti!

21. februārī 19.30 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr. dāmu komitejas rīkotā balle „Siržu virpuli".

21. februārī pl. 15 Latviešu namā tradicionalā pankūku pēcpusdiena. Priekšnesumos — Diždancītis. Ielūdz Latviešu nama dāmu komiteja. Ieeja brīva.

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

22. februārī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu centrā.

22. februārī pl. 15.00 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs M. Lorberga un prof. Dr. H. Tichovska vadībā.

22. februārī pl. 17 Latviešu namā Balsis un atbalsis ar PBLA Kultūras fonda 1980. gada laureātu piedalīšanos. Māc. A.Briedis, E. Reinbergs, A. Purvs un M. Jonāne.

27. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas izstādes telpās, 200 Balmoral Ave., Toronto, mākslinieku vienības LATVIS gadskārtējo izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde turpināsies 28. februārī no pl. 12.00 — 20.00, 1. martā no pl. 14.00 — 20.00.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

1. martā pl. 17 Sv. Jāņa baznīcas zālē Latviešu māksla stikla glezniecība vārdos un skatos, Leonīda Linauta sakārtojumā.

8. martā pl. 15 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs Jāņa Tikiņa vadībā. Referēs prof. Vilnis Šveics par tematu Ķīna šodien.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Alļe, čello, Town Hallē. Koncertapvien .sarīkojums.

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugaviņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

22. martā pl. 15 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs R. Norīša un D. Veinbergas vadībā.

12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

10. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

31. oktobrī pl. 19 komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncerts 75 gadu jubilejas zīmē.

SIDRABENE

30. maijā Sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

8. februārī Ed. Ātrena referāts.

1. martā DV Toronto nod. pilnsapulce pl. 12.30.

15. martā leģionāru atceres pēcpusdiena — referāts.

28. un 29. martā delegātu salidojums.

28. martā Draudzības vakars ar deju.

1. aprīlī pl. 15 vecākās paaudzes sadraudzības pēcpusdiena.

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī kaŗavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcas nodaļās

Latviešu namā un Centrā,

kā arī spiestuvē.

Arī saulainē Floridā „vecākie jaunieši" gādā par latviskās kultūras saglabāšanu. Uzņēmumā koris ar dziesām kuplina Sv. Pētersburgas latviešu sarīkojumu.

Baltijas valstis vācu un krievu intrigu tīklos

LATVIJAS ĀRPOLĪTIKA DR. EDG. ANDERSONA SKATĪJUMĀ

Trimdas draudzes namā par šo tematu runāja San Hosē universitātes prof. Dr. Andersons. Interesantais temats bija pulcinājis plašu klausītāju auditoriju. Sākot lekciju, referents pieminēja, ka viņam Bostona sagādājusi daudz vielas vēsturei. Viņš pats te ieradies pirms 30 gadiem, saticis Zīberga tēvu un tad sākušies pētījumi: te ieradušies pirmie kurzemnieki no Tobago, te tirgotājs Rabinovičs jaunai Latvijas republikai pārdevis arseniku . . .

Apbrīnojami ražīgajam vēsturniekam drīzumā iznāks 3 lieli darbi — Stokolmā Daugavas apgādā 2 sējumos Latvijas vēsture: ārpolītika 1920 — 1940; Latvijas bruņotie spēki (Gaujas apgādā) un kopā ar franču un angļu zinātniekiem Ņujorkā angļu valodā Russian Colonial History.

Savu referātu viņš iesāka ar vārdiem, ka Baltijas valstis esot piedzimušas rietumiem kā negribēti bērni, ko neviens nav mīlējis. Tā paaudze, kuŗai pieder Andersons, ticēja angļu sakšiem un viņu humānismam, bet tagad, pēc daudzu gadu pētījumiem, viņš varot apgalvot, ka nekas tamlīdzīgs nav bijis. Latvijas brīvības cīņu sākumā Anglijā valdījis uzskats, ka „Anglijā neviens normāls cilvēks neies palīgā Baltijas valstīm" un šos apstākļus jau diezgan labi raksturo prof. Švābes raksts „Latvias ārpolītika" — LE.

Ar lielu pārsteigumu bija jāuzņem fakts par Baltijas valstu sadarbības traucējumiem, kas vairumam liekas pilnīgi nesaprotams, kā neapvienotas valstis varēja cerēt noturēties Otrā pasaules kaŗā neiznīcinātas. Par Igauniju mēs domājām vislabāko, un ka tikai krievu pārspēks ir bijis galvenais faktors Baltijas valstu kapitulācijai. Tagad atklājas vēl cita lapas puse — un ļoti bēdīga, par Igaunijas ārpolītiku. No 1934. g. Igauniju kontrolēja vāciski noskaņoti igauņu virsnieki, kā plkv. Richards Māsings, ģen. Reks, plkv. Villemsarsons, Toppers un ārlietu ministrs Selters.

Visi viņi bija krituši vācu intrigu tīklos, kas kūdīja igaunus nesadarboties Baltijas antantē. Viņi cerēja uz vācu palīdzību, koķetēja ar Poliju un nicīgi par zudušiem sabiedrotiem uzskatīja Latviju un Lietuvu, kuŗas esot krieviski orientētas. Viens no neglītākiem diplomātijas aktiem bija plkv. Jākabsona atgādinājums Latvijas ārlietu ministram Munteram, ka tam par dzīvības izglābšanu igauņiem nācies spēlēt klavieres . . .

Līdzīga intrigu spēle notikusi Lietuvā. Vācieši, tāpat krievi, kūdījuši lietuvjus un karsējuši Viļņas atmosfairu — „mēs bez Viļņas nenorimsim", kas tiešām saskanēja ar lietuvju emocionālitāti. Lietuvji uzskatīja, ka sadarbība un ūnija vai antante ar Latviju var būt tikai tad, kad Latvija un Igaunija ies kaŗā pret Poliju, pilnīgi neiespējamo. Protams, no lietuvjiem ar atzinību pieminams sūtnis Urbšis, Lozaraitis, bet no igauņiem Roberts Pusta, Anss. Pīps, ģen. Tervands un Matna, kas pirmie pamanīja intrigas un mēģināja apvienot Baltijas valstis.

Bija arī kļūdas latviešu pusē, piem., ar sūtni Balodi Lietuvā, kas gandrīz vai izraka kapu Baltijas valstu tālākai sadarbībai, tomēr gods jāsaka latviešiem, ka viņi vienmēr snieguši roku pirmie un darījuši arī visvairāk, lai Baltijas valstis būtu apvienotas. Ņemot vērā šo rūgto vēstures mācību, lieki atgādināt, ka baltiešiem nebija vajadzīgs tikdaudz skatīties uz angļiem vai frančiem un cerēt uz tiem, bet pašiem veidot savu vienību un koncentrēt savus spēkus. Tas pats būtu jāatceras arī nākotnē — paļauties tikai pašiem uz saviem spēkiem un nelīst lielo kaimiņu intrigās!

Runājot par Pad. savienību, vēsturnieks uzsvēra kādu faktu, kas ir tabū viņu vēsturē. Kā zināms, PSRS ir pati pirmā, kas atzina Baltijas valstu neatkarību. Protams, to viņa darīja tāpēc, ka netika galā ar savām frontēm, bet par to tur noliegts runāt.

Runājot par somiem un poļiem, vēsturnieks atzina, ka viņi Latvijas aizsardzībā nepavisam nav bijuši ieinteresēti. Bieži pastāv maldīgs uzskats, ka somiem bijušas simpatijas pret mums. Nekas tāds neesot atrodams.

Latvijas ārlietu ministrijai sākot savu darbu, mums maz bijis rietumu valodu pratēju, un diplomāti vēl nebija spēju briedumā, tiem arī nebija piedzīvojumu. Daudzi jaunāki diplomāti, piem. V. Māsēns netika ievēroti utt. Diplomātijā daudz kas atkarīgs no laimīga vai pat nejauša gadījuma, kā tas piem. noticis Baltajā namā, kad tur ieradusies Amerikas lietuvju delegācija un prasījusi ASV prezidentam Hārdingam Lietuvas atzīšanu. Prezidents bijis pārsteigts, jo nezinājis atbildēt, un izsaucis ārlietu ministru.

„Es nezinu," tas atteicis.

„Nu tad atzīsim!" teicis prezidents.

Turklāt Anglijas diplomātiskā dienestā toreiz atradušies bij. koloniju gubernātori vai tiem līdzīgi, kas uz baltiešiem skatījušies tāpat kā uz melnajiem kolonijās.

Ar sirsnību referents pieminēja amerikāņus, kā piem. Hūveru, Hendersonu, Berli, Sammeru Vellesu un arī Eleonāru Rūzvelti, kas baltiešus vairākkārt aizstāvējusi gan savam vīram prezidentam, gan Apvienoto Nāciju sēdēs.

Kāds no publikas jautāja, kāpēc Latvija pati neesot izveidojusi savu aviāciju, ko sācis konstruktors Irbītis. Sekoja atbilde: „Ja mēs nepirktu vecos angļu „Gladiatorus", tad angļi nepirktu mūsu sviestu".

Ar atzinību vēsturnieks pieminēja Latvijas žīdu tirgotājus, kas ar saviem ārzemju sakariem iepludināja Latvijā zeltu, bet nožēloja Latvijas politiku pret Amerikas latviešiem, kuŗu palīdzības saiņus Latvijas valdība apgrūtināja ar augstu muitu un neveicināja tālāku kultūrālu sakaru izveidošanu ar Amerikas un Brazīlijas latviešiem.

Vēsturnieks vairākkārt uzsvēra, ka baltiešiem vajadzētu vairāk pašapziņas. Tiem jāsaprot, ka tikai viņi var noteikt savu likteni. Tiem nevajadzētu iekrist ar lielo kārdinošiem solījumiem, kas noveda Baltijas valstis pie katastrofas.

Osvalds Akmentiņš

umā koris

iklos

Nekas tāds

ministrijai
mums maz
lu pratēju,
ebija spēju
nebija pie-
aunāki dip-
āsēns neti-
Diplomātijā
no laimīga
dījuma, kā
Baltajā na-
sies Ameri-
ija un pra-
ntam Här-
atzīšanu.
rsteigts, jo
un izsaucis

atteicis.
teicis pre-

diplomātiskā
radušies bij.
ri vai tiem
tiešiem ska-
uz melna-

rents piemi-
s, kā piem.
onu, Berli,
un arī Eleo-
as baltiešus
āvējusi gan
prezidentam,
Nāciju sēdēs.
as jautāja,
ti, neesot iz-
āciju, ko sā-
Irbītis. Se-
„Ja mēs ne-
gļu „Gladia-
nepirktu mū-

sturnieks pie-
žīdu tirgotā-
iem ārzemju
nāja Latvijā
a Latvijas
erikas latvie-
zības saiņus
apgrūtināja
un neveicinā-
lu sakaru iz-
Amerikas un
iem.
irākkārt uz-
iem vajadzē-
ņas. Tiem jā-
viņi var no-
. Tiem neva-
r lielo kārdi-
m, kas nove-
alstīs pie ka-

ds Akmeņiņš

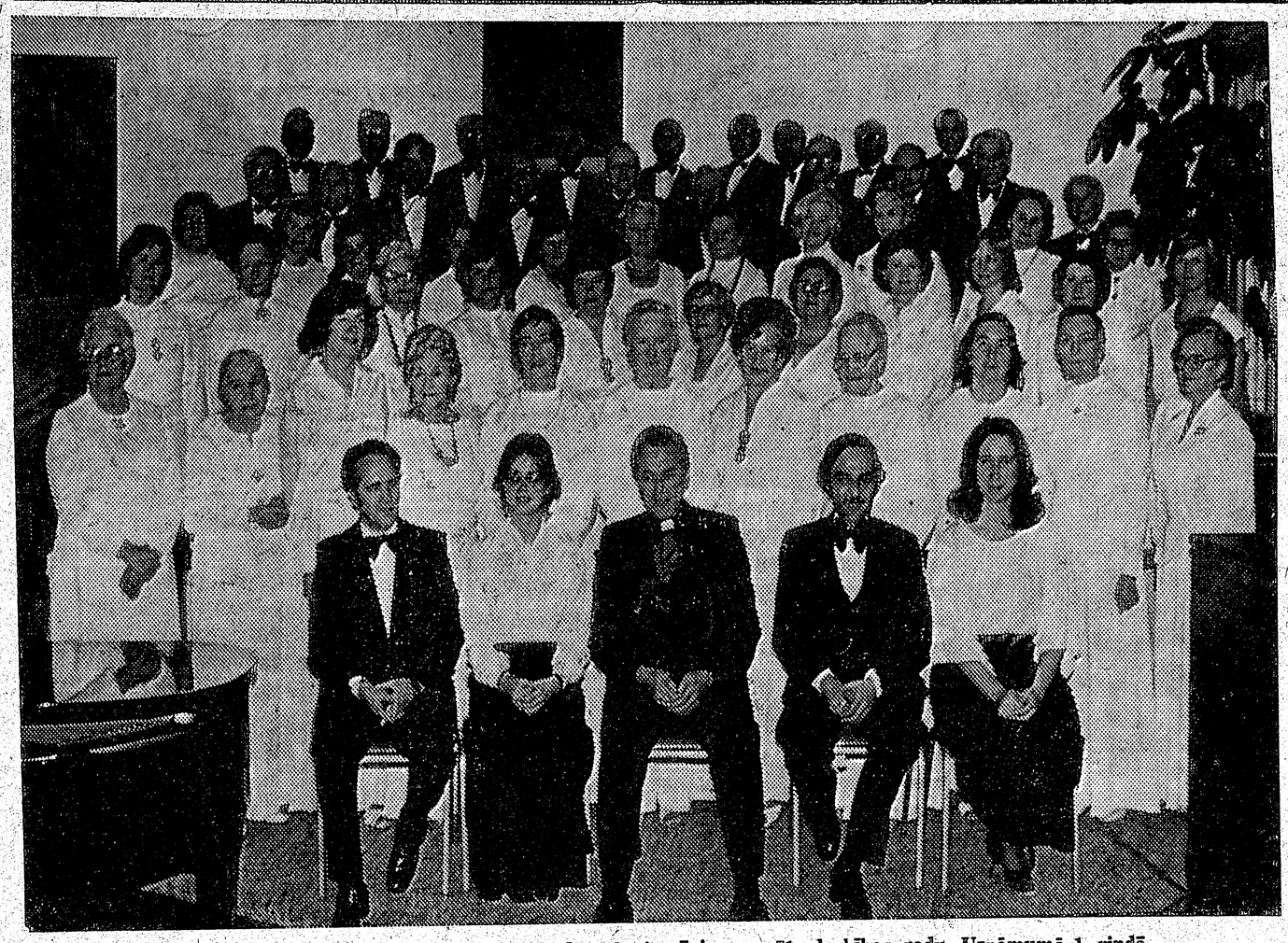

Čikagas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes koris sācis savu 71. darbības gadu. Uzņēmumā 1. rindā no kreisās: Diriģenti R. Kalnmals un S. Aistara, draudzes mācītājs V. Vārbergs, vijolnieks P. Smiars un ērģelniece M. Kārkliņa Foto: V. Jaunkalnietis

Dziesma dzīvībai

KĀRLIS TĀLBERGS UN VIŅA DZEJA. GRAND RAPIDU LITERĀRĀS KOPAS PĀRRUNAS JANVĀRA SAIETĀ

Domājot par dzeju vispār, jāatceras P. Millera Freienfeica vārdi: Starp dzeju un nedzeju ir tikai gradācijas atšķirības, un dzejnieks ir tas, kuŗam laimējies radīt darbus, ko plaša sabiedrība uz ilgu laiku atzīst par dzeju . . .

Ed. Virza teicis: Dievs tikai talantu mums dod, / Bet māksla pantus vīt mums pašiem jāatrod.

Dzejnieks dzīvo un skata to pašu pasauli ko ikviens no mums, tomēr dzejnieks raksta dzeju, kuŗā šī pasaule sāk mirdzēt vēl neredzētā gaismā, jo dzejnieks nenotēlo faktus un īstenību ikdienas gaismā, bet gan lietu būtību. Caur savu dzeju tas ļauj arī lasītājam iepazīt šo vienreizējo skatījumu. Šillers šo dzejnieka īstenības parādīšanu sava pārdzīvojuma gaismā sauc par īstenības idealizāciju: „Viss individuālais un lokālais tā paceļas vispārinājuma pakāpē."

Tomēr arī dzejnieks nevar dzejot, kad viņš grib. Tā Rabindranats Tagore saka, ka sen iecerēta dziesma dažreiz tomēr nekļūst par sacerējumu: ‚Dziesma, ko es taisījos dziedāt,' paliek neizdziedāta vēl līdz šai dienai." Tātad arī dzejniekam ir vajadzīgs kaut kas speciāls — Ovidijs to ir nosauca par debesu dotu iejūsmu . . .

Esmu šeit minējusi senu domātāju atziņas, bet arī tagad tās ir patiesas. tātad šīs atziņas ir pārlaicīgas.

Domājot par Kārļa Tālberga dzeju,nebūtu nozīmes pakavēties pie ārējās formas vai izteiksmes veida, bet dalīties viņa pārdzīvojumā — dabas un dzimtenes mīlestībā, un iedziļināties viņa reliģiskajās izjūtās, kas ir viņa dzejas saturs.

Kārļa Tālberga dzeja ir viņa dzīves ziņas atspulgs. Savā dzejā viņš apliecina ticību savas tautas un dzimtenes labākai nākotnei, un tā izskan kā pravišojums:

Jābeidzas vilkaču naktij,
Rīts ir tuvu jau klāt, —
Palīdzi viņu tu atvest,
Rītausmu aizdedzināt.

Viņš ne tikai apliecina savu ticību, bet mudina arī savus tautas brāļus:

Pie savas tautas un tēvzemes
Piedomā, stundas kad skrien,
Kad mirdzoši svešzemes
mākoņi
Tev zelta jostu sien.

Dzimtenes un dabas mīlestība liriskā noskaņojumā visizteiksmīgāk parādās nodaļā Latvijas vasara zied:

Latvijas vasara zied,
Vēji smaržīgi staigā,
Debesu tālajos laukos
balti mākoņi iet.
Saule mīļa un laba —
glāsta kā līgava maiga,
Sludina gaismu un prieku —
lūpām un sirdij liek smiet.

Viņa reliģiskais uzskats izpaužas dzejolī Saruna ar nāvi:

Nāve, tu esi tik mirklis,
Kas pārtraukusi snaudību manu,
Lai uzmostos es
No sapņa, kas saistījis mani
Zemes cietajā čaulā.

Kārlis Tālbergs savā reliģiskā skatījumā ir pratis apvienot mūsu sentēvu ticību ar Kristus sūtību un visuvarenā Dieva žēlastību. Viņam Dievs un Laima iet roku rokā, un „visas mokas spēj viegli atņemt Kristus rokas" . . .

Visbiežāk viņa dzejā ir lasāmi vārdi: zvaigznes, gaisma, prieks un mīļums . . . šie vārdi viņam bija svarīgi arī dzīves gaitas staigājot.

Grand Rapidu literārā kopa savu janvāŗa saietu veltīja Kārļa Tālberga piemiņai un viņa dzejas lasījumiem. Viņa dzīvesbiedre Aina Tālberga gādājusi par viņa dzejoļu krājuma Dziesma dzīvībai iznākšanu. Visiem, kas pazina Kārli Tālbergu, šis dzejoļu krājums ir kā personības atspulgs, dārga piemiņa un mudinājums arī staigāt šo gaismas un mīlestības ceļu ticībā, ka Dievs mūsu gaitas tomēr reiz aizvedīs zemē, ko Viņš pats mums dāvinājis.

Pārrunas vadīja Julieta Rumberga, bet Tālberga dzeju lasīja Lūcija Eriņa. Izteiktās domas illustrē Julijs Celmiņš: K. Tālberga dzeja ir radusies inspirācijā, jo te prāta režīmam nav noteikšanas. Atklāsme ir viņa reliģiskās dzejas pamatā.

K. Tālberga dzeja pauž nemieru, degsmi, mums visiem tuvo sāpi par dzimteni, kas ir nebrīvībā, viņa dzeja ir mudinājums — palīdziet atnest labākas dienas mūsu Latvijai. un it kā parēģojums, ka tāda diena nāks. . . **Julieta Rumberga**

SIRŽU VIRPULĪ

Sestdien, 21. februārī, pl. 20 rīko
Latviešu centra dāmu komiteja

Piedalīsies Aldas Henišas deju grupa

Spēlēs Runči

Bufete. Jaunības avots.

Ieeja $6.00.

Biļetes iepriekšpārdošanā Latviešu centrā
4 Credit Union Drive. Tel.: 759-4900.

Piešķirtas divas stipendijas jauniem diriģentiem

Iesūtīšanas terminam jaunu diriģentu izglītības stipendiju pieprasīšanai beidzoties 31. decembrī, Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā 15. janvāŗa sēdē izraudzījusi divus kandidātus jaunu diriģentu izglītības stipendijām: Mārtiņu Aldiņu ASV un Dica Šmiti Toronto, piešķirot katram pa 300 dol.

Mārtiņš Aldiņš dzimis 1946. gadā Vācijā. Longly mūzikas skolā Kembridžā, Masačuzetas pavalstī, mācās stabuļu un agro mūzikas instrumentu spēli, kuŗu lieto latviešu tautas mūzikā, kā arī mūzikas teoriju un vēsturi. Piedalījies Rotas korī par dziedātāju un diriģentu, Ņujorkas dziedātāju un koklētāju ansamblī un ansamblī Putnu pienš. Patlaban darbojas Kolibri ansamblī Bostonā. Komponējis vairākus gabalus minētiem ansambļiem un darbus stabulēm un klavierēm.

Dace Šmita, dzimusi Beitāne, mācījusies Rietumontario universitātes mūzikas fakultātē Londonā un speciālizējusies koŗu diriģēšanā. Vadījusi guntiņu un gaidu vokālos ansambļus, diriģējusi Londonas latviešu kori. Ārpus universitātes mācījusies dziedāt pie privātiem skolotājiem. Pašlaik vada un diriģē Toronto latviešu pensionāru apvienības kori un jaunatnes kori Jaunbalss Toronto un Hamiltonā.

Šīm stipendijām no pēdējo Dziesmu svētku atlikuma bija rezervēts pa 900 dol. četrus gadus no vietas. Pirmos trīs gadus šī summa jau sadalīta, un šogad sadalāmi pēdējie 900 dol., no kuŗiem stipendijām piešķirts kopā 600 dol., bet 300 dol. atstāti stipendiju fondā. V. Č.

Londonas latvieši atskatās uz sekmīga darba gadu

Kopas kārtējā gada sapulce, piedaloties 22 biedriem, notika 1981. g. 18. janvārī Kivanis pensionāru centrā. Sapulci vadīja E. Bite, protokolēja O. Rezebergs. Ar klusuma brīdi piemin.ēja 1980. g. mirušos: Kārlis Liepiņu, Mariju Adaucki, Dr. Voldemtāru Gulēnu, sen., Ansi O. Grīnu un Hariju Laviņu.

Par L. L. Kopas 1980. g. darbību ziņoja valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis un kasieris M. Stanga. Biedru skaits pašreiz ir 102, visi LNAK dalībnieki. Tāpat kā iepriekšējos gados, ir laba sadarbība ar pārējām Londonas latviešu organizācijām: kopīgi izstrādā sarīkojumu plānus un izdod informācijas biļetenu. Lielākos kopīgos sarīkojumus parasti kārto prezidējošā organizācija (1981. gadā tā būs L.L. Kopa).

Pagājušā gadā L.L.K. pat rīkojusi vai piedalījusies 6 sarīkojumu rīkošanā. Kanadiešu informācijai dāvāti žurnāli un grāmatas Rietumu Ontario universitātei. Turienes laikrakstā ievietotas 2 lasītāju vēstules, vēršot uzmanību uz okupētās Latvijas pārkrievināšanu un krievu agresīvitāti. Lielākais ienākuma avots ir dāmu komitejas Ziemas svētku tirdziņš, lielākie izdevumu posteņi — ārējai informācijai un Latvijas brīvības darbam, L.L.K. bibliotēkai, jaunatnes atbalstam (g.k. Minsteres ģimnazijai).

Par L.L.K. dāmu komitejas darbu ziņoja tās priekšniece L. Zvagule. L.L.K. bibliotēkā nākušas klāt 180 grāmatas un žurnāli, un to kopskaits pašreiz ir 3553. Lielākā interese sakarā ar L. Caukas referātu bijusi par Ezeriņa kopotiem rakstiem. Pusi no jaunpienākušām grāmatām ziedojuši gan atsevišķi tautieši, gan DV Londonas nodaļa.

Revīzijas komisijas atzinīgu pārskatu nolasīja sapulces sekretārs. Pēc īsām pārrunām sapulce izsacīja pateicību valdei, dāmu komitejai, it īpaši kasieŗiem, kā arī bibliotēkārei un informācijas biļetēna redaktoram.

Par LNAK ziņoja L. L. Kopas pārstāvis E. Bite, un par Baltiešu Federācijas Londonas nodaļas un Tautas mākslu padomes darbību R. Epneŗa ziņojumu nolasīja A. Dreimanis.

Valdi ar aklamāciju pārvēlēja līdzšinēja sastāvā, vienīgi Dr. J. Krūmiņu ievēlot A. Bangas vietā. Arī dāmu komitejas valdi apstiprināja līdzšinējā sastāvā. Par LLK pārstāvi LNAK padomē ievēlēja līdzšinējo E. Biti. Revīzijas komisijā ievēlēja E. Gravu, J. Kalniņu un Ž. Petrovski, kandidātos atstājot M. Lībi.

Dažādos jautājumos vēl pārrunāja Kivanis pensionāru centra pārbūves darbu atbalstīšanu ar latviešu organizāciju kopīgu ziedojumu, tā izkārtošanu uzticot V. Albertiņam, ziedojumu apgādam „Ceļinieks" turpmākos sarīkojumus un grāmatu un žurnālu iegādi L.L.K. bibliotēkai.

A.D.

ČIKAGA

Čikagas DV apvienības gada sapulce notiks 22. februārī „Latviešu namā. Sākums vanadzēm plkst. 13:00, bet vanagiem — plkst. 15:00.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas līdz ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā - 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heatherote Ave., Willowdale Ave., Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 — BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. — 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

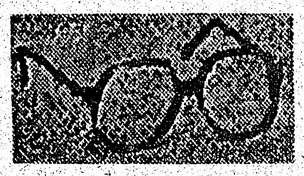

RATAS

— *IGAUŅU OPTIĶIS*

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251.
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

Meklē īrēt māju,
mājas daļu vai dzīvokli 2 personām, var būt arī mēbelēts. Zvanīt 225-2106 vai šīs avīzes kantorim. Tel.: 466-1514.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas . Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Alcan Building Products

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures Izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

RM — NSM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1468
Thomas L. Morrison — Funeral Director
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

LATVIEŠU NAMS
IZIRE TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

Labo visāda veida automašīnas
CRES MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, Īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 504-1483, Toronto

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKATS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Valstssvētki šogad 23. novembri

SADALĪTS 18. NOVEMBRA ATLIKUMS

18. novembra rīcības komitejas sēdē 22. janvārī Toronto Latviešu namā piedalījās 12 rīcības komitejas locekļi priekšsēdes Intas Purvas vadībā. Par iepriekšējā gada valstssvētku sarīkojumu Toronto universitātes aulā tuvāku ieskatu deva rīcības komitejas kasieris V. Miklašēvics sen., un administrātors R. Roze. Sarīkojums devis pāri par 1000 dol. atlikuma, pulcinot turpat tūkstoš apmeklētāju.

Rīcības komitejas sēdē pārrunāja arī aizvadīto 18. novembra svētku koncerta programmu, kurā bija aicināti piedalīties arī vairāki mūsu jaunās paaudzes pārstāvji — mūziķi un deklamētāji, jaunieši. Atzīmējams, ka igauņi savā valstssvētku programmā jau vairākus gadus iesaistījuši savus jauniešus.

Līdz šim 18. novembra rīcības komitejas līdzekļos jau uzkrājies 4545 dol., kurus pārrauga LNAK revīzijas komiteja. Rīcības komiteja pagājušā gada svētku sarīkojuma atlikumu 1000 dol. sadalīja šādi: lielāko summu. 250 dol., piešķīra LNAK politiskās informācijas darba sekmēšanai. Sakarā ar gaidu un skautu 30 gadu jubileja, gaidām piešķīra 150 dol. un skautiem 50 dol. jo pēdējie strādājuši pie 18. novembra svētku sarīkojuma garderobes un daļu līdzekļu ieguvuši tur. TLB Sestdienas skolai un Toronto Latviešu Tautas augstskolas ģimnazijai piešķīra katrai pa 100 dol. 350 dol. atvēlēja svētku akta koncertprogrammas izpildītājiem. Šogad 18. novembra svētku akts notiks 22. novembrī turpat Toronto universitātes aulā.

Nākošā 18. novembra rīcības komitejas sēde 12 martā, pl. 19.30 TLB telpās Latviešu namā.

V. S.

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā māsa, svaine un krustmāte

mag. iur.

Aurēlija Adela Taškāne

dzim. Skrinda

dzimusi 1913. g. 29. decembrī Rēzeknē,

mirusi 1981. g. 8. janvārī Vinipegā, Kanadā,

guldīta zemes klēpī š.g. 12. janvārī, Bruksaides kapsētā.

Jo Dievs tā mīlēja pasauli,
ka deva mums Savu vienpiedzimušo Dēlu,
lai ikviens, kas viņam tic, nepazūd,
bet iegūst mūžīgo dzīvību. Jņ. 3:16.

Dziļās skumjās

māsa Leokādija Staudža-Skrinda, vīrs Antons,
krustdēli — Viktors, Andrejs ar sievu Carolyn
un bērniem Sandru, Kariu un Paulu.

Mūžībā aizsaukts mūsu biedrs
ilggadējais valdes loceklis

Kārlis Draule

dzimis 1909. gada 1. oktobrī Latvijā,

miris 1981. gada 15. janvārī Toronto.

Sēro

Toronto DV sporta klubs

Elza Miksens

dzimusi 1901. gada 1. janvārī,

mirusi 1981. gada 7. janvārī Hamiltonā, Ontario.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J3, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze. tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rollamd Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

8. februārī plkst. 11 dievkalpojums.

15. februārī plkst. 15 dievkalpojums, piedalās gaidas un skauti. Pēc dievkalpojuma gaidu un skautu vienību 30. gada svētki baznīcas zālē.

22. februārī plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

8. februārī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

15. februārī plkst. 13 dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcā.

22. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

8. februārī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

15. februārī pl. 10.30 bērnu dievk., svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums. Pl 12 — „vecāko" jauniešu sanāksme

22. februārī pl. 16 draudzes dievkalpojums. Pl. 17 draudzes vakars.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

8. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums.

15. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums. Draudzes darbinieku solījums; Dievgalds.

22. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums.

1. martā plkst. 13.30 dievkalpojums.

8. martā (Ciešanu laika sākumā) dievkalpojums plkst. 13.30 p.p.

15. martā pl. 13.30 Lielās Lūdzamas dienas dievkalpojums.

OTAVAS
MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd, tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

PRIEKAVĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevensen Rd., Rexdale Ont. tālr. 749-0832

„BRĪTIŅS AR DIEVU"

radio raidījums

nepārtraukti 25. gada gājumā katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218 Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.00 no rīta sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl 9.30 vakaros. Radio FM CBN 107.1 24 stundas. Tel. 839-3186

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!

Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company
ALCAN
IERĪKO UN LABO
- Alumīnija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" diametrā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licencētu amatnieku speciālistu kvalificētus darbus.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Tālr. 531-3098

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3
Tel. 537-1401

PAVASARA
delikatesu veikals un maiznīca
361 Roncesvalles Ave. Tel. 531-7353
Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

ERGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

MONTREALA

● Nelielā katoļu draudze savā gadskārtējā Ziemas svētku sarīkojumā bija pulcinājusi daudz viesu, kopējam apmeklētāju skaitam sniedzoties pāri simtam. Svētku sarīkojums notika Sv. Ignatija baznīcas zālē West Broadway ielā.

Sarīkojuma tehniskais izkārtojums un priekšnesumi bija draudzes jauniešu ziņā, savu atbalstu sniedzot tautas deju kopai Ačkups.

Vakaru atklāja Norberts Munčs, novēlot visiem apmeklētājiem labu veiksmi jaunajā gadā. Prāvests Peksis teica svētrunu. Katrā ģimenē, tautā un valstī ikvienam vajadzētu apzināties savu vietu saskaņā ar Kristus mācību. Svētrunai mūzikālo ietveri deva paši apmeklētāji, nodziedot divas Ziemas svētku dziesmas draudzes ērģelnieces Munčas klavieru pavadījumā.

Priekšnesumos interesi radīja divi klavieru solo. Vincents Blusanovičs spēlēja F. Mendelsona „Dziesma bez vārdiem" op. 38 #6 un Kristīne Jerumane — „Sonatine klasiskā stilā". Pavīdēja dažs labs tehniskais varējums, dažs labs iejūtu skālas izpaudums, bet galvenokārt iepriecināja drosme un vēlme tuvoties mūzikas neizsmeļamiem dziļumiem. Cik tālu turpmāk, tas atkarīgs no pašu spējām un uzņēmības, bet gribas novēlēt — pievienot sākuma soļiem vēl daudzus nākošos ar tieksmi augšup.

Meiteņu kvartets (Ingrīda Ziediņa, Kristīne Pušpura, Kristīne un Rita Jerumanes) dziedāja divas dziesmas „Ezera malā" un „Trīcēj kalni". Tā vien šķita, ka šī ir viņu pirmā reize pašdarbībā, tāpēc iebildumiem šoreiz nav vietas, bet gan uzmudinājumam darbu turpināt un piesaistīt vēl jaunas dalībnieces.

Kaut arī Ačkups padots dalībnieku maiņai, taču ilgie gadi radījuši pašpārliecību stājā un varēšanā. Šī vakara dejas ritēja raitā un vieglā solī, saskaņoti.

Draudzes dāmas bija nesušas bagātīgus „groziņus". Darbojās arī mantu izloze, ko izpirka ātrā laikā.

● Vīru koris Junda jaunajā gadā atsācis mēģinājumus kā Montrealā, tā arī Otavā. Jauni dziedātāji gaidīti visās balsīs. Pieteikšanās mēģinājumos, par kuru vietu un laiku lūdzam sazināties ar katru kora dalībnieku vai arī ar diriģentiem Andri Gūtmani Montrealā vai Miķeli Bicki Otavā.

Daumants Vītols

Pārdodams
jauns maskrat ādas kažoks, melns, ar minka apkakli.
Zvanīt 438-5700.

Vīta vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

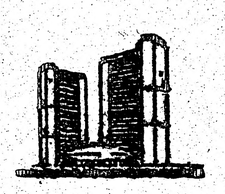

TORONTO PILSETAS

100 dol. nodokļu pabalsts
pensionāriem - māju īpašniekiem

Jums ir tiesības saņemt Toronto pilsētas 1981. g. nodokļu pabalstu pensionāriem - namīpašniekiem, ja sekojošie noteikumi attiecas uz jums vai jūsu dzīvesbiedru.

Vai dzīvojat Toronto pilsētā?
Vai līdz 1981. g. 31. martam būsit 65 gadus vecs vai vecāks?
Vai jūs vai jūsu dzīvesbiedrs ir mājas īpašnieks un jūs dzīvojat īpašumā, kam uzlikti pilsētas nodokļi?
Vai līdz 1981. g. 31. martam būsit tiesīgs saņemt garantēto ienākuma papildinājumu (Garanteed Income Supplement), kuŗu piešķiŗ sakarā ar vecuma nodrošinājuma likumu (Kanadā) Old Age Security Act (Canada).
Vai esat visu laiku bijis apdzīvojama īpašuma saimnieks Toronto pilsētā ne mazāk kā 5 gadus pirms 1981. g. 31. marta?

Ja jūs vai jūsu dzīvesbiedrs atbilst augšminētām prasībām un vēl necesat saņēmis nodokļu pabalsta pieprasījuma veidlapu, zvaniet pilsētas galvenā sekretāra (City Clerk's) departamentam — 367-7036, un pieprasiet, lai veidlapu jums izsūta.

ŠIS PABALSTS PIEPRASĀMS KATRU GADU NO JAUNA.

Toronto pilsētas valde izsniedz nodokļu pabalstus neatmaksājama piešķiruma veidā.

Tuvākai informācijai vai palīdzībai, zvaniet 367-7036.

PIEPRASĪJUMA VEIDLAPAS IESŪTĀMAS NE VĒLĀK KĀ LĪDZ 1981. G. 31. MARTAM.

Roy V. Henderson
City Clerk

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1632A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Imārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Pēc okupētās Latvijas kvislingu sūtītās Vijas Artmanes ,,pasaules miera nodrošināšanas misijas'' Kanadā viesojās Ļeņina prēmijas laureāts Indulis Zariņš. Uzņēmumā fragments no Hamiltonas laikraksta Spectator publicētās Zariņa gleznas reprodukcijas, kurā redzams ... padomju cilvēks — sarkanarmietis!

Viens no daudzajiem

Šī gada 15. un 16. janvārī Stokholmā Grand Hotel Spoguļu zālē notika Raula Vallenberga lietas noklausīšanās.

1912. g. dzimušais Zviedrijas diplomāts Rauls Vallenbergs kļuva slavens ar to, ka, būdams Zviedrijas pārstāvniecības Budapeštā, Ungārijā, pirmais sekretārs, 1944. g. organizēja žīdu glābšanas akciju. 1944. g. jūnijā R. Vallenbergs saņēma šo uzdevumu no Amerikas kara bēgļu padomes un Pasaules žīdu kongresa. Tā īstenošanai 1944. g. 9. jūlijā viņš ieradās Budapeštā. Lai R. Vallenbergs varētu vadīt žīdu glābšanas darbus, Zviedrijas valdība to izraudzīja par pārstāvniecības pirmo sekretāru.

Vallenberga tieši izglābto žīdu skaitu vērtē uz 20,000, bet to skaitu, kam Vallenbergs vairāk vai mazāk atvieglojis izglābšanos, starp 100,000 un 200,000.

Ienākot krievu karaspēkam 1945. g. janvārī Budapeštā, Vallenbergs uzņēma sakarus ar tā komandieri, bet jau 17. janvārī viņu apcietināja kopā ar šoferi — ungāru un asistentu Vilmos Langfelderu. Visus apcietinātos pārsūtīja uz Pad. savienību, no kurienes neviens no tiem nav atgriezies.

Dienu pirms apcietināšanas PSRS ārlietu ministrija informēja Zviedrijas vēstniecību Maskavā, ka padomju karaspēks ņem Vallenbergu savā aizsardzībā. Apmēram mēnesi vēlāk padomju ministre Stokholmā Aleksandra Kolontaja informēja Raula Vallenberga māti, ka tās dēls atrodas drošībā Krievijā.

Līdz 1957. g. 6. februārim Pad. savienība noliedza, ka vispār ko zina par Vallenbergu, bet Višinskis informēja, ka Vallenbergs esot gājis bojā laikā, kad notika kaujas par Budapeštu.

1957. g. 6. februārī pēc neatlaidīgiem zviedru pieprasījumiem ārlietu ministrs Andrejs Gromiko atbildēja, ka Vallenbergs bijis ieslodzīts, bet 1947. g. naktī no 16. uz 17 jūliju miris savā kamerā Ļubļankas cietumā.

Šo versiju Pad. savienība aizstāv vēl šodien. Starptautiskā Sacharova komiteja un Zviedrijas Raula Vallenberga apvienība savākušas lielu materiālu daudzumu, galvenokārt aculiecinieku liecības, ka Rauls Vallenbergs redzēts dzīvs dažādās padomju ieslodzījuma vietās vēl daudz gadus pēc tā oficiālā nāves datuma. Turklāt pašas pēdējās ziņas attiecas uz 1980. gadu! Tas ļauj ticēt, ka R. Vallenbergs, kam šogad piepildītos 69 gadi, vēl aizvien velk savu dzīvību kādā no padomju cietumiem.

Pirmajā R. Vallenberga lietas noklausīšanās dienā 15. februārī tās organizātori bija uzaicinājuši dažus liecinieks, kas varēja sniegt vērtīgus norādījumus.

Mums, latviešiem, varētu interesēt liecinieks Kaļinskis, kas ticies ar kādu latviešu tautības ieslodzīto Sigurdu Krūmiņu. Krūmiņš Kaļinskim stāstījis, ka sēdējis kopā ar zviedru diplomātu Vladimiras cietuma 2. korpusa kamerā. Kaļinskim bija izdevies arī izvest uz rietumiem Krūmiņa pašrocīgi zīmētu šā diplomāta portretu, kas neapšaubāmi ir Vallenberga portrets.

No plašā materiāla atklājas visai pārliecinoša aina, kur katrā ieslodzījuma gadā Vallenbergs atradies:

No 1945. g. līdz 1949. g. Ļubļanka
no 1949. g. līdz 1960. g. Vladimiras cietums
no 1960. g. līdz 1961. g. beigām kāda Maskavas psīchiatriskā iestādē
no 1962. g. līdz 1967. g. daudzkārt mainītas ieslodzījumu vietas; cauri braucot bijis vairākkārt Butirkas pārsūtīšanas punktā
no 1967. g. beigām līdz 1970. g. pārliecinošu materiālu nav, ir tikai pieņēmums, ka Vladimirā
no 1971. g. līdz 1974. g. Mordovijā nometnē
no 1974. g. līdz 1974. g. beigām Irkutskā
no 1975. g. līdz 1978. g. Gorkijas cietuma speckorpusā
1978. g. speciālā psīchiatriskā slimnīcā Blagoveščenskā
1979. un 1980. g. Maskavas un Ļeņingradas apgabalos, pie kam 1980. g. vienu reizi bijis psīchiatriskā cietumā Ļeņingradas apgabalā.

Kopsavilkumā pieņēma lēmumu, ka:

1. Šī konference nav izmeklēšanas nobeigums, bet gan tikai sākums;

2. aktīvitātes notiks arī tieši Maskavā — tiks pieprasīts par Vallenberga mirstīgām atliekām, kā arī atļauja Vallenberga apvienības pārstāvjiem ierasties Maskavā;

3. Rauls Vallenbergs tiks izvirzīts par kandidātu Nobela prēmijas saņemšanai;

4. tiek ierosināts nodibināt komūnikāciju ar ikkatru Rietumu kompartiju, lai tās, izejot no humānisma pozicijām, prasītu no Pad. savienības kompartijas Raula Vallenberga materiālu izskatīšanu;

(Turpinājums 20. lp.)

Sarkanarmietis poļu nacionālo strādnieku skatījumā.

Aizsaules korim piepulcināti

inž. Indriķis Salme

Miris 1980. gada 24. decembrī Klīvlandē, ASV

inž. Jānis Ritums

Miris 1980. gada 28. decembrī Stokholmā, Zviedrijā

Viņos tālās saules laukos
Dziedātāju gari iet;
Nepabeigtā zemes dziesma
Sauc tos atkal vienuviet.
J.R.

Sēro
studentu biedrība Dziesmuvara

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

R. R. S. P.

iemaksas līdz piektdienai, 1981. gada 27. februārim

Samaksātie procenti ir no ienākuma atskaitāmi.

VISLABĀKIE AIZDEVUMI AR VISZEMĀKĀM LIKMĒM IR LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAI

Hipotēkas 14.00 % — 15.00 %
Personīgām vajadzībām 15.00 % — 15.50 %

amber
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

BALTIJAS ☭ JŪRAS ☭ MEISTARSPIEGS

(7. turpinājums)

Uzbrukumu pulkv. Gredzenam kādā klusā ieliņā Rīgas citadelē izjauca nejauši gaŗām soļojošā sardzes maiņa, bet insp. Aperānu komūnisti noslepkavoja pirmās okupācijas laikā. Kremļa aģenti pulkv. Gredzenu neaizmirsa. 1944. g. vasarā īpaša sabotieŗu grupa nāja piecus tuvākos Volvēbera līdzstrādniekus. Loks ap Volvēberu sāka vilkties arvien ciešāk. Staļins, gribēdams saglabāt spējīgo aģentu citiem uzdevumiem, pavēlēja Volvēberam atgriezties Maskavā. Volvēbers tomēr prata pārliecināt Kremli, ka viņa klātiene Zviedrijā vēl nepieciešama vismaz sūdzības bija dāņiem un zviedriem. Zviedru tiesa tomēr atzina, ka lai gan Volvēbers ir bijis visu pasākumu organizētājs un iedvesmotājs, viņam pierādīt vainu kādā konkrētā sabotāžas gadījumā neesot iespējams. Kanariss noskaities kliedza, ka mīkstčauļi zviedri baidoties nokaitināt krievus

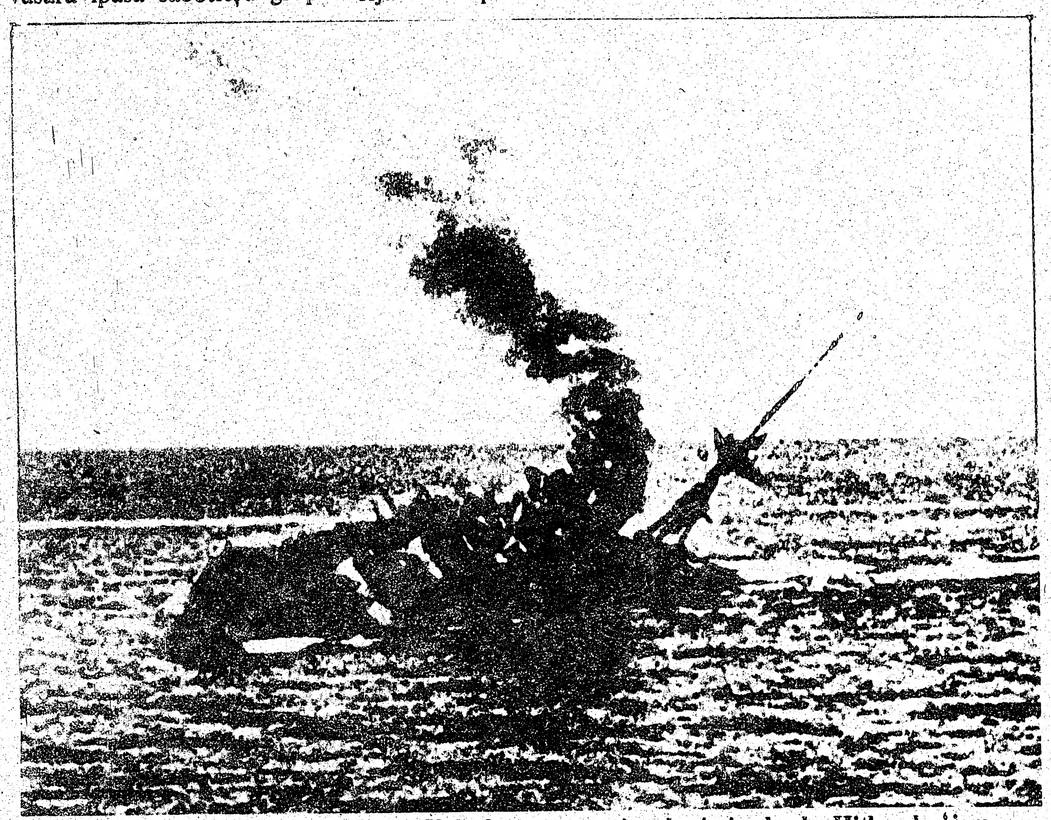

Otrs pasaules kaŗa pirmajās dienās Volvēbera apmācītie sabotieŗi uzbruka Hitlera kuģiem.

Latgalē mīnēja ceļu, pa kuŗu bija jābrauc latviešu pulkvedim. Pāroģļojušās pulkv. Alberta Gredzena līķa atliekas atrada pie sadegušās automašīnas. Šodien vīrs, kas sagatavoja Latvijas nodošanu Kremļa varmācībām — sauksim viņu par prof. Kalniņu — savu moŗa darbu padarījis, atklātībā maz minēts. Viņš bija tas, kas tik veikli maskējās kā krievu—latviešu kultūras tuvināšanās biedrības draugs.

Dažas piezīmes par Ļeņingradas spiegu skolu mūs novirzījušas no notikumiem kaŗa sākumā Zviedrijā.

Dažu vācu trieciendivīziju koncentrēšana pašos Norvēģijas ziemeļos lika Staļinam ne bez pamata domāt, ka Molotova un Ribentropa krievu—vācu draudzībai gals nav aiz kalniem. Volvēbers saņēma pavēli aktīvizēt savu darbību, sabotēt ikvienu vācu vai citas valsts kuģi, kas vestu zviedru dzelzs rūdu uz Vācijas ieroču kaltuvēm. Kremļa meistarspiega aģenti operēja no zvejas kuteriem, vientuļām zvejnieku būdām un greznām Stokholmas viesnīcām. Volvēbers bieži deva pavēli uz zināmu laiku pārtraukt katru radio sazināšanos. Ziņas tad savāca īpaši kurjēri. Sprādzieni Bofora municijas fabrikās, sabotāžas ostās un dzelzceļa līnijās atkārtojās viena pēc otras.

1941. gadā admirālis Kanariss kādu laiku varēja būt apmierināts. Stokholmā apcietiņā Kirunā, kur satiksies ar saviem palīgiem un saņems sprāgstvielas.

trīs nedēļas. Tā bija liktenīga kļūda.

Tā bija likteņa ironija, ka lielāko šī gadsimteņa sabotieri apcietināja necila izskata lauku policists un ka Kirunas pilsētiņas miertiesnesis neapvainoja Kremļa spiegu ne sabotāžā, ne slepkavībās vai citos smagos noziegumos. Volvēberu apsūdzēja vienīgi viltotas pases lietošanā. Viņu nesodīja ar cilpu vai nošaušanu, bet tikai uz 3 gadiem ieslodzījumā komfortablā zviedru cietumā. Lai vai kā — Eiropas lielākais spiegs un sabotieris beidzot bija aiz restēm.

Volvēberu bija nodevis viens no viņa aģentiem, Gustavs Cēders. Zviedru policija no viņa dabūja zināt, ka Volvēbers ieradīsies zviedru raktuvju pilsētiņā Kirunā, kur satiksies ar saviem palīgiem un saņems sprāgstvielas.

Plungs-Hartungs nekavējoties iesniedza gaŗu Volvēbera noziegumu sarakstu. Savas apsūdzības bija dāņiem un zviedriem. Zviedru tiesa tomēr atzina, ka lai gan Volvēbers ir bijis visu pasākumu organizētājs un iedvesmotājs, viņam pierādīt vainu kādā konkrētā sabotāžas gadījumā neesot iespējams. Kanariss noskaities kliedza, ka mīkstčauļi zviedri baidoties nokaitināt krievus un tāpēc ar Volvēberu apejoties kā ar nevainīgu zīdaini.

Vācija pieprasīja Volvēbera izdošanu. Bet zviedri turpināja veikli žonglēt starp divām varām. Ar krieviem bija gaidāms izdevīgs tirdzniecības līgums, tādēļ Staļinu nedrīkstēja nokaitināt. Pats Volvēbers iepriekšējā izmeklēšanā turpināja klusēt. Viņš atzina, ka ir starptautiskās jūrnieku arodbiedrības vadītājs, bet par sabotāžu neko nezinot.

Visiem par lielu pārsteigumu, Volvēbers negaidīti paziņoja: ,,Es esmu padomju pilsonis!'' Zviedri visu laiku bija pārliecībā, ka darīšana ar vācu politisku bēgli.

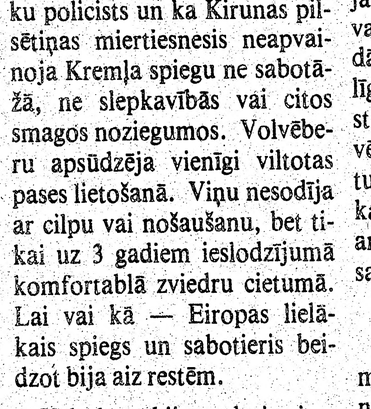

Beidzot Volvēbera lieta nonāca Augstākajā tiesā. Pēc triju nedēļu ilgām sēdēm tiesneši vēl nebija vienojušies par Volvēbera tālāko likteni. Tad Volvēberu pārvietoja uz Kirūnu, kur to šoreiz apsūdzēja sazvērestībā un sabotāžas rīkošanā. Kopā ar pieciem līdzdalībniekiem 1941. gada 17. novembrī Volvēberu notiesāja uz 3 gadiem apcietinājumā.

Volvēbers nu bija aiz restēm, bet viņa organizētais spiegu tīkls nebija sagrauts. Vadoņa apcietināšanu Kremļa aģenti atrieba ar vēl nepiedzīvotu sabotāžu vilni. Eksplodēja Tostarpas municijas fabrika, notika milzu dzelzceļa katastrofa Krilbū, bet kroni visam uzlika trīs modernāko zviedru kaŗaflotes iznīcinātāju nogremdēšana Stokholmas pievārtē, kad pēc eksplozijām nogrima zviedru flotes lepnums — modernie iznīcinātāji ,,Goeteborg'', ,,Claes Horn'' un ,,Claes Uggla''. Padomjvācu kaŗš bija sācies, uz vācu triecieniem kaujas laukos Kremlis pagaidām varēja atbildēt tikai ar sāpīgiem sabotāžas dūrieniem vācu aizmugurē. Drīz vien arī zviedri varēja konstatēt, ka abu lielvalstu sadursmes dēļ arī veikalnieciskajā naudas kaŗā ir jāsamaksā ar smagiem asins upuriem. Baltijas jūras dzelmē bija nogrimuši vairāk nekā 200 tirdzniecības kuģi, vairāk nekā 1,500 jūrnieki bija gājuši bojā zviedru dzelzrūdas tresta divkosīgajā tirdzniecībā ar Vāciju un Maskavu.

(turpinājums sekos)

Kas notiek Latvijā?

No Latvijas izkļuvušie disidenti un citi kvalificēti līdzstrādnieki sniedz aktuālāko informāciju par pašreizējo stāvokli dzimtenē. Šis lielformāta, bagātīgi illustrētais 116 lpp. izdevums pasūtāms no PBLA biroja. Čekus rakstīt uz WORLD FEDERATION OF FREE LATVIANS vārda.
P.O. Box 16, Rockville, MD 20850, USA

Tikai $6.- **Latvija Šodien** PBLA izdevums

Jauni autori

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* Izvērtē
* Novērš valodas kļūdas
* Rediģē
* Sagatavo salikumu
* Iekārto manuskriptu iespiešanai
* Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

VAI ATCERATIES?

1

2

3

4

Laika kavēklim un lasītāju atmiņas atsvaidzināšanai publicēsim astoņu politiķu uzņēmumus. Tieši pirms 50 gadiem viņu vārdi atradās starptautiskās politikas degpunktā pasaules preses slejās. Katram uzņēmuma numuram jums jāpieraksta attiecīgā politiķa vārds. Šīsdienas pirmajiem četriem uzņēmumiem nākamā numurā sekos vēl četri.

Iesūtiet savu atbildi tikai pēc visu astoņu uzņēmumu publicēšanas. Pirmie trīs pareizo atbilžu iesūtītāji saņems Aleksandra grāmatu Neredzamā divīzija ar autora veltījumu.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Bet dzīve prasīja savu: vajadzēja eksistēt. Sacirstiem zobiem un dziļu gruzdēšanu sirdī slēpis, Drosts taujāja pēc darba. Pie tiem, kas bija izpostījuši viņa ģimeni.

Kaut cik zinot apstākļus, gāju Drostam talkā. Vai visur prasīja darba pieredzi. Bet tad viņam palaimējās — pie vecu ēku nojaukšanas. Drēzdenē to tūkstoši sabruka varu naidā ar nežēlīgi lielu upuru skaitu. Te tās nojauca, lai atbrīvotu vietu jaunceltnēm vai auto novietošanai. Spirgts zaļums vai apstādījumi neturējās cieņā, jo tie nesolīja dolarus.

Bet pēc zināma rajona nojaukšanas Drosts zaudēja darbu.

Telpu uzkopējiem bija daudz piedāvājumu. Tas jau nebija darbs ar prasībām: vajadzēja tikai izturīgas kājas un mazliet vairāk spēka rokās.

Tas bija liels lūgšanu templis — ar skolu, daudz saiešanas telpām, vingrotavu un pāris istabām rabīnam. Drosts nekad nebija redzējis sinagogas iekšpusi, un nu viņš bija tās telpu uzposējs vai, pacilātākā vārdā izsakoties — sinagogas intendants.

Par to viņam maksāja, piedevām vēl divi istabiņas apdzīvošanai. Nedēļas nogalē garīgām izdarībām sekoja sanāksmes ar pārrunām, bija daudz apmeklētāju, un Drostam savs lieks grasis ienāca arī no virsdrēbju glabātuves, kuru viņš šādās reizēs uzmanīja. Kāzu un iesvētību gadījumos viņam atlēca arī pa pusdzertai pudelei vīna. Ar viņa darbu bija apmierināti.

Bet nekur jau nav rāma plūduma. Tāds nebija arī viņa darba vietā.

Rabīns Rūfs sāka taujāt Drosta gaitas un izšķiršanos par braucienu uz jaunās pasaules krastu.

Mums teica: te ir brīvība un drošība — Drosts atbildēja. Un abas šīs lielās vērtības jau mēs alkām, jo savā zemē tās bijām zaudējuši, pie tam visbrutālākā veidā. Kad taujāšana pārsviedās uz kaŗa beigu dienām, Rūfs bija atklājis, ka sinagogas draudzes locekļos ir arī tādi, kas, tolaik būdami kaŗavīri, lidojuši virs Drēzdenes, lai ar savu rīcību iedvestu ienaidniekā un viņa tautā pāniku un padošanos...

Man sāka džinkstēt smadzenes, asinis vārīties un sirdī dūra kā ar gaŗu smailu šķēpu — Drosts atzinās. Un nu viņš bija iedomājies: varbūt kāds no rabīna draudzes locekļiem ir izmetis nāves kravu uz patvertni, kur bija paslēpus[illegible] [illegible]ņa ģimene.

Kad darba nogurdināts Drosts krita gultā, vai katru nakti ļauni murgi rāva viņu nomodā. Varbūt tās bija tikai iedom[illegible] vai pieņēmums, ko Drosts [illegible] sa sevī? Bet šīs mocības ne[illegible] izturamas: Drosts darbu s[illegible] gogā atteica. Es viņu sapr[illegible] Kā smaga ēna tas atkal izslīd[illegible] ja no mūsu draudzības lo[illegible] ne vārda nebildis, kurp v[illegible] viņa sapostītā mūža nākama[illegible] posms.

Viņš aizbrauca.

Pilsēta likās rada dzimte[illegible] Rīgai. Parki, zāļāji puķe[illegible] staltu koku rindas pāsa tā[illegible] ju. Brīnišķīgajā ainā pavas[illegible] laistījās magnolijas, ka[illegible] saules pusē vēra savus zv[illegible] veidīgos ziedus. Tie mirdz[illegible] kā baltas ugunis ar ma[illegible] violetu vai iesārtu iekrāsojum[illegible]

Rītos varēja samanīt zi[illegible] elpošanu un rasas vēsumu [illegible] lē, kas ar savu paklāju draudzīgi ieslēdza simtgadējo vīksnu augumus, kuŗu vainagi at[illegible] turēj[illegible] darbi[illegible] [illegible] zinātāji[illegible]

[illegible] šajās gadīj[illegible] cilvē[illegible] ieteica [illegible] burtiem uz [illegible] adzēja atkal [illegible] tāpat kā to d[illegible] ucot svešajās [illegible] nebija slēpjams [illegible] devā[illegible] instinkta, brīva[illegible] dzīves izsal[illegible]

[illegible] simts piec[illegible] jautājumu, uz kuriem treju stundu laikā jādod atbildes. Valodas dēļ jau bija grūtības: vairākiem jautājumiem [illegible] dzīb[illegible] prasīja [illegible] novērtēta [illegible] novērotājs [illegible] bā, apguvis in[illegible] pas valstīm, maz[illegible] savām karavīra gai[illegible] [illegible]dija mūsu liktenis, [illegible]šanās jaunajos apstākļos [illegible]vērtējums. Viņa valodā sta[illegible] kaut kas no līdzjūtības un dz[illegible]ves izpratnes: varbūt pasaules skatīšana kaŗavīra gaitās viņā bija pavērusi plašākus apvāršņus un māku novērtēt citra cilvēka vajadzības un nodomus?

Neliedzu viņam zināt mūsu līkloču ceļus svešajā zemē. Bet kad nonācām līdz mežiem, viņš izbrīnā iejautājās un sāka stāstīt: pilsētā arī esot daudz parku un citu zaļumu, arī tiem nepieciešama cilvēka uzmanība. Man vajagot tos uzmeklēt un pataujāt darba iespējas.

(turpinājums sekos)

LATVIEŠU HUMĀNITĀRO ZINĀTŅU ASOCIĀCIJAS

IZDEVUMĀ NUPAT IZNĀKUSI
PROF. DR. PHIL. JĀŅA SILIŅA MONOGRAFIJA PAR
GLEZNOTĀJU MĀRTIŅU KRŪMIŅU

JĀNIS SILIŅŠ

MĀRTIŅŠ KRŪMIŅŠ

Monografija iespiesta ar plašu tekstu latviešu un angļu valodā. Grāmatai 144 lapas puses, ar 72 gleznu attēliem — no tiem 16 ir krāsaini, japāņu repr. techniķu veidoti, lietojot jaunākos uzlabojumus.

Uzskatot Mārtiņu Krūmiņu par vienu no mūsu izcilākiem ainavu gleznotājiem trimdā, autors bez apceres par viņa mākslu iztirzājis arī struktūrālās, ritma u.c. problēmas glezniecībā vispār, piešķiŗot publicējumam plašāku nozīmību. Grāmata uzrakstīta dzīvā un raitā tēlojumā, iespiesta uz sevišķi labas kvalitātes papīra, izturīgā greznā iesējumā. Piemērota arī dāvināšanai un bibliotēkām. Maksā ASV valūtā $24.00, Kanadas $27.00. Piesūtīšana ASV un Kanadā $1.50.

Dabūjams arī LHZA RAKSTU KRĀJUMS III

Rediģējis prof. Dr. phil. Jānis Siliņš. Saturā J. Siliņa, V. Matveja, E. Brastiņa, E. Andersona, B. Jēgera, V. Klīves, H. Biezā un P. Dāles apceres ar 19 attēliem, 211 lpp. Maksā $10.00 ar piesūtīšanu.

Abi izdevumi kopā ar samaksu pieprasāmi izdevējai LHZA (Dr. P. Norvilis, 2475 — II Southern Blvd., Bronx, N.Y. 10458 USA.)

Jūnija sākumā iznāks A. P. Baloža grāmata

KOSMOSOFIJA

Tā ir autora filozofija par cilvēka dzīvi un nāvi, par Dievu un elli, par auru un karmu.

Pirmo reizi publicēta 1934. g. latviešu valodā Latvijā — izņemta no apgrozības. Autors 1937. g. izdeva grāmatu vācu valodā.

Viena grāmatas latviešu valodas kopija ģimenē saglabāta un to izdod par jaunu Kanadā.

Grāmatas cena, pasūtinot līdz 15. maijam, 20 dol., vēlāk 24 dol. Atkalpārdevējiem 20% atlaide, ja pasūtina vismaz 10 eks.

Grāmata pasūtināma:
c/o I. Balodis, Amber Printers & Publishers Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu man piesūtīt .... eksemplārus Kosmozofija

Uzvārds, vārds ....

Adrese ....

....

Pievienoju $ ....

Maksājumiem lietot bankas vai pasta naudas pārvedumus (money order), pievienojot pārsūtīšanas izdevumiem 2 dol.

LIDOJUMS UZ AUSTRĀLIJU

DV Kanadā valde kārto lidojumu uz 4. Daugavas Vanagu Globālām dienām — Melburnā, Austrālijā.

IZLIDOJUMS NO TORONTO 16. APRĪLĪ

Lidojumu ir paredzēts uz pāris dienām pārtraukt Honolulū, Havajā, dodot iespēju apskatīt šo skaisto pilsētu. Honolulu atstās ar aprēķinu, lai Melburnā ielidotu 19. aprīlī.

Atgriezties var katrs pēc savas izvēles 2 mēnešu laikā, bet ne pirms 1. maija. Atceļā lidojumu var pārtraukt Sidnejā, Auklandē (Jaunzēlandē) vai Havajā.

PIETEIKŠANĀS LĪDZ 15. FEBRUĀRIM

pie Ineses Grodnis, — tel. (416) 789-5304.

LIDOJUMA CENA
— $1354.00, —

plus — $15.00 lidostas nodoklis. Pirms pilnas samaksas cena var mainīties. Cenā ieskaitīts tikai lidojums, bet ne viesnīcas, ne transports uz un no lidlauka.

Skaista dāvana latviešu kultūras saglabāšanai.

Iznākusi dainu izlase
„TRĪS ZIEDOŠIE KOKI"

Kr. Puriņa sakārtojums. Mākslinieka Ed. Dzeņa vāks un ilustrācijas. Apgāds Latvis.

Grāmatas cena $10.00 (Kanadas dol.)
$8.00 (ASV dol.)

Dabūjama grāmatnīcās, vai:
Kr. Puriņš, R.R. 2, Norval, Ont.
L0P 1K0.

Pasūtot maksājumiem lietot bankas, vai pasta naudas pārvedumus (money order) un pievienot pārsūtīšanas izdevumiem $1.—.

Lūdzu man piesūtīt.....eksemplāru(s)—„TRĪS ZIEDOŠIE KOKI".

Uzvārds, vārds ....
....
Adrese ....
....
....
Pievienoju $ ....

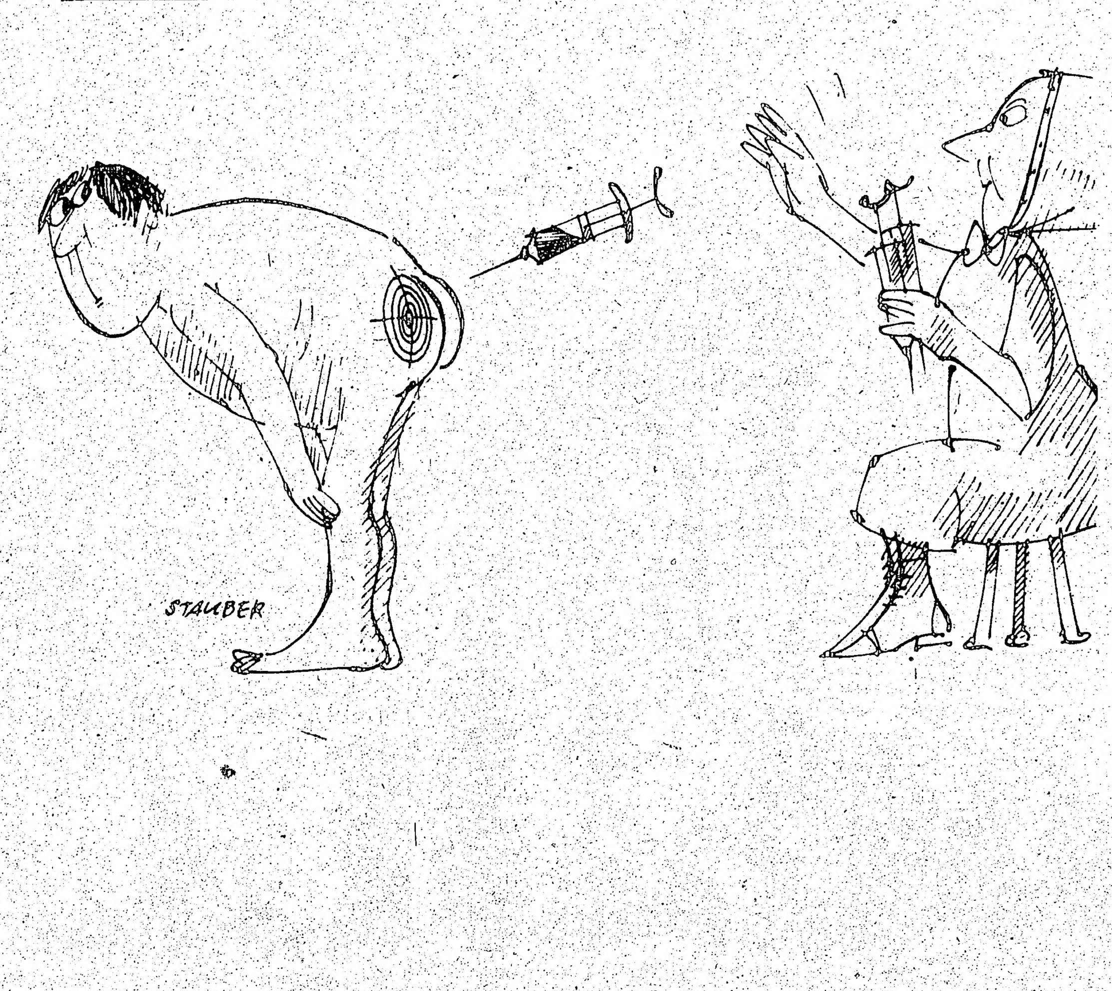

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

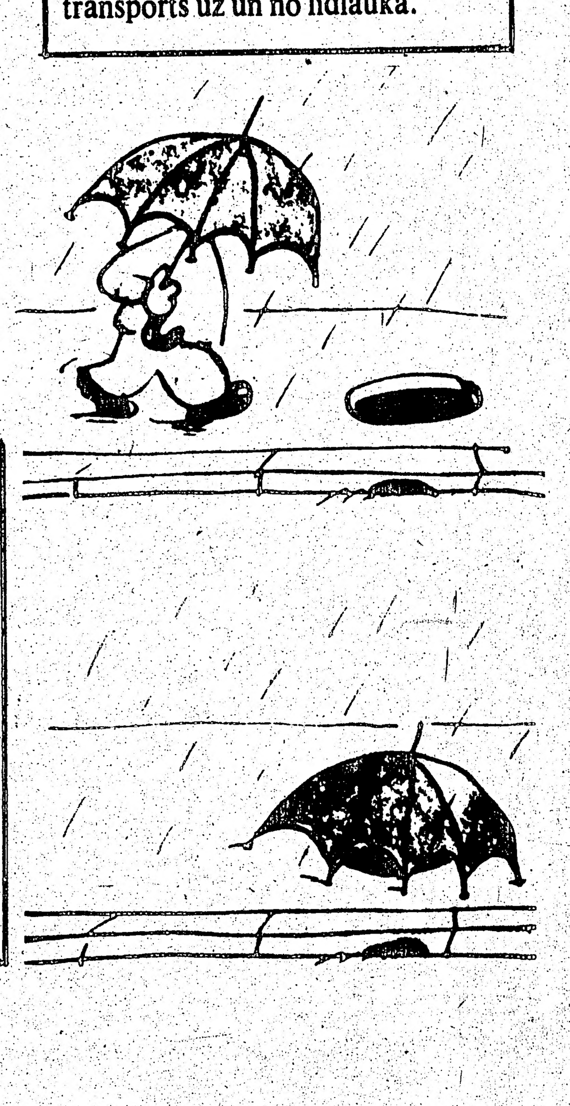

Aiz ezera balti bērzi

ROMĀNS

(turpinājums)

Kalums atminējās savu pirmo ierašanos šinī pilsētā. Cilvēkam problēmas ir visur līdz kaut vai tas dzīvotu uz vientuļas salas vai pašā mēnesī. Sākumā liktos, ka svešā pilsētā ielidosi tikai uz īsu brīdi kā gāju putns un atkal aizlidosi, bet gadu gājumā kaut kas tevi ir saistījis un piesējis. Tā tas bija arī ar šo pilsētu, kurā viņš ieradās pirms daudziem gadiem gūt iespaidus savai grāmatai. Bet raugi, viens otrs padarīja, kā viņš bija tā iepinies šejienes dzīvē, it kā te būtu nodzīvojis jau garus gadus.

Izrādījās, ka tā nebija bijusi īslaicīga ekskursija, kurā tirgus pavadonis izvadātu pa nozīmīgākajām vietām un kotrām pēc tam izdalītu jau gatavus iespiestus materiālus ar sīkām vēsturiskām ziņām, pat skaitļiem: Še, ņem un raksti! Kalumam pašam bija viss jāizdzīvo līdz un jāpārdzīvo. Viņš jutās kā nomests ar izpletni svešā vietā, kur nu vajadzēja visu pašam sameklēt, jo neviens gatavu rokā nedeva. Vai tāpat nebija ar tiem daudzajiem pēckara Eiropas ieceļotājiem, kuŗus vecie amerikāņu kaŗavīru transportkuģi pārveda pāri okeanam un izbēra svešā krastā, kur tad vilcieni tos aizveda uz visām debess pusēm, lai nu mācās dzīvot. Svešā dzīve tos dzenāja un raustīja, kamēr katrs iegrūstījās savā robā, citus mētājot visu atlikušā mūža daļu.

Tačų visu ar laiku var iemīlēt, arī svešo un nepazīstamo. Otrreiz braucot uz šo pilsētu Kalumam likās kā kāda priecīga atgriešanās. Kaut kas viņu šeit vilka un saistīja. Cilvēki, kas kādreiz dzīvojuši Austrālijā, sākoties lielajai izceļošanai, pēkšņi devās no Eiropas uz to pašu vietu, zinādami, ka tur reiz dedzinājuši cukurniedŗu laukus, kopā ar Anglijas izsūtīto noziedznieku pēctečiem cirtuši apdegušās niedres, aplipuši ar biezu kārtu ogļu plēnēm. Un tomēr viņi tur atkal atgriezās. Kas Kalumu dzina atpakaļ? Varbūt tā bija Stefānija ar mazo Alvīnīti, kas bija daļa no viņa paša, vai kas cits, varbūt viss kopā?

Kalumam pēkšņi likās, ka viņam būtu ļoti jāsteidzas. Viņš noskrubināja dažas brūnās, lipīgās ribiņas, pamērcēja pirkstus pasniegtajā ūdens bļodiņā un, nometis saburzīto servjeti, izsteidzās uz ielas. Pa ceļam viņš nopirka lielu saldumu kārbu un steidzās tālāk. Viņu gaidīja! Pie Žirbinska restorāna viņš atkrita jau zināmajā solā un raudzījās, vai neparādīsies viņa Alvīnīte. No restorāna izskrēja melns nēģerēns, pēc tam arī meitene. Zēns varbūt bija pāris gadus jaunāks. Meitene, ieraudzījusi Kalumu, tūliņ pārskrēja pāri ielai un nosēdās viņam cieši blakus, bet nēģerēns vēl vilcinājās, it kā pārliecinādamies, vai meitenei sekot. Pēdīgi arī viņš devās pāri ielai un nosēdās Kalumam otrā pusē.

,,Ko tu man atnesi?'' meitene jautāja, droši skatīdamās Kalumam acīs.

,,Paņem un dod savam draudziņam arī,'' viņš atvēra saldumu kārbu.

,,Nedošu vis,'' meitene abas rociņas aizlika aiz muguras un cieši sažņaudza saujā dabūtos saldumus.

,,Kāpēc tu viņam negribi dot?''

,,Viņš ir melns un daudz ēd.''

,,Kas viņš tev ir — draudziņš?''

,,Nē, tētis teica, ka brālītis.''

,,Un māmiņa?''

,,Viņa arī to saka.''

Dabūjuši abas saujas pilnas saldumiem, bērni aizspurdza kā zvirbuļi. Kalums vēl labu brīdi palika uz sola sēžot. Viņu mocīja meitenes atbilde par melno brālīti. Varbūt Stefānija un Žirbinskis to iestāstījuši, lai bērni labāk saprastos un nekīvētos. Tad viņam prātā iezagās kāda neticama doma. Vai tikai Stefānija atkal nebūs kritusi grēkā un pagādājusi Žirbinskim arī kāroto dēlu? Tačų šāda doma nebija pieņemama. Kaut arī Stefānijai varbūt būtu paslīdējusi kāja ar nēģeri, tačų Žirbinskis nekādā ziņā nebūtu viņai to piedevis un uzskatījis melno nēģerēnu par savu dēlu. Iespējams, ka nēģeŗu zēns būs pieņemts audzināšanā, varbūt pat adoptēts, kas būtu gluži noticams. Īsto atbildi gan varētu dot tikai pati Stefānija, bet Kalums negribēja viņai atklāties. Lai karstasinīgā kurtizāne vēl pagaida, ja nēģerēns būtu tiešām viņas un Žirbinskis būtu viņai visu piedevis. Varbūt polim jau sen ir cita un viņu ar Stefāniju saista tikai veikala intereses; vismaz tā bija lēta kalpone, pie kuŗas spiedīgā gadījumā varēja arī pasildīties. Uzzinājusi vīra sakarus ar citu, Stefānija aiz tīrās atriebības varēja pagādāt nēģerēnu.

Kalums beidzot nenocietās un izšķīrās doties restorānā, jo arī viņš jutās nežēlīgi izsmiets, ja Stefānija tā varēja rīkoties. Aiz melnajām acenēm un kuplās bārdas viņu nepazīs, par to Kalums pārliecinājās, sevi rūpīgi apskatīdams kabatas spogulī. Pretim raudzījās noziedzīgs tips, kā tikko izsprucis no cietuma. Vajadzēja tikai mazliet pārveidot balsi, ja Stefānijai tā vēl būtu pazīstama.

Žirbinska kundze sēdēja pie kases kā vienmēr. Viņa gan neuzticīgi paraudzījās Kalumā, bet, nepamanīdama šaujamo ieroci viņa rokās, ne arī nazi, uzsmaidīja parasto veikalniecisko smaidu.

,,Cienītā kundze, es vēlētos nodot bērniem šo saldumu kārbu, kuŗu tie nepaspēja iztukšot,'' viņš teica pārvērstā balsī.

,,Es nevēlos, ka mani bērni kaut ko pieņemtu no svešiniekiem, tas viņiem stingri aizliegts,'' Žirbinskā kundzes atbilde bija cieta.

,,Jā, māmiņ, paņem, hipijs mums to atnesa,'' abi mazie iesaucās gandrīz reizē.

,,Paldies!'' kundze pasmaidīja un pievāca puķaino kārbu. ,,Mans vīrs mīl saldumus, bērniem tie neder, bojā zobus.''

,,Piedodiet, kundze, ka jums tā jautāju, tie tačų abi nebūs jūsu pašas bērni?'' Kalums beidzot sadūšojās.

,,Vai jūs tiešām būtu pārliecināts par šādu iespēju?'' Stefānija piespiesti iesmējās. Viņa sajutā Kaluma jautājumu kā rupju apvainojumu, bet neba jau no visiem to kā apvainojumu varēja uzskatīt, it sevišķi vēl no tāda paskata klaidoņa, kas neapjēdz, ko viņš runā.

,,Ko tagad gan cilvēki visu nejautā,'' viņa tikai noteica.

7

Kalumam vēl radās cita problēma, ko vajadzēja atrisināt. Ka Skobeļevs latviešu sabiedrībā darbojās, par ko Džoness stāstīja, nebija šaubu. Arī Linards bija stāstījis par nevienprātību savā draudzes dzīvē. Priekšniekam Jurim Spogulim padomes sēdēs, kuŗās piedalījās arī mācītājs, nervu slodze kļuva smagāka. Vajadzēja lielu māku un sabiedrisku taktu, lai novadītu sēdes bez lieliem asumiem. Brīžiem nelīdzēja arī mācītāja autoritāte. Vīri, kas bija apņēmušies strādāt Kristus druvā, dažubrīd izturējās kā piebaldzēnu gada tirgū, nevarēdami vienoties pat visvienkāršākos jautājumos un brīžiem nebaidīdamies uzlēkt arī pašam mācītājam. Ar mieru un taktu šeit maz kas bija panākams, dažreiz vajadzēja uzsist arī dūri galdā. Vīri sēdēja kā piedūmotā rijā, nervozi kūpinādami vienu cigareti pēc otras, kam vēl pievienojās Spoguļa resnā cigāra kodīgie dūmi.

Padomes vīri brīžiem nekautrējās par kritizēt mācītāja teoloģisko darbu, kā tas bija ar viņa sprediķi jauniešu dievkalpojumā, runājot par jaunā latviešu vijolnieka koncertu Rīgā, Latvijas valsts okupācijas atceres dienas svinībās. Par vijolnieka pacildināšanu sprediķī bija uztraucies ne tikai Linarda tēvs, bet viss tā dēvētais labais spārns, kurpretim kreisā spārna vīri mācītāja runu attaisnoja un uzslavēja.

Biežā rīvēšanās padomē Linardu kremta. Arvien vairāk cieta arī viņa trīsdesmitgadnieka stiprie nervi, kuŗus nebija skāruši ne divi pasaules kaŗi, ne bēgļu un svešniecības gadi. Kalums novēroja, ka Linards kļūst arvien klusāks un sevī ierāvies. Viņam sāka augt Džonesa eža adatas. Tačų no tā nevienam nekāda labuma nebija, bet nesaticība auga kā indīgā efeja.

(turpinājums sekos)

Leonija Ozolkalne

Sauciens

Saule nāk smiedamās: redziet, man pavasaris azotē; jau briest un brūnojas pumpuri! Dafodiles rušinās ārā no zemes jau sprīdi zaļiem asniem. Un sīkais sniega pulkstenis basām kājiņām stāv blakus kupenai, tikai balto cepurīti vien galvā. Un tad jau sekos veselas noreibušas ziedu gaviles krāsu krāsās.

Un kad vasara apsēdīsies uz zemes, plata, devīga, vecmāmuļas vēlībā, tad cilvēka bērns meklēs brīvdienas no parastajiem pienākumiem, lai īsākā vai gaŗākā atpūtā sevi stiprinātu. Tad pagrieziet acis uz rietumu krasta tālāko punktu — Vankuveru. Kāpiet dižkumeļos un, paceldamies virs mākoņiem, stūrējiet uz klinšu kalnu ieskauto pilsētu. Šai vasarā te notiks Dziesmu svētki.

Rīkotāji ar rūpēm un bažām cenšas lielo pasākumu godam īstenot līdz galam. Tie, kas domājās zinām, kā darbu veikt, grib palikt nomaļniekos. Darba darītājos paliek pirmreiznieki — ideālisti — ar devīzi: kamēr esam un nav par vēlu, celsim nenoārdāmu telpu, kuŗā palikt kopā līdz brīdim, kad iekšējā balss mūs sauks uz to vietu, no kuŗas esam nākuši.

Paruna gan māca, ka nevajagot celt, ko nespēj nest. Tiešām esam pundurīgi mazi, salīdzinot ar citiem novadiem, bet dažreiz tīrais brīnums: mazais īkšķītis veic lielo vīru darbus.

Zināms, ka būs mums kļūdas, kā tas bijis visos novados. Tāpat saņemsim kritikas un paļas. Ikviens bērns pasaulē nāk ar sāpēm. Ikviens darbs ir pirmais. Pieredze un zināšanas mūs panāk tikai dzīves galā.

Nāciet, klausaities un skataities! To kļūmi, kuŗā būsim klupuši, neatkārtojiet. To, kas būs padevies labi, ar papildinājumiem turpiniet.

Dziesma ir tā, kas nolīdzina asumus un grumbuļus, lai draudzībā un sirsnībā varam aut kājas un posties uz tiem novadiem, kurp pārsviedīsies dziesmu ugunskurs, priecīgi un pateicīgi tiem, kuŗu balsis vēl nav aizrūsējušas, kuŗus nav nomācis kūtrums aiziet ciemos pie kaimiņa ar gara ciemkukuli.

Lai nu savā starpā kā: neesam ne izcilāki par citiem, ne arī daudz ļaunāki. Savu personisko uti un kašķi paturēsim paši pie sevis. Bet ciemiņus gaidīsim visi, sirsnīgā viesmīlībā atveŗot vārtus: lūdzu!

Un kad mūsu dziesma skanēs balss balsī salejoties kā viena, mēs atkal atplauksim un zināsim: esam vienas zemes bērni.

Soda nometņu ceļvedis

(turpinājums)

Orientēšanās šāda: ja iet pa Ļeņina prospektu no Ģ. laukuma, iesāņus ir mazi apstādījumi ar Ļeņina laukumiņu. Tā malā atrodas konservātorija un nedaudz tālāk, turpat, pilnīgi līdzīgā ēkā — KGB nams ar speciālu cietumu, kuŗā tikai politiski ieslodzītie.

Tā kā abas celtnes pilnīgi līdzīgas, tad viļņieši KGB namu dēvē par ,,Dzeržinska augstskolu''. Parallēli Ļeņina piemineklja laukumam atrodas Lukišku cietums (tas vienīgais no pirmokupācijas laika, tajā 1940. g. ieslodzījumā sēdējis Izraēlas tagadējais ministru prezidents Begins, kuŗš vēlāk aizsūtīts uz Vorkutu, kur strādājis vergu darbu kopā ar lietuviešiem, latviešiem, igauņiem. LNF piez.). Padomju iestādes nav kaunējušās iepretī

AIZLIEDZ IZVEST, KAM KĀDA VĒRTĪBA

Padomju savienībā nesen atklāja kādu veiklu grupu, kas nogādāja uz rietumvalstīm, sevišķi Rietumberlīni, vecās baznīcu svētbildes (ikonas), baznīcas piederumus, gleznas, rotaslietas un dažādas antīkas mantas. Pēc šī atklājuma Maskava aizliedza no Pad. savienības izvest visu, kam kaut kāda mākslas, vēstures vai antīka vērtība.

Aizliegumu saraksts tagad ir ļoti garš. Bez dārgmetalliem, rotaslietām, svētbildēm tagad aizliegts izvest arī dažādus mūzikas instrumentus, porcelāna un kristalla traukus, gleznas, skulptūras, vecas monētas, pastmarkas, grāmatas, notis un antīkas lietas. Pie antīkām lietām pieskaita visu, kas vecāks par pieciem gadiem.

Visbargāk šis aizliegums tagad skar ārzemju diplomātus un to piederīgos, kas atstāj Maskavu. Tiem jāpierāda, vai mantas ar antīko vērtību ir ievedis no dzimtenes, vai tās iegādātas Pad. savienībā. Pat pašu bērnu skolas zīmējumi jānodod izvērtēšanai attiecīgai komisijai, vai tiem ir kāda mākslas vērtība.

P. B.

šim cietumam novietot skolu Nr. 6.; skolēni redz pa logu apcietināto pārvietošanu. No Ģedimina laukuma atzaro Antakalna iela. Ja tur iesēžas 2. trolejbusa līnijā, tad 15 minūtēs sasniedzama psīchiatriskā slimnīca, kuŗā atrodas arī ,,citādi domājošie''. Pajautājiet galvenajam ārstam par šiem cilvēkiem.

Pie Ģedimina laukuma atrodas arī Lietuvas iekšlietu ministrijas nams, arī tajā atrodas cietums ar izmeklēšanas kamerām. No šī paša laukuma atzaro Traķu iela, jāpaiet garām tikai universitātei. Tur Traķu ielas kreisajā pusē paceļas liela ēka — iekšlietu ministrijas speciālā skola, kur izglīto personālu soda nometņu pārraudzīšanai, īstenībā speciālkomandas iespējamas sacelšanās apspiešanai. Zīmīgi, ka skolas audzēkņi pa lielākai daļai nāk no Uzbekistānas, Tadžikijas, Turkmēnijas, lietuviešu pavisam maz. Tas tā, lai nākotnes bendēm nerastos kāds kontakts ar vietējiem. Viļņā atrodas arī iekšlietu ministrijas t.s. Baltijas divīzija; īpašas vienības, kas apmācītas katras sacelšanās apspiešanai, jo lietuvieši ir pret rusifikāciju un grib savu neatkarību.

Pie Ģedimina laukuma atrodas arī padomju Lietuvas augstākās tiesas nams. Šī drūmā ēka pieredzējusi ne vienu vien prāvu pret cilvēku tiesību cīnītājiem. Uz Ļeņina prospekta, Ģedimina laukuma galā, labajā pusē viegli atrodama Neringa kafejnīca; tā vietējās jaunatnes, kā arī cilvēku tiesību aizstāvju, pulcēšanās vieta. To zina arī KGB, kādēļ kafejnīcas personāls sastāv no komūnistiskiem imigrantiem. Tie tēlo ārzemniekus un provocē kafejnīcas apmeklētājus. Ar to vēl KGB nepietiek — pretējā mājā izlikts kāds dzīvokļa nomnieks, tur tagad KGB noklausīšanās un tālrakstes ierīces. Pašā kafejnīcā mikrofoni ir kā pie mazajiem galdiņiem, tā tālāk telpas nišās. — Aiz Viļņas Galvenās stacijas ir Rasu iela, kas ved uz kapiem. Tur atrodas mazgadīgo nometne 500—600 jauniešiem vecumā no 14—18 gadiem. Nometnē iekārtotas mechaniskas darbnīcas.

Katrā ziņā Intūrista pārstāvis tūristus vedīs Svētos vārtus skatīties. Ietikt klosterī, kas aiz vārtiem, nevar. Tas vairs nav pieminekļu valdes aizsardzībā, kā bija neatkarības laikos. Toties šobrīd tas ir darbīgs KGB piemineklis: KGB apsargāta padomju varas koncentrācijas nometne 1,300 ieslodzītiem. Tur ir divi nometnes un viena ,,šaraga'' (speciāls zinātniskas pētniecības birojs, kuŗā strādā apcietināti konstruktori).

Šaragā konstruē un izmēģina automatiskas telemechanikas un elektronikas ierīces, kam jāaizkavē bēgšanas mēģinājumi un jāsarga slepenas vietas. Kādā šīs nometnes zonā klosteŗa sētas malā ir speciālas izmēģināšanas vietas, kur nāvējošas ierīces pārbauda. Pētniecības birojs atrodas vienas ēkas augšējā stāvā, pārējos stāvos apcietinātie ražo radioaparātu daļas. Pētniecības birojam ir piecas nodaļas: architektoniska, sanitārā technika, plānošanas kantoris un automatiskās pārvaldes un sazināšanās sistēmas attīstīšanas daļas.

Biroju vada sadists Antons Lumba, kā arī padomju Lietuvas iekšlietu ministra vietnieks Pročukanovs. Zinātniskais birojs ,,apkalpo'' visas padomju soda nometnes un cietumus, t.i. visā Padomju savienībā. Ir ļoti moderni iekārtots. Laboratorijas bagātīgi apgādātas ar amerikāņu, rietumvācu un japāņu techniku.— Tālāk seko jo sīks nometnes apraksts, redzams arī tās plāns. Visa nometne iedalīta divi daļās — darba un dzīvojamā. Ieslodzīto dzīvojamās telpas ir klosteŗa vecajā baznīcā. Darba zonā — radiofabrika, birojs un soda karceŗa kameras. Ap darba zonu 5—6 kārtīgas telemechaniskas un elektroniskas aizsprosta ierīces, tur pārbauda ,,visderīgākās''. Turpat blakus nometne 500 spaidu darbos notiesātiem. Pārskatāms klosteŗa nometnes plāns, tāpat plāns Proviniškū nometnei.

Tiktāl par Baltiju.

(Turpinājums sekos)

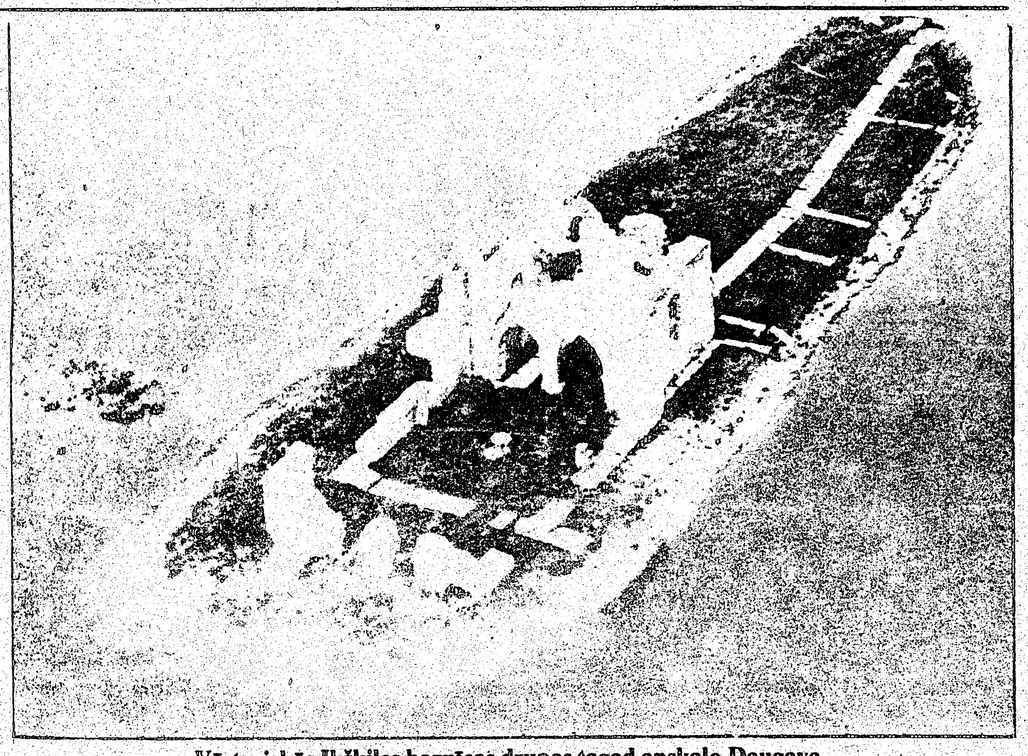

Vēsturiskās Ikšķiles baznīcas drupas tagad apskalo Daugava.

ŽANIS SKUDRA

Padomju soda nometnē vēl joprojām smok Žanis Skudra. Latvieši brīvā pasaulē demonstrācijās iestājās par vajātā sirdsapziņas cietumnieka atbrīvošanu.

Ž. Skudram var rakstīt:
Permskaja Oblastj
Cusovskja Rajon
Pos. Vsesvjatskaja utshr.
Vs — 389/35
USSR

Jaunie vagari — jaunas likstas latviešiem

Jau par tradiciju izveidojusies partijas otru sekretāru izraudzīt no Krievijas, kaut arī pašā Latvijā netrūkst uzticamu krievu. Maskava grib būt simtprocentīgi pārliecināta par komisāriem, ko sūta pārraudzīt jau tā uzticamo Vosu un citus kangarus, tādēļ izraudzītiem partijas otriem sekretāriem nedrīkst būt nekādu saišu ar republiku, kuŗā tie darbosies.

Ļoti neilgu laiku šajā amatā (no 1978. g.) bija Igors Strelkovs. Kad oktobrī viņu atcēla no šī amata, bet atstāja partijas CK biroja sastāvā, varēja domāt, ka Strelkovs paliks kādā citā atbildīgā darbā Latvijā. Sakarā ar Latvijas Augstākās padomes deputāta pilnvaru izbeigšanos, jādomā, Maskava atsauks viņu no Latvijas.

Par jauno otru sekretāru izraudzīja V. I. Dmitrijevu. Kā parasti, okupētās Latvijas prese nesniedz nekādas ziņas par jauno komisāru. Iniciāļi V. I. liek domāt, ka tas ir Valentins Ivanovičs Dmitrijevs, Čeļabinskas pilsētas partijas komitejas sekretārs. Šajā amatā viņš bija no 1971. g., bet pirms tam bija Magņitogorskas pilsētas partijas pirmais sekretārs. Abas pilsētas atrodas Urālos, un pēc saimnieciskā profila tām ir maz kopēja ar Latviju (tur galvenā nozare ir metallurģija). Zīmīgi, ka atsūtītais vagars nenāk no Maskavas centrālkomitejas aparāta, bet no Krievijas provinces. Tiesa gan, arī iepriekšējais — Igors Strelkovs — pirms nosūtīšanas uz Latviju Maskavā bija nostrādājis īsu laiku: ilgus gadus viņš veica Tulas pilsētas, tad apgabala partijas komitejas sekretāra pienākumus.

Jau 1977. g. vasarā latviešu nacionālās kustības dalībnieku vidū kļuva zināms, ka par čekas priekšnieka pirmo vietnieku ir izraudzīts Boriss Pugo. Tā kā no formālā viedokļa tāda izraudzīšana bija Pugo pazemināšana, bet par viņa kaut kādiem grēkiem nebija zināms (par grēkiem arī nepārvedīs uz darbu čekā!), jau tad bija skaidrs, ka Pugo būs nākamais valsts drošības šefs Latvijā. Bija tomēr jāpaiet dažiem gadiem, pirms viņš iejutās savos pienākumos un aizstāja ilggadējo čekas priekšnieku Longinu Avdjukeviču.

Boriss Pugo ir prominentā latviešu komūnista Kārļa Pugo (kas, liekas, vienīgi ar tiešu savu biedru un tautiešu denuncēšanu paglābās no nāves Staļina trīsdesmito gadu tīrīšanās; līdzīgi rīkojās A. Pelše) dēls. Boriss Pugo dzimis 1937. g. Padomju veco atbildīgo darbinieku hierarchijā viņš ātri avansējās: bija 1969—70. g. Latvijas komjaunatnes centrālkomitejas pirmais sekretārs, līdz 1974. g. strādāja Maskavā par Vissavienības komjaunatnes centrālkomitejas biroja locekli. Atgriezies Latvijā, viņš vadīja svarīgo partijas organizātoriskā darba nodaļu Latvijas komūnistu centrālkomitejā, bet 1975. g. vasarā tika ,,ievēlēts'' par Rīgas pilsētas partijas komitejas pirmo sekretāru.

Sakarā ar Pugo iecelšanu par valsts drošības komitejas priekšsēdi, liekas, katram skaidri saredzamas bažas par latviešu jaunatnes nacionālismu, kādas valda komūnistu virsotnē.

Ļoti iespējams, ka Borisu Pugo gatavo arī Latvijas komūnistu partijas pirmā sekretāra amatam (pēc Vosa aiziešanas). Nekas nedabisks tāda veida karjērā nav: tagadējais Grūzijas komūnistu līderis Ševarnadze nāk no čekistiem. Drošības dienesta pieredze Baltijas valstu atbildīgākiem kangariem ir vienkārši nepieciešamība!

Kaklą kungi nāk un iet, bet dzīve paliek arvien drūmāka. Pārtikas trūkums un galvu reibinošas cenas tirgū kļuvušas par ikdienas parādību, ka pat brašie iekaŗotāji—kaŗa veterāni, kas Rīgas veikalos visu var saņemt bez rindas, arī paliek tukšā.

Arī Latvijā pret dažādu memorandu parakstītājiem vēršas represijas un draudi. Vasarā vairākas dienas pēc kārtas čeka pratināja un draudēja Ivaram Žukovskim. Uldim Ofkantam ziemas vidū jauc nost māju, kur viņš dzīvo ar savu ģimeni: kaimiņiem ierādīti jauni dzīvokļi, bet Ofkantiem vēl ne. Jāmitinās neapkurinātās telpās, kur no rītiem temperātūra ir zem 0.

Viktors Kalniņš

Divkārša atcere

MĀKSLAS PODNIECES ANNAS GRAUDIŅAS DARBĪBAS ATSKATE.

Toronto latvieši 13., 14. un 15. februārī pošas mākslas podnieces Annas Graudiņas izstādei Sv. Jāņa baznīcas telpās. Šī būs jau trešā reize, kad A. Graudiņa ar saviem darbiem iepriecina Toronto un apkārtnes latviešus. Pašas mākslinieces darba gaitā šī izstāde ir vēl nozīmīgāka — pagājuši 20 gadi kopš pirmās patstāvīgās izstādes Bronksā 1961. gadā. Starplaikā A. Graudiņa savus darbus rādījusi daudz skatēs vairākās pilsētās, dažās vietās vairāk nekā vienu reizi. Varētu gandrīz teikt: cik gadu, tik izstāžu, pat neskaitot klāt daudzās dziesmu svētku un Kultūras Fonda izstādes, kuŗās viņa piedalījusies ar saviem darbiem, gūstot arī atzinības balvas. Tas rada apbrīnu par A. Graudiņas darba prieku un ražīgumu.

Par šīm darbu skatēm laikrakstos lasāmas atsauksmes, kas cildina mākslas podnieces A. Graudiņas darbu kvalitāti, formu vieglumu un eleganci, vapējuma zieda krāšņumu, precīzo rakstu zīmējumu un izstāžu gaumīgo iekārtojumu. Vēl lielāku atzinību māksliniece saņēmusi no pašas tautas, kas viņas darbus izstādēs izpērk pāris stundu laikā, pat divkārši, kā to lasām atsauksmē par pirmo izstādi Nujorkā. Annas Graudiņas tuvības saites ar darbu pircējiem un cienītājiem meklējamas latviešu tautas tieksmē pēc daiļuma savā dzīvē un apkārtnē. Māksliniece ir latviskā daiļuma tradiciju nesēja, tulkotāja, veidotāja un devīga dalītāja, kas ar savu darbu saulaino greznumu ienes prieku latviešu mājās.

A. Graudiņa dzimusi un augusi Kurzemes lauku mājās, beigusi Kaucmindes mājturības skolu un Liepājas lietiskās mākslas vidusskolu, kur keramikas darbnīcas vadītājs tai laikā ir mākslinieks Z. Jurševskis. Pēc skolas beigšanas 1944. gadā drīz arī jādodas bēgļu gaitās, kas noved A. Graudiņu Vācijā. Šeit meklējams pats sākums viņas darbam podniecībā, jo 1946. gada pavasarī viņa no vācu iestādēm dabū atļauju atvērt keramikas darbnīcu Heidelbergas tuvumā. Šogad aprit 35 gadi kopš pirmās darbnīcas izveidošanas, kuŗā A. Graudiņa toreiz nodarbināja 4 vācu strādniekus un vienu mācekli.

Kopš izceļošanas uz Ameriku 1950. gadā A. Graudiņa dzīvo Ročestrā, Nujorkas valstī. Mājas pagraba telpās iekārtotajā darbnīcā viņa turpina iesākto darbu, nekad pilnīgi nespēdama apmierināt visus pieprasījumus. Šī iemesla dēļ nav bijis izdevības izsekot pārmaiņām, kas rodas katra mākslinieka augšanas procesā, jo Annas Graudiņas izstādēs darbi vienmēr ir jauni, tikko virpoti, vēl karsti. Šo novērojumu jau V. Kalve min savā atsauksmē par A. Graudiņas pirmo izstādi Bronksā. (Laiks, 1961. g. martā.) Tomēr darba steigas dēļ māksliniece nekad nav pieļāvusi svārstības apdarē un kvalitātes līmenī. Šai ziņā viņas stingrās prasības ir raksturīgas arī attiecībā uz citiem, ja viņas ziņā ir darbu izvērtēšana vai kādas daiļdarbu skates iekārtošana.

A. Graudiņas darbīgums un veiksme apbrīnojama. Līdztekus ģimenei un mākslas podniecībai viņa atradusi laiku arī citiem svarīgiem pienākumiem, kas nozīmīgi latviešu tautas vērtību saglabāšanai svešumā dzīvojot. Kopš 1974. gada viņa ir ALA Kultūras biroja lietiskās mākslas nozares vadītāja un PBLA Kultūras Fonda valdes locekle. Viņa ir Latviešu Institūta padomes locekle, L. I. Vašingtonas mūzeja vadītāja un iekārtotāja un Latvju Mākslas redakcijas locekle.

Savā pilsētā viņa izveido un vada lietiskās mākslas kursus, lai veicinātu jaunu latviešu daiļdarbinieku rašanos. Divus gadus viņa vada lietiskās mākslas kursus Gaŗezerā, kas izveidojas par nozīmīgu pasākumu šai virzienā. A. Graudiņa arī atrod laiku iepazīstināt amerikāņu sabiedrību ar latviešu tautas likteni, ierašām, mākslu un īpatnējiem ēdieniem, piedaloties televīzijas pārrunu grupās, sniedzot intervijas laikrakstiem, pārstāvot latviešus tautību festivālos un mācot televīzijas raidījumos latviešu ēdienu gatavošanu.

Mākslas podniece Anna Graudiņa dzīvei un darbam piegājusi ar raksturīgu tiešumu, radīšanas prieku un veiksmi: viņas rokās svešzemju māls, pazaudējis savu smagumu, pārvēršas saulainos latviskos mākslas priekšmetos, kas spēj greznot mūsu dzīves vairāk nekā vienā nozīmē.

Māra Grīna

Baltiešu veterānu draudzība

Baltiešu veterānu jubilejas sanāksmē ieradās arī Latvijas goda konsuls E. Upenieks, Baltiešu veterānu līgas Kanadā priekšnieks Ed. Ozols (abi pirmā rindā), kā arī DV Toronto nodaļas delegācija ar priekšnieku Z. Akotu, V. Cini un H. Jēkabsonu.

Toronto igauņu kaŗa veterānu biedrības 28. gada svētki, apvienoti ar Toronto baltiešu veterānu korpusa 15 gadu atceri, notika 24. janvārī Igauņu namā. Svinības ievadīja visu triju baltiešu veterānu organizāciju karogu ienešana. Latviešu veterānus pārstāvēja DV Toronto nodaļa ar savu karogu, kuŗu nesa V. Cinis, Z. Akots un H. Jākabsons.

Svētku runu teica Igaunijas goda generālkonsuls I. Heinso, uzsverot, ka Toronto baltiešu veterāni bijuši par paraugu pārējiem, jau priekš 15 gadiem modibinot savu kopējo organizāciju. Tāda nepastāv nevienā citā zemē, kur dzīvo latviešu, lietuviešu un igauņu politiskie bēgļi. Sveicienus un labākos vēlējumus nodeva arī Latvijas goda konsuls E. Upenieks.

Baltiešu veterānu līgas Kanadā prezidents Edm. Ozols, nododot arī DV Toronto nod. sveicienus, aicināja visus baltiešus būt aktīvākiem arī kanadiešu organizācijās, kur tiem iespēja piedalīties un atspēkot Pad. savienības melu propagandu, piem. Kanadas politiskās partijās, veterānu organizācijās un arodbiedrībās. Viņš uzsvēra, ka viss tas praktiski ir iespējams, un pats to dara jau ilgus gadus.

No lietuviešiem sveica Toronto aizsargu (šauļu) nodaļas priekšnieks S. Jokubaitis.

Igauņu baletskolas audzēknes piedalījās ar kādu ēģiptiešu deju autentiskos kostīmos ar lāpām rokās, kas pustumšajā zālē atstāja neaizmirstamu iespaidu. Pazīstamais igauņu dziedonis R. Tralla dziedāja operas āriju un vienu igauņu tautasdziesmu, kam sekoja saviesīgs vakars ar deju.

Rēgens sauc ...

(Nobeigums no 1. lp.)

Amerikāņu tautas atmodinātais pašlepnums un ticība saviem spēkiem var izrādīties par galveno Rēgena tālāko panākumu atslēgu. To labi apzinās kā amerikāņu sabiedrotie, kā arī ienaidnieki.

Rēgens jau deklarējis, ka viņš par pirmo uzdevumu uzskata iekšpolitisko problēmu nokārtošanu, jaunu impulsu radīšanu ar atslābuma kaiti sirgstošai amerikāņu saimniecībai. Prezidenta mobilizētais lietpratēju un padomdevēju stābs ir patiesi iespaidīgs. Birokratijas uzlikto apaušu noņemšanu privātai iniciātīvai Rēgens uzskata par neatliekamu nepieciešamību.

Federālās valdības taupības politikai iet līdzi arī nodokļu samazinājums nākamajos trīs gados, ik pa 10 proc. gadā. Vai šī asins pārliešana apturēs inflācijas drudzi un reizē mazinās bezdarba rēgu, to rādīs laiks.

Mūs sevišķi var interesēt paša prezidenta pārliecinošā un drošā valoda starptautisko notikumu vērtējumā. Viņš nepārprotami deklarējis, ka amerikāņi nekad nepieļaus Teherānas terora akta atkārtošanos. Amerikāņu pretsoļi būs tūlītēji un iespaidīgi.

Reizē viņš nosauca Kremli par starptautisku teroristu galveno atbalstītāju. Padomju prese tagad nepiedzīvotā liekulībā mazgā rokas nevainībā un no savas puses cenšas pasaulei iegalvot, ka ASV un neviens cits stāvot pie internacionālo teroristu šūpuļa. CIA uzdevums vēl šodien esot plānot amerikāņu politisko pretinieku apklusināšanu.

Rēgens sarkanās imperijas nosūdzēšanā gāja vēl tālāk. Viņš apgalvoja, ka Kremlis nav atmetis plānu par pasaules revolūciju — komūnistiskā režīma uzspiešanu visai pasaulei. Šī mērķa sasniegšanas ietvaros Pad. savienība ir kļuvusi par pasaules lielāko meli un blēdi.

Tik stipru valodu Maskava nebija dzirdējusi ne no viena rietumu valstsvīra pēdējo gadu desmitu laikā. Tikai pēc apmulsuma pārvarēšanas padomju prese, uzbrūkot Rēgenam, centās iestāstīt, ka amerikāņi nesaredzot, uz kuŗu pusi visas pasaules tautas virzoties.

Rēgena atklātais Kremļa novērtējums droši vien izšķirīgi ietekmēs Vašingtonas un Maskavas tālākās attieksmes. Te gan jānorāda, ka tuvējā komūnistu partijas kongresā pasaule var sagaidīt vienu otru pārsteigumu. Pēdējais vārds nebūt nav teikts arī Polijas problēmās.

Pagājušā nedēļā prezidenta Rēgena viesis bija Dienvidkorejas prezidents Čun Dū Hvan. Kā zināms, tieši Kārtera valdības pēdējā periodā Vašingtonas un Seulas attiecības bija nopietni saasinājušās. Kārters pārmeta tagadējam Dienvidkorejas premjēram opozicijas līdera Kima apcietināšanu un tiesāšanu. Kimam piespriestais mūža cietuma sods ir revidēts, un domājams, ka viņš jau tuvāko mēnešu laikā tiks atbrīvots. Bez šaubām, Dienvidkoreja nav ideālas demokratijas paraugs, bet jāpatur prātā, ka Ziemeļkorejā valda komūnistu diktātūra. Koreja ir svarīga Vašingtonas Tālo austrumu politikā. Čuna draudzīgā uzņemšana Vašingtonā liecina par agrāko domstarpību izlīdzināšanu un ASV nostāšanos tagadējā Dienvidkorejas premjēra pusē.

A. Ķegumnieks

Viens no ...

(Nobeigums no 15. lp.)

5. š.g. 17. janvārī, Raula Vallenberga apcietināšanas 35. gadadienā, Stokholmā notika gājiens uz Pad. savienības vēstniecību, lai iesniegtu PSRS valdībai Vallenberga apvienības savāktos pierādījumus, ka R. Vallenbergs vismaz vēl pavisam nesen bijis dzīvs padomju ieslodzījumā, un pieprasījumu to atbrīvot, ļaujot atgriezties pie ģimenes.

Vallenberga apvienība uzskata par katra cilvēka pienākumu nosūtīt apvienībai jebkuŗu ar Raulu Vallenbergu saistītu ziņu, lietojot vienkāršotu adresi:

Swedish Raoul Wallenberg Association
Stockholm, Sweden

ANNAS GRAUDIŅAS
PODU IZSTĀDE

Toronto Sv. Jāņa baznīcas zālē,
13., 14., un 15. februārī.

Atklāšana 13. februārī pl. 19.30,
pārējās dienās izstāde atvērta no
pl. 12 līdz 8 vakarā.